

**CRNA GORA
VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA**

**IZVJEŠTAJ
O STANJU SISTEMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA
U CRNOJ GORI U 2017. GODINI**

Podgorica, marta 2018. godine

S A D R Ź A J:

1. Uvod.....	2
2. Normativne aktivnosti.....	2
3. Resursi sistema zaštite i spašavanja	4
3.1. Ljudski resursi.....	5
3.2. Materijalni resursi.....	6
4. Realizovane aktivnosti i izvršavanje zakona i drugih propisa.....	7
4.1. Stručno osposobljavanje i usavršavanje.....	7
4.2. Administrativni postupci.....	9
4.3. Ostale aktivnosti iz osnovne nadležnosti.....	11
4.4. Sprovođenje mjera zaštite i spašavanja.....	16
4.4.1. Zaštita i spašavanje od požara.....	16
4.4.2. Zaštita i spašavanje od poplava i drugih elementarnih (prirodnih) nepogoda.....	20
4.4.3. Uništavanje neeksplozivnih ubojnih sredstava.....	22
5. Međunarodna saradnja.....	22
5.1. Proces pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji.....	22
5.2. Saradnja sa NATO-om.....	23
5.2.1. NATO EADRCC međunarodna terenska vježba upravljanja posljedicama vanrednih situacija „BOSNA I HERCEGOVINA 2017“.....	24
5.3. Sporazumi ..	28
5.3.1. Mehanizam za civilnu zaštitu Unije	28
5.4. Programi i projekti.....	29
5.4.1. Višekorisnički IPA Program koji se odnosi na prevenciju, pripremljenost i reagovanje u slučaju poplava u zemljama Zapadnog Balkana i Turskoj.....	29
5.4.2. Projekat „Jačanje kapaciteta za prvi odgovor u CBRN-u i regionalna saradnja zemalja jugoistočne Evrope, južnog Kavkaza, Moldavije i Ukrajine“.....	31
5.4.3. Višekorisnički IPA program koji se odnosi na procjenu rizika od katastrofa i mapiranje (IPA Disaster Risk Assessment and Mapping – IPA DRAM).....	34
5.4.4. Projekat „ADRIATIC 2018“.....	35
5.4.5. Projekat „Štabna vatrogasna vježba – SVAROG 2017“.....	36
5.4.6. Projekat DIRECT – Budimo otporni na nepogode.....	38
5.4.7. Projekat obuke i opremanja timova za spašavanje u slučaju poplava u Jugoistočnoj (Joint Emergency Response Unit in Case of Floods in South Eastern Europe) u okviru Inicijative za pripremljenost i prevenciju katastrofa u Jugoistočnoj Evropi (DPPI SEE) – JERU projekat.....	39
5.4.8. Projekat „Program obuke za treće zemlje“.....	40
5.4.9. NATO projekat „Poboljšanje kapaciteta na polju pronalaženja, transporta i uništavanja NUS-a“.....	40
5.4.10. NATO projekat civilne napredne regionalne koordinacije u hitnim situacijama – ARCECP.....	40
5.5. Ostale aktivnosti na polju regionalne i međunarodne saradnje.....	42
6. Četvrta konferencija nacionalne platforme za smanjenje rizika od katastrofa.....	45
7. Koordinacija humanitarne pomoći	45
8. Budžet.....	45
9. Ocjena stanja, zadaci i prioriteti u 2018. godini.....	46
Prilozi.....	49

1. UVOD

Izvještaj o stanju sistema zaštite i spašavanja u 2017. godini predstavlja prikaz najvažnijih aktivnosti i rezultata sprovedenih i ostvarenih u okviru sistema zaštite i spašavanja građana, materijalnih i kulturnih dobara i životne sredine u Crnoj Gori u oblasti planiranja, pripremanja i sprovođenja zaštite i spašavanja¹, a koje su sproveli i ostvarili državni organi, organi državne uprave i organi opštine, privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica svojim organizovanim aktivnostima i postupanjima preventivnog i operativnog karaktera.

Tokom 2017. godine realizovan je veliki broj aktivnosti koje su imale za cilj unapređenje stanja sistema zaštite i spašavanja u Crnoj Gori kroz normativno uređenje sistema zaštite i spašavanja, usklađivanje sa pravnom tekovinom EU, izradu strateških i razvojnih dokumenata, pripremu međunarodnih sporazuma iz oblasti zaštite i spašavanja, stručno osposobljavanje i usavršavanje pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje i drugih učesnika sistema zaštite i spašavanja, sprovođenje mjera zaštite i spašavanja, organizaciju i izvođenje štabnih i terenskih vježbi, realizaciju programa i projekata, jačanje međunarodne, bilateralne i regionalne saradnje, ispunjavanje obaveza koje proizilaze iz potpisanih međunarodnih ugovora, unapređenje saradnje sa nadležnim institucijama EU i NATO-a iz ove oblasti, sprovođenje inspeksijskog nadzora u oblasti zaštite i spašavanja, primanje međunarodne pomoći za gašenje požara iz vazduha u julu i avgustu 2017. godine kada su primorski i centralni dio Crne Gore zahvatili veliki požari i drugo.

2. NORMATIVNE AKTIVNOSTI

U oblasti zaštite i spašavanja dugoročne ključne aktivnosti usmjerene su na stalno normativno uređenje sistema zaštite i spašavanja, usklađivanje sa pravnom tekovinom EU, izradu strateških i razvojnih dokumenata, pripremu i zaključivanje međunarodnih sporazuma iz oblasti zaštite i spašavanja i dr.

U skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore i Programom rada Ministarstva unutrašnjih poslova za 2017. godinu, Direktorat za vanredne situacije pripremio je, a nadležni su organi donijeli sljedeća dokumenta i propise:

- ◆ **Strategija za smanjenje rizika od katastrofa sa Dinamičkim planom aktivnosti za sprovođenje Strategije za period 2018-2023. godine** – Vlada Crne Gore utvrdila je Predlog strategije sa Dinamičkim planom aktivnosti na sjednici od 21.12.2017. godine,
- ◆ **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o eksplozivnim materijama** („Službeni list CG”, broj 31/17),
- ◆ **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu opasnih materija** – Vlada Crne Gore utvrdila je Predlog zakona na sjednici od 30.11.2017. godine. Predlog zakona dostavljen Skupštini Crne Gore,
- ◆ **Odluka o izmjeni Odluke o obrazovanju Koordinacionog tima za upravljanje u vanrednim situacijama** („Službeni list CG”, broj 15/17),

¹ Zaštita i spašavanje obuhvata skup mjera i radnji koje se preduzimaju u cilju otkrivanja i sprečavanja nastajanja opasnosti, kao i ublažavanja i otklanjanja posljedica elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških nesreća, radijacionih, hemijskih i bioloških kontaminacija, ratnog razaranja i terorizma, epidemija, epizootija, epifitotija i drugih nesreća koje mogu ugroziti ili ugrožavaju stanovništvo, materijalna dobra i životnu sredinu (Zakon o zaštiti i spašavanju („Službeni list CG”, br. 13/07, 32/11 i 54/16, član 1)).

- ◆ **Odluka o prestanku važenja Odluke o obrazovanju Koordinacionog tima za upravljanje u vanrednim situacijama („Službeni list CG”, broj 78/17),**
- ◆ **Odluka o visini troškova obrazovanja i osposobljavanja i provjere znanja lica zaduženih za prevoz opasnih materija („Službeni list CG”, broj 91/17),**
- ◆ **Odluka o izmjeni Odluke o obrazovanju Odbora za smanjenje rizika od katastrofa – Vlada Crne Gore na sjednici od 21.12.2017. godine donijela je označenu Odluku,**
- ◆ **Pravilnik o proizvodnim i skladišnim objektima za eksplozivne materije („Službeni list CG”, broj 4/17),**
- ◆ **Pravilnik o knjižici civilne zaštite („Službeni list CG”, broj 13/17),**
- ◆ **Pravilnik o sadržaju i metodologiji izrade, načinu usaglašavanja, ažuriranja i čuvanja elaborata o procjeni rizika na osnovu kojih se izrađuju planovi zaštite i spašavanja („Službeni list CG”, broj 31/17),**
- ◆ **Pravilnik o bližem sadržaju i metodologiji izrade, načinu usaglašavanja, ažuriranja i čuvanja planova zaštite i spašavanja („Službeni list CG”, broj 34/17),**
- ◆ **Pravilnik o jedinstvenim znakovima za uzbunjivanje i načinu obavješćavanja i uzbunjivanja („Službeni list CG”, broj 34/17),**
- ◆ **Pravilnik o načinu izdavanja odobrenja za tranzit i transport naoružanja i vojne opreme kopnenim putem („Službeni list CG”, broj 34/17),**
- ◆ **Pravilnik o bližem sadržaju i obrasca zahtjeva za izdavanje dozvole za skladištenje i promet zapaljivih tečnosti i gasova („Službeni list CG”, broj 23/17),**
- ◆ **Pravilnik o načinu organizovanja i angažovanju jedinica civilne zaštite („Službeni list CG”, broj 38/17),**
- ◆ **Pravilnik o visini i načinu utvrđivanja naknada u vezi izvršavanja materijalne obaveze u zaštiti i spašavanju („Službeni list CG”, broj 39/17),**
- ◆ **Pravilnik o sadržaju i obrascu evidencije o izdatim licencama za izradu planova zaštite i spašavanja privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika („Službeni list CG”, broj 48/17),**
- ◆ **Pravilnik o visini jednokratne novčane pomoći pripadniku civilne zaštite i članovima njegove uže porodice („Službeni list CG”, broj 76/17),**
- ◆ **Pravilnik o načinu vođenja i obrascu evidencije o privrednim društvima, drugim pravnim licima i preduzetnicima koji vrše ispitivanje, servisiranje i održavanje protivpožarnih aparata („Službeni list CG”, broj 77/17),**
- ◆ **Pravilnik o sadržaju, načinu vođenja i obrascima evidencija o operativnim jedinicama, sredstvima i preduzetim mjerama u zaštiti i spašavanju („Službeni list CG”, broj 86/17),**
- ◆ **Pravilnik o sadržaju, obrascu i načinu vođenja evidencija o operativnim jedinicama, sredstvima i preduzetim mjerama u zaštiti i spašavanju u vanrednom stanju („Službeni list CG”, broj 86/17),**
- ◆ **Pravilnik o načinu vođenja evidencija o aktivnostima dobrovoljnih jedinica na zaštiti i spašavanju („Službeni list CG”, broj 86/17),**
- ◆ **Pravilnik o bližim uslovima koje mora da ispunjava pravno lice za obavljanje stručnih poslova u oblasti zaštite od požara („Službeni list CG”, broj 89/17),**
- ◆ **Pravilnik o utvrđivanju zdravstvene sposobnosti građana za raspoređivanje u jedinicu civilne zaštite („Službeni list CG”, broj 67/17),**

- ◆ **Rješenje o imenovanju Koordinacionog tima za zaštitu i spašavanje** („Službeni list CG”, broj 52/17),
- ◆ **Rješenje o imenovanju Operativnog štaba za zaštitu i spašavanje** („Službeni list CG”, broj 52/17),
- ◆ **Rješenje o imenovanju člana Operativnog štaba za zaštitu i spašavanje** („Službeni list CG”, broj 83/17),
- ◆ **Rješenje o razrješenju člana Operativnog štaba za zaštitu i spašavanje** („Službeni list CG”, broj 83/17).

Direktorat za vanredne situacije MUP-a izradio je i sljedeće podzakonske akte, i to:

- ◆ Odluku o terminalnim tačkama mreže i grupama korisnika koji u vanrednim situacijama imaju pravo na terminalnu tačku mreže sa pravom prvenstva – Predlog odluke pripremljen za dostavljanje Vladi Crne Gore radi donošenja,
- ◆ Pravilnik o programu i načinu polaganja ispita za izradu planova zaštite i spašavanja privrednih društava, drugih pravnih lica i preduzetnika, kao i o obrascu licence i visini naknade troškova polaganja ispita i izrade obrasca licence – na tekst označenog pravilnika Sekretarijat za zakonodavstvo dao je pozitivno mišljenje (mišljenje broj: 02-725 od 12. jula 2017. godine) sa preporukom da se na čl. 5 i 22 Pravilnika pribavi mišljenje Ministarstva finansija (čeka se traženo mišljenje),
- ◆ Pravilnik o vrstama nagrada i priznanja učesnicima zaštite i spašavanja i načinu njihove dodjele – na tekst označenog pravilnika Sekretarijat za zakonodavstvo dao je pozitivno mišljenje (mišljenje broj: 02-1094/2 od 12. decembra 2017. godine) sa preporukom da se na član 3 Pravilnika pribavi mišljenje Ministarstva finansija (čeka se traženo mišljenje),
- ◆ Pravilnik o standardno operativnim postupcima – tekst Predloga pravilnika dostavljen Sekretarijatu za zakonodavstvo radi usaglašavanja,
- ◆ Pravilnik o zvanjima, oznakama zvanja, uniformi i zaštitnoj i spasilačkoj opremi pripadnika službe za zaštitu i spašavanje jedinica lokalne samouprave – tekst Predloga pravilnika dostavljen Sekretarijatu za zakonodavstvo radi usaglašavanja,
- ◆ Pravilnik o načinu izviđanja, obilježavanja, pronalaženja, iskopavanja, obezbjeđivanja, identifikacije, prevoza, privremenog skladištenja, uništavanja i uklanjanja neeksplozivnih ubojnih sredstava – tekst Predloga pravilnika dostavljen Sekretarijatu za zakonodavstvo radi usaglašavanja.

3. RESURSI SISTEMA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

Veoma važnu komponentu sistema zaštite i spašavanja predstavljaju ljudski i materijalni resursi. Oni su od posebnog značaja za efikasnu zaštitu stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i životne sredine od nastupanja elementarnih (prirodnih) nepogoda, tehničko-tehnoloških nesreća, kao i većih i drugih nesreća.

Osim na resurse operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje, sistem zaštite i spašavanja u Crnoj Gori oslanja se na ljudske i materijalne resurse državnih organa, organa državne uprave, jedinica lokalne samouprave, privrednih društava, preduzetnika i drugih pravnih i fizičkih lica, jer se svi ovi subjekti u slučaju događanja katastrofa i većih nesreća stavljaju u funkciju zaštite i spašavanja. Pritom, poseban značaj imaju resursi Vojske Crne Gore i Uprave policije koji namjenski razvijaju kapacitete za pomoć u slučaju katastrofa izazvanih

elementarnim (prirodnim) nepogodama, tehničko-tehnološkim i drugim nesrećama. Njihovo angažovanje i upotreba vrši se shodno Zakonu o zaštiti i spašavanju i na zahtjev rukovodioca Operativnog štaba za zaštitu i spašavanje.

Bez obzira što uspostavljeni sistem zaštite i spašavanja omogućava angažovanje svih raspoloživih resursa na području Crne Gore, oni nijesu uvijek dovoljni tako da se sistem, u slučaju potrebe, oslanja i na međunarodne resurse, prije svega resurse država iz okruženja, EU i država članica NATO saveza. Korišćenje resursa drugih država, kroz pružanje pomoći u gašenju požara iz vazduha, imali smo u julu i avgustu 2017. godine kada su primorski i centralni dio Crne Gore zahvatili veliki požari.

U ovom dijelu izvještaja predstavljeni su ljudski i materijalni resursi sistema zaštite i spašavanja kojima su subjekti raspolagali u 2017. godini.

3.1. Ljudski resursi

U Direktoratu za vanredne situacije na kraju 2017. godine bilo je zaposleno 130 izvršilaca.

Oslonac operativnog odgovora na sve vrste nesreća čine službe zaštite i spašavanja² koje su organizovane u svim opštinama na području Crne Gore³, osim u opštini Gusinje što predstavlja prioritet ove opštine u 2018. godini. U formiranim službama ima ukupno 684 zaposlenih, od kojih 637 radi u operativnom dijelu (565 zaposlenih je u stalnom radnom odnosu, dok 73 radi po ugovoru), a u administrativnom dijelu zaposleno je 47 službenika (44 zaposlenih je u stalnom radnom odnosu, dok 3 radi po ugovoru)⁴.

U službama zaštite i spašavanja u 2017. godini najviše zaposlenih bilo je sa III i IV nivoom obrazovanja, i to 542 pripadnika, sa V, VI i VII nivoom obrazovanja 99, dok je 6 pripadnika sa stepenom obrazovanja magistra ili doktora nauka⁵.

Starosna struktura pripadnika operativnog dijela službi zaštite i spašavanja je sljedeća: do 25. godina je 19 pripadnika, od 25. do 45. godina je 321, od 45. do 55. godina 177, a preko 55. godina 60 pripadnika⁶.

Na osnovu člana 65 Zakona o zaštiti i spašavanju („Službeni list CG“, br. 13/07, 32/11 i 54/16), Ministarstvo unutrašnjih poslova zaključuje ugovor sa **specijalističkim jedinicama**. U ovom trenutku na snazi je ugovor koji je potpisan sa Gorskom službom spašavanja. Uspostavljena je puna saradnja sa Crvenim krstom Crne Gore i brojne su zajedničke aktivnosti na unapređenju sistema zaštite i spašavanja. Iako ugovori sa svim specijalističkim jedinicama nijesu potpisani, sa njima postoji kvalitetna saradnja, pa su pripadnici ovih jedinica po potrebi bili angažovani u akcijama zaštite i spašavanja u prethodnom periodu, kao i učestvovali na zajedničkim obukama i vježbama. Kada su u pitanju specijalističke jedinice važno je napomenuti da je formirano „Udruženje potražnih pasa Crne Gore“ koje ima jednog psa i jednog licenciranog vodiča pasa u okviru Službe zaštite i spašavanja opštine Herceg Novi.

Kao dio sistema zaštite i spašavanja posebno treba istaći **dobrovoljna vatrogasna društva** koja djeluju sa dugom tradicijom u opštinama Tivat (Krtoli) i Kotor (Perast). U opštini

² Intervencije opštinskih službi zaštite i spašavanja u 2017. godini date su u Prilogu broj 1.

³ Opština Petnjica je formirala Službu zaštite i spašavanja Odlukom broj 01-989/2 od 18.09.2017. godine.

⁴ Kadrovska struktura službi zaštite i spašavanja u 2017. godini data je Prilogu broj 4.

⁵ Stepem obrazovanja pripadnika službi zaštite i spašavanja u 2017. godini dat je Prilogu broj 5.

⁶ Starosna struktura službi zaštite i spašavanja u 2017. godini data je u Prilogu broj 6.

Pljevlja formirano je dobrovoljno vatrogasno društvo „Ljubišnja“, dok su u opštini Herceg Novi formirana dva dobrovoljna vatrogasna društva, i to: „Bijela“ i „Luštica“. U osnivanju su dobrovoljna vatrogasna društva u Glavnom gradu Podgorici, opštinama Nikšić i DVD „Grbalj“ u opštini Kotor.

Preduzetne jedinice, kao vrsta operativnih jedinica, veoma su važne zbog spremnosti da pruže prvi adekvatan odgovor na određenu vrstu hazarda (npr. požar), koji se može desiti u privrednom društvu, drugom pravnom licu ili kod preduzetnika. Preduzetne jedinice su organizovane u: Brodogradilištu Bijela, Luci Bar, Aerodromima Tivat i Podgorica, Kombinat aluminijskog Podgorica, d.o.o. „Monteputu“ Podgorica, Željezari Nikšić i Termoelektrani Pljevlja. Privredna društva od izuzetnog značaja za turizam (Porto Montenegro, Azmont Investments itd.) dužna su da formiraju preduzetne jedinice u skladu sa važećim zakonom, što se i očekuje u narednom periodu.

Jedina funkcionalna operativna jedinica formirana na državnom nivou, jeste **jedinica za gašenje požara iz vazduha**. Direkcija Avio-helikopterska jedinica vrši poslove koji se odnose na organizovanje i djelovanje jedinice za gašenje požara iz vazduha. Ukupan broj angažovanih službenika u Direkciji-Avio-helikopterska jedinica, u 2017. godini bio je 22, od kojih je 16 u stalnom radnom odnosu, dok ih je 6 bilo povremeno angažovano.

3.2. Materijalni resursi

Materijalno-tehničko opremanje svih subjekata zaštite i spašavanja uslov je za izgradnju efikasnog i integrisanog sistema zaštite i spašavanja. Takođe, stvaranje materijalnih rezervi neophodan je preduslov za uspostavljanje sistema zaštite i spašavanja koji će biti u stanju dugoročno da djeluje i u najvećoj mjeri odgovori na potencijalno događanje hazarda, a sve u cilju smanjenja uticaja elementarnih (prirodnih) nepogoda i tehničko-tehnoloških nesreća, većih i drugih nesreća na život i zdravlje ljudi i na očuvanje materijalnih i kulturnih dobara i životne sredine.

Objekti u kojima su smještene službe zaštite i spašavanja⁷ u Podgorici, Baru, Ulcinju, Plužinama, Plavu, Herceg Novom, Cetinju, Bijelom Polju, Šavniku, Petnjici, Andrijevići, Žabljaku, Beranama i Mojkovcu u značajnoj mjeri ispunjavaju neophodne uslove za smještaj pripadnika i tehnike službi zaštite i spašavanja, za razliku od objekata službi zaštite i spašavanja u Rožajama, Kotoru, Danilovgradu, Budvi, Nikšiću, Pljevljima, Tivtu i Kolašinu, gdje to pitanje nije adekvatno riješeno.

U službama za zaštitu i spašavanje u Plavu, Šavniku, Andrijevići, Žabljaku, Mojkovcu, Danilovgradu, Kolašinu, Rožajama i Ulcinju nedostaje lična i kolektivna oprema za kvalitetan odgovor na pojedine hazarde (požare u zatvorenim prostorima, tehničke intervencije prilikom saobraćajnih udesa, poplave, zemljotres, HBRN itd.). Osim toga, za odgovor na HBRN hazard službe zaštite i spašavanja nemaju adekvatnu ličnu i kolektivnu opremu, kao ni adekvatne obuke radi odgovora na isti.

U opštinskim službama za zaštitu i spašavanje ima ukupno 224 vozila, od toga je tehnički ispravnih 127 vatrogasno-spasilačkih vozila, a ostalih tehnički ispravnih vozila ima 61. Ukupno je neispravno 36 vozila⁸.

⁷ Smještajni kapaciteti službi zaštite i spašavanja u 2017. godini dati su u Prilogu broj 7.

⁸ Tehnička opremljenost službi zaštite i spašavanja u 2017. godini data je u Prilogu broj 8.

Jedinica za gašenje požara iz vazduha raspolaže sa tri aviona za gašenje požara, dva tipa AT-802A i jednim tipa Dromader M18B. Podršku jedinici za gašenja požara iz vazduha obezbjeđuju tri helikoptera Direkcije Avio-helikopterska jedinica tipa ABell-412, ABell-212 i ABell-206 u cilju izviđanja i lociranja požara, kao i transporta timova za gašenje požara.

Sistem radio veza koji se upotrebljava u sistemu zaštite i spašavanja ne zadovoljava kriterijume za funkcionisanje operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje, te se kao jedan od prioriteta u narednom periodu nameće trajno rješavanje ovog pitanja. Uvažavajući značaj Jedinice za gašenje požara iz vazduha, ali i potrebu za radio vezom za cjelokupni sistem zaštite i spašavanja, neophodno je izvršiti uvezivanje radio sistema Tetra sa CoordCom sistemom Operativno-komunikacionog centra 112 (OKC 112) Direktorata za vanredne situacije MUP-a, kao i sa Jedinicom za gašenje požara iz vazduha.

4. REALIZOVANE AKTIVNOSTI I IZVRŠAVANJE ZAKONA I DRUGIH PROPISA

I tokom prethodne godine, ključne aktivnosti bile su usmjerene na normativno uređenje sistema, stručno osposobljavanje i usavršavanje pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje, sprovođenje mjera zaštite i spašavanja, organizaciju i izvođenje vježbi, realizaciju programa i projekata, jačanje međunarodne, bilateralne i regionalne saradnje, ispunjavanje obaveza koje proizilaze iz potpisanih međunarodnih ugovora, unapređenje saradnje sa nadležnim institucijama EU i NATO-a iz ove oblasti itd.

4.1. Stručno osposobljavanje i usavršavanje

Na osnovu Plana stručnog osposobljavanja i usavršavanja pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje u 2017. godini, Direktorat za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova uspješno je realizovao sljedeće obuke:

- ◆ **Rad sa opasnim materijama-osnovna obuka**, 29. mart (19 polaznika), 30. mart (13 polaznika) i 31. mart 2017. godine (17 polaznika), završilo **ukupno 49 pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje**. Polaznici obuke upoznati su s procedurama detekcije opasnih materija u slučaju akcidenta sa opasnim materijama prilikom prevoza, kao i osposobljeni za pravilno korišćenje sredstava i opreme za zaštitu.
- ◆ **Prevazilaženje profesionalnog stresa prilikom reagovanja u kriznim situacijama**, 5. april (18 polaznika) i 6. april 2017. godine (19 polaznika), pohađalo **ukupno 37 pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje**. Učesnici kursa/seminara su se kroz prezentacije, studije slučaja i prvenstveno kroz razmjenu iskustava, upoznali sa metodama za pružanje psihološke pomoći spasiocima i volonterima, kako bi se očuvalo njihovo mentalno zdravlje i spriječili problemi na ličnom i poslovnim planu.
- ◆ **Sistem zaštite i spašavanja**, 5. april (17 polaznika), 6. april (9 polaznika) i 7. april 2017. godine (12 polaznika), prisustvovalo **ukupno 38 pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje**. Polaznici obuke su upoznati sa Zakonom o zaštiti i spašavanju (pojam sistema zaštite i spašavanja, obavještanje i

uzbunjivanje, rukovođenje i koordiniranje u zaštiti i spašavanju, vanredno stanje, subjekti ili učesnici sistema, planiranje zaštite i spašavanja i civilna zaštita).

- ◆ **Osnove spašavanja sa visina i dubina**, od 13. do 14. juna 2017. godine (19 polaznika) i od 15. do 16. juna 2017. godine (10 polaznika), završilo **ukupno 29 pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje**. Učesnici obuke su kroz teorijski i praktičan rad upoznati sa speleološkim i alpinističkim tehnikama, spravama i opremom za spašavanje ugroženih osoba s visina i iz dubina.
- ◆ **Tehničke intervencije-rad sa razvalnim alatom**, od 13. do 14. juna (10 polaznika) i od 15. do 16. juna 2017. godine (9 polaznika), pohađalo **ukupno 19 pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje**. Polaznici obuke su obučeni za praktičan rad sa razvalnim alatima i opremom za rezanje metala, opremom za provjetravanje, kao i sa sigurnosnim sistemima kod vozila. Naročito su uvježbani za primjenu tehnika stvaranja prostora za pristup žrtvi prilikom intervencija pri težim saobraćajnim udesima.
- ◆ **Pružanje prve pomoći u vanbolničkim uslovima**, od 3. do 5. oktobra (16 polaznika) i od 11. do 13. oktobra 2017. godine (17 polaznika), završila **ukupno 33 pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje**. Ova obuka je vođena međunarodnim ITLS standardima⁹ uz korišćenje najsavremenije opreme, tako da su polaznici obuke obučeni za efikasno zbrinjavanje povrijeđenih lica.
- ◆ **Obuka za hemijsko, biološko, radiološko, nuklearni akcident (HBRN akcident)**, 7. decembar 2017. godine (20 polaznika), izvedena sa **ukupno 20 pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje**. Cilj je bio upoznavanje s procedurama i opremom za detekciju opasnih materija u slučaju HBRN akcidenta, upoznavanje sa pojmom, značajem, sredstvima i materijama za HBN/R dekontaminaciju, upoznavanje sa postupkom poslije završetka dekontaminacije radi očuvanja zdravlja i životne sredine, i mjerama zaštite za bezbjedan rad spasilaca.
- ◆ **Pružanje prve pomoći u vanbolničkim uslovima – napredna obuka**, od 25. do 27. decembra 2017. godine (18 polaznika), pohađalo **ukupno 18 pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje**. Polaznici obuke su obučeni za brzu procjenu i pregled povrijeđenih osoba, identifikovanje stanja koja neposredno ugrožavaju život, kao i za blagovremenu i brzu primjenu odgovarajućih postupaka kako bi spasili ljudske živote.

Pripadnici operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje stručno su se osposobljavali i usavršavali i kroz obuke koje su se realizovale u okviru programa i projekata¹⁰ koje sprovodi Direktor za vanredne situacije MUP-a, kao i u okviru Godišnjeg plana aktivnosti (Disaster Management Training Programme – DMTP 2017) Inicijative za pripremljenost i prevenciju katastrofa u jugoistočnoj Evropi (DPPI SEE). U okviru DMTP 2017 organizovana je i jedna obuka za operativne jedinice za zaštitu i spašavanje, koja se odnosila na spašavanje iz pećina i na kojoj su učestvovala dva speleologa iz Asocijacije speleoloških društava Crne Gore.

Ističemo da je **glavni nedostatak u vezi sa stručnim osposobljavanjem i usavršavanjem** pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje, donosioca odluka na

⁹ Vidjeti: <https://www.itrauma.org/>

¹⁰ Vidjeti podpoglavlje 5.4. ovog izvještaja koje se odnosi na programe i projekte.

preduzetnom, lokalnom i državnom nivou, kao i drugih učesnika u zaštiti i spašavanju i samih građana **nepostojanje Nacionalnog trening centra u Crnoj Gori**. U narednom periodu, kako je i planirano Strategijom za smanjenje rizika od katastrofa sa Dinamičkim planom aktivnosti za sprovođenje Strategije za period 2018-2023. godine radiće se na stvaranju uslova za uspostavljanje i formiranje Nacionalnog trening centra u kojem bi se pored operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje obučavali i pripadnici svih ostalih institucija, organizacija i službi koje bi svojim postojanjem i djelovanjem mogle biti uključene u sprovođenje mjera i radnji zaštite i spašavanja u slučaju elementarnih (prirodnih) nepogoda, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća, odnosno bili obučeni po jedinstvenom planu i programu obuke usaglašenim sa standardima EU.

4.2. Administrativni postupci

U oblasti upravnog rješavanja, **ukupno je bilo u radu 3822 predmeta, od čega su završena 3753 predmeta, a vraćeno na doradu 69 predmeta, zbog nekompletnosti dokumentacije.**

Od ukupnog broja završenih predmeta donešeno je:

- ◆ **1455 saglasnosti** (izdatih po osnovu: protivpožarnih saglasnosti na revidovanu tehničku dokumentaciju; za uvoz/izvoz naoružanja, vojne opreme i robe dvostruke namjene; transporta otrovnih materija Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine; višekratnog prevoza radioaktivnog materijala i izvora jonizujućeg zračenja, saglasnost za prevoz opasnih materija u vazdušnom saobraćaju);
- ◆ **149 mišljenja** (elaborata za tehničku opremljenost objekata za smještaj osoblja i opreme; na nacrt urbanističko-tehničkih uslova; na lokacije za objekte sa zonama opasnosti);
- ◆ **1821 rješenja** (za transport naoružanja, vojne opreme i robe dvostruke namjene; za transport eksplozivnih materija pri izvozu, tranzitu i uvozu; za prevoz eksplozivnih materija u unutrašnjem transportu; za nabavku eksplozivnih materija; o ukidanju dozvole za vršenje djelatnosti miniranja; za izvođenje javnog vatrometa; ukidanje rješenja za izvođenje javnog vatrometa; za transport lovačkog i sportskog naoružanja; za prevoz pirotehničkih sredstava; za stavljanje u promet eksplozivnih materija; izmjene rješenja za promet eksplozivnih materija; o priznavanju uvjerenja o osposobljenosti za bezbjednosti u prevozu opasnih materija);
- ◆ **1 dozvola** (za vršenje djelatnosti miniranja; izmjena dozvole za vršenje djelatnosti miniranja; za proizvodnju eksplozivnih materija na mjestu upotrebe; za vršenje specijalnog miniranja);
- ◆ **327 uvjerenja** (o polaganju ispita za vozača za prevoz opasnih materija i o polaganju ispita za vršenje poslova utovara i istovara opasnih materija).

Na osnovu navedenih podataka **u dijelu koji se odnosi na izdavanje dozvola za prevoz eksplozivnih materija**, slijedi detaljan prikaz odobrenih količina eksplozivnih materija u unutrašnjem saobraćaju, po vrstama eksplozivne materije:

- 2.836.936 kg privrednog eksploziva (eksploziv za civilnu upotrebu);
- 905.800 m detonirajućih štapina;
- 64.876 m sporogorećih štapina;
- 35.873 kom. usporivača;

- 163.395 kom. kapisli;
- 455.438 kom. elektro detonatora;
- 703.222 kom. neelektričnih detonatora;
- 36.150 kg pirotehničkih sredstava.

Za potrebe izvođenja radova na izgradnji autoputa Bar-Boljare, dionica Smokovac-Uvač-Mateševo, od gore navedene količine, ukupno je odobreno za transport:

- 1.575.902 kg privrednog eksploziva (eksploziv za civilnu upotrebu);
- 370.450 m detonirajućih štapina;
- 7.411 m sporogorećih štapina;
- 300 kom. usporivača;
- 6.368 kom. kapisli;
- 299.938 kom. elektro detonatora;
- 623.037 kom. neelektričnih detonatora.

Shodno izdatim dozvolama za prevoz eksplozivnih materija u uvozu, izvozu i tranzitu, slijedi detaljan prikaz odobrenih količina eksplozivnih materija, po vrstama eksplozivne materije:

◆ Transport u uvozu :

- 3.204.760 kg privrednog eksploziva (eksploziv za civilnu upotrebu);
- 100.000 m detonirajućih štapina;
- 10.000 m sporogorećih štapina;
- 11.993 kom. usporivača;
- 48.000 kom. kapisli;
- 466.900 kom. elektro detonatora;
- 483.950 kom. neelektričnih detonatora;
- 53.535 kg pirotehničkih sredstava.

◆ Transport u izvozu :

- 57.000 kg privrednog eksploziva (eksploziv za civilnu upotrebu);
- 340.000 m detonirajućih štapina;
- 411.000 m sporogorećih štapina;
- 310.000 kom. kapisli;
- 85.000 kom. elektro detonatora.

◆ Tranzit :

- 123.875 kg privrednog eksploziva (eksploziv za civilnu upotrebu);
- 482.800 m detonirajućih štapina;
- 340.000 kom. elektro detonatora;
- 66.000 kom. neelektričnih detonatora;

- 113.618 kg pirotehničkih sredstava.

4.3. Ostale aktivnosti iz osnovne nadležnosti

Direktorat za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova dao je tri saglasnosti na opštinske planove za zaštitu i spašavanje, i to na: Plan za zaštitu i spašavanje od zemljotresa za teritoriju opštine Pljevlja, Plan za zaštitu i spašavanje od zemljotresa za Prijestonicu Cetinje i Plan za zaštitu i spašavanje od poplava za teritoriju opštine Bar, kao i šest saglasnosti na preduzetne planove za zaštitu i spašavanje.

Inspektori Direkcije za inspekcijski nadzor Direktorata za vanredne situacije MUP-a u skladu sa zakonom kojim je uređen inspekcijski nadzor i posebnim zakonima i propisima, a u skladu sa godišnjim planom i dinamikom rada, u toku 2017. godine, izvršili su ukupno **492** inspekcijska nadzora, i to:

PODGORICA (za teritoriju: Glavnog grada Podgorice, Prijestonice Cetinje i opština: Kolašin i Danilovgrad).....	187
NIKŠIĆ (za teritoriju opština: Nikšić, Plužine i Šavnik).....	127
BIJELO POLJE (za teritoriju opština: Bijelo Polje i Mojkovac).....	18
BERANE (za teritoriju opština: Berane, Rožaje, Andrijevica, Plav, Petnjica i Gusinje).....	47
PLJEVLJA (za teritoriju opština: Pljevlja i Žabljak).....	64
BAR (za teritoriju opština: Bar, Ulcinj i Budva).....nema inspektora	0
HERCEG NOVI (za teritoriju opština: Herceg Novi, Kotor i Tivat).....	49

Inspekcijski nadzori po subjektima nadzora:

- Proizvodni, skladišni i prodajni objekti eksplozivnih materija	80
- Skladišta i objekti za promet zapaljivih tečnosti i gasova	102
- Ustanove (obrazovne, zdravstvene i dr)	161
- Ugostiteljski objekti	52
- Otvoreni prostori (parkovi, dvorišta javnih ustanova i dr.)	57
- Garaže	2
- Opštinski organi	14
- Ostali subjekti nadzora	24

Sačinjeno:

- Zapisnika	288
- Zaključaka o obustavljanju postupka protiv subjekta nadzora	162
- Službenih zabilješki	149
- Rješenja o naloženim mjerama	19

Operativno-komunikacioni centar 112 (OKC 112) Direktorata za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova, tokom 2017. godine, ukupno je primio 103 866 poziva, i od toga: OKC 112 Podgorica – 39909, OKC 112 Bijelo Polje – 31194 i OKC 112 Bar – 32 783. Od ukupnog broja poziva broj slučajeva je bio 9485, i to u OKC 112 Podgorica – 4094, OKC 112 Bijelo Polje – 2001 i OKC 112 Bar – 3390. Ovo su bili slučajevi gdje je bila potrebna određena intervencija nadležnih službi. Slučajevi su bili iz nadležnosti: Uprave policije – 6363, Zavoda za

hitnu medicinsku pomoć – 1453, službi zaštite i spašavanja – 1432 i Direktorata za vanredne situacije – 237.

Statistički gledano po mjesecima u: januaru je primljeno 9037 poziva, februaru 7196, martu 7848, aprilu 7433, maju 8539, junu 9127, julu 11543, avgustu 11572, septembru 8427, oktobru 7815, novembru 7198 i u decembru 8151 poziva.

OKC 112 koordinirao je sa 41 akcijom spašavanja u planinama, u kojima je spašeno 47 osoba.

Preko ovog centra, tokom jula i avgusta 2017. godine, poslali su zahtjevi za međunarodnu pomoć u gašenju šumskih požara iz vazduha, u primorskom i centralnom dijelu Crne Gore, Mehanizmu za civilnu zaštitu Unije – Centru za koordinaciju odgovora na vanredne situacije (ERCC), NATO Centru za koordinaciju odgovora na katastrofe (EADRCC) i bilateralno, kao i koordiniralo sa dolaskom međunarodne pomoći u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova.

Tokom 2017. godine, realizovane su i sljedeće veoma značajne aktivnosti:

- ◆ Obilježen je *11. februar, Dan jedinstvenog evropskog broja za hitne situacije „112“*. Povodom ovog dana, OKC 112 u Baru posjetili su učenici VI razreda OŠ „Jugoslavija” iz Bara, a OKC 112 u Bijelom Polju učenici prvih razreda OŠ „Dušan Korać”. Učenici su se kroz prezentacije upoznali sa ulogom i značajem Direktorata za vanredne situacije, kao i zadacima, tehničkim mogućnostima i procedurama OKC 112 i značajem jedinstvenog evropskog broja „112“.
- ◆ Obilježen je *1. mart – Dan zaštite i spašavanja u Crnoj Gori i Međunarodni dan civilne zaštite*, svečanom akademijom u KIC-u „Budo Tomović” u Podgorici na kojoj su dodijeljene nagrade i priznanja za posebne zasluge u razvoju sistema zaštite i spašavanja i iskazanu ličnu požrtvovanost u sprovođenju zaštite i spašavanja stanovništva i materijalnih dobara pripadnicima sistema zaštite i spašavanja. Na svečanosti je predstavljen film o Službi zaštite i spašavanja Tivat.
- ◆ Obilježen je *13. oktobar – Međunarodni dan smanjenja rizika od katastrofa*. Tim povodom održane su prezentacije o smanjenju rizika od katastrofa i demonstrirana je oprema službi zaštite i spašavanja učenicima u: OŠ „Vladika Danilo” – Srpska u Podgorici, OŠ „Sutjeska” u Podgorici (učenici su posjetili Direktorat za vanredne situacije i obišli OKC 112 u Podgorici), OŠ „Milija Nikčević” u Nikšiću, OŠ „Krstor Radojević” u Tomaševu – Bijelo Polje, OŠ „Hajro Šahmanović” u Plavu, OŠ „Milan Vuković” u Herceg Novom, OŠ „Jugoslavija” u Baru (učenici su posjetili i OKC 112 u Baru), OŠ „Boško Strugar” u Ulcinju, OŠ „Boško Buha” u Pljevljima, kao i u Gimnaziji u Pljevljima. Učenicima su podijeljeni flajeri o šumskim požarima i broju 112, kao i brošura o smanjenju rizika od katastrofa.
- ◆ U cilju što adekvatnijeg dostavljanja podataka i ažuriranja baze rizika, tokom 2017. godine, posjećena su sva značajnija preduzeća u Crnoj Gori koja u okviru svojih redovnih djelatnosti primjenjuju opasne materije, vrše transport, njihovo skladištenje i čuvanje, pa tako postoji potencijalna opasnost po ljude i životnu sredinu od njihovog nekontrolisanog ispuštanja. Tom prilikom su privrednicima predstavljene obaveze shodno odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju („Službeni list CG”, br. 13/07, 32/11 i 54/16), o redovnom obavješćavanju o količinama opasnih materija koje posjeduju i obavezi izrade preduzetnih planova za zaštitu i spašavanje. Takođe, informisani su o obavezama prema Seveso III Direktivi o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne materije, koja je

transponovana u Zakonu o životnoj sredini („Službeni list CG", br. 52/16) i u Zakonu o zaštiti i spašavanju („Službeni list CG", br. 13/07, 32/11 i 54/16).

- ◆ Na osnovu podataka o opasnim materijama (vrsti, količini, klasi opasnosti itd.) iz baze rizika, bezbjednosnog lista i analize stepena rizika u skladu sa Pravilnikom o količinama opasnih materija po kategorijama kojima se određuje stepen rizika Seveso postrojenja („Službeni list CG“, broj 63/2016) utvrđeno je da je 6 preduzeća u Crnoj Gori višeg reda „Seveso“ i 5 preduzeća manjeg reda „Seveso“.
- ◆ Održana je radionica „*Implementacija Seveso III Direktive u Crnoj Gori*“, 24. i 25. jula 2017. godine, u Ministarstvu održivog razvoja i turizma, na kojoj su učestvovali predstavnici Evropske komisije, predstavnici preduzeća (seveso postrojenja) i predstavnici nadležnih institucija: Ministarstva održivog razvoja i turizma i Direktorata za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova, kao i strani eksperti iz Bugarske, Rumunije, Holandije i Hrvatske koji su predstavili svoja iskustva. Radionica je imala cilj da pomogne nadležnim institucijama u Crnoj Gori da izrade listu postrojenja Seveso. Takođe, predstavnici privrednih društava su se upoznali sa novim obavezama koje proističu usvajanjem Pravilnika o bližem sadržaju plana prevencije i plana zaštite od udesa („Službeni list CG“, br. 67/16), i o njihovim obavezama izrade planova prema odredbama Zakona o životnoj sredini i Zakona o zaštiti i spašavanju. Radionica je imala veliki značaj za Crnu Goru, jer je kroz interaktivne diskusije, razmjene iskustva i znanja, grupni praktični rad, pitanja, odgovore i savjete, pomogla da se ova direktiva što uspješnije implementira u Crnoj Gori.
- ◆ Prikupljali su se i podaci o rizicima od požara otvorenog prostora, kao i o rizicima od klizišta i odrona.
- ◆ Pripremani su prilozi u okviru mjera predviđenih Akcionim planom za sprovođenje *Strategije zaštite od jonizujućeg zračenja, radijacione sigurnosti i upravljanje radioaktivnim otpadom za period 2017-2021*. Inače, ova strategija detaljno razmatra sve radijacione djelatnosti koje se obavljaju u Crnoj Gori, stanje u oblasti nuklearne i radijacione sigurnosti i bezbjednosti i mogućnosti potencijalnog stvaranja radioaktivnog otpada. Odjeljak XXII u Strategiji odnosi se na pripremljenost i odgovor u hitnim slučajevima izazvanim prekomjernim zračenjem.
- ◆ Radilo se na implementaciji *Integrisanog plana podrške za oblast nuklearne bezbjednosti (INSSP) sa Akcionim planom za njegovo sprovođenje*. Ovim planom predviđeno je održavanje štabne vježbe (TTX), u 2018. godini, u organizaciji Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA), a u koordinaciji Direktorata za vanredne situacije MUP-a, kao mjera za testiranje nacionalnog odgovora na situacije izazvane prekomjernim zračenjem. Inače, Crna Gora je 2010. godine usvojila prvi Integrisani plan podrške za oblast nuklearne bezbjednosti, a tokom 2016. godine urađen je novi Integrisani plan podrške za oblast nuklearne bezbjednosti (INSSP), čijim usvajanjem Crna Gora ima priliku da u narednom periodu unaprijedi oblast nuklearne bezbjednosti kroz nadogradnju regulativnog okvira, nabavku opreme i edukaciju kadrova – zaposlenih u različitim institucijama i organizacijama.
- ◆ Pripremani su prilozi o realizovanim aktivnostima iz *Akcionog plana za sprovođenje Strategije za suzbijanje širenja oružja za masovno uništenje*. Predstavnici koordinacionog

tijela za sprovođenje Rezolucije Savjeta bezbjednosti UN 1540¹¹ izradili su Nacionalnu strategiju za suzbijanje širenja oružja za masovno uništenje (*WMD Strategija – Weapon mass destruction*) sa *Akcionim planom za period od 2016-2020. godine*. Ova strategija utvrđuje opšti okvir Crne Gore u dijelu prevencije i suzbijanja širenja hemijskog, biološkog, radiološkog i nuklearnog (HBRN) oružja i olakšava donošenje odluka i razmjenu informacija između organizacija koje daju odgovor. Strategijom je definisan model koordinacije aktivnosti na nacionalnom nivou i ostvarivanja saradnje sa drugim državama i međunarodnim organizacijama i tijelima radi uspješnog i sveobuhvatnog suočavanja sa ovim složenim međunarodnim fenomenom.

- ◆ Realizovan je trening iz oblasti HBRN-a, u periodu od 23. do 26. maja 2017. godine, u Bečićima. Trening je organizovao Institut za javno zdravlje zajedno sa Mediteranskom školom za epidemiologiju u sklopu Programa interventne epidemiologije (MediPIET). Pored epidemiologa/mikrobiologa iz Instituta za javno zdravlje treningu su prisustvovali i pripadnici HBRN jedinice Vojske Crne Gore, kao i predstavnik Direktorata za vanredne situacije MUP-a. Trening je bio međunarodnog karaktera i na njemu su učestvovali predstavnici država mediteranskog i crnomorskog bazena. U sklopu treninga organizovana je posjeta Operativno-komunikacionom centru 112 (OKC 112) Direktorata za vanredne situacije MUP-a kako bi se stekao uvid u način funkcionisanja ovog centra. Takođe, realizovana je i posjeta Vojsci Crne Gore – kasarni „Milovan Šaranović“ u Danilovgradu, gdje je smještena njihova HBRN jedinica. Prilikom posjete ovoj jedinici održana je prezentacija i demonstrirana upotreba lične zaštitne opreme, kao i upriličen prikaz čitave raspoložive HBRN opreme. Trening je imao za cilj i da još više unaprijedi saradnju između crnogorskog sistema javnog zdravstva, Vojske Crne Gore i Direktorata za vanredne situacije MUP-a.
- ◆ Ispunjavale su se obaveze iz Zajedničke Konvencije o sigurnom upravljanju istrošenim gorivom i sigurnim upravljanjem radioaktivnim otpadom.
- ◆ Izrađen je Izvještaj o preduzetim aktivnostima u oblasti prirodnih i tehničko-tehnoloških nesreća.
- ◆ Pripremani su prilozi za III Izvještaj o aktivnostima na realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije za upravljanje hemikalijama za period 2015-2018.
- ◆ Održano je niz sastanaka sa predstavnicima privrednih subjekata iz Crne Gore i regiona vezano za pojašnjenja pojedinih odredbi Zakona o eksplozivnim materijama, a u cilju njihovog eventualnog angažovanja na poslovima miniranja pri izgradnji dionice autoputa Bar-Boljare. Takođe, održani su sastanci i sa predstavnicima privrednih subjekata iz Crne Gore vezano za pojašnjenja pojedinih odredbi Zakona o eksplozivnim materijama i Zakona o prevozu opasnih materija.
- ◆ Održala se vježba spremnosti reagovanja u slučaju zemljotresa „Boka Bay 2017“, dana 14. novembra 2017. godine u kasarni „Milovan Šaranović“ u Danilovgradu. Vježbu je organizovalo Ministarstvo unutrašnjih poslova – Direktorat za vanredne situacije i Ministarstvo odbrane Crne Gore, u saradnji sa Ministarstvom odbrane SAD, odnosno predstavnicima Nacionalne Garde države Mejn, kao i Kancelarijom za odbrambenu saradnju SAD. Vježba je predstavljala završnu fazu aktivnosti pod nazivom “Razvoj nacionalnog programa vježbi” u sklopu Državnog partnerstva (State Partnership

¹¹ Vlada Crne Gore donijela je Odluku o obrazovanju Koordinacionog tijela za sprovođenje Akcionog plana za sprovođenje Rezolucije Savjeta bezbjednosti UN 1540 (2014-2018) („Službeni list CG“, br. 11/15 i 20/15).

Program), sa američkom državom Mejn. Na vježbi se provjeravala funkcionalnost OKC 112 i opštinskih planova za zaštitu i spašavanje kroz standardne operativne procedure, komunikacija i koordinacija u slučaju zemljotresa, kao i spremnost određenih subjekata zaštite i spašavanja za podršku u slučaju događanja prirodnih, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća u sistemu zaštite i spašavanja. Na vježbi je predstavljen i NICS sistem koji se razvija kroz NATO projekat civilne napredne regionalne koordinacije u hitnim situacijama (ARCECP).

- ◆ Prvi nivo obuke za spašavanje iz ruševina realizovan je shodno zahtjevu menadžmenta preduzetnog društva CRBC (China Road and Bridge Corporation Montenegro Branch), koje je iskazalo potrebu da se sprovede obuka zaposlenih na temu zaštite i spašavanja iz ruševina. Direktor za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova organizovao je obuku „*Zaštita i spašavanje iz ruševina-osnovni kurs*“ za zaposlene ove korporacije. Pomenuta obuka je sprovedena u periodu od 30. oktobra do 3. novembra 2017. godine (prva obuka) na lokalitetu Jabuka, gradilišta autoputa Bar-Boljare (20 polaznika) i od 6. novembra do 10. novembra 2017. godine (druga obuka) na lokalitetu Lopate, gradilišta autoputa Bar-Boljare (20 polaznika). Kroz teorijski i praktičan rad polaznici su upoznati sa: zaštitom od prirodnih i drugih nesreća i njihovim normativnim uređenjem; metodama spašavanja iz ruševina i sprovođenja akcija zaštite i spašavanja iz ruševina po INSARAG standardima; organizacijom i tehnikom spašavanja iz ruševina; opremom i spravama za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara u slučaju rušenja i ruševina.
- ◆ Radionica na temu „*Smanjenje rizika od katastrofa*“, održana je 12. decembra 2017. godine i na njoj je učestvovalo 16 direktora osnovnih škola iz Glavnog grada i opštine Danilovgrad, kao i dva predstavnika Ministarstva prosvjete, ukupno 18 učesnika. Polaznici obuke informisani su o ključnim konceptima smanjenja rizika od katastrofa, sistemu zaštite i spašavanja u Crnoj Gori, komponentama upravljanja rizicima od katastrofa na nacionalnom i lokalnom nivou, identifikaciji, procjeni i praćenju rizika, kao i o međunarodnim inicijativama i saradnji u oblasti smanjenja rizika od katastrofa (DRR) sa akcentom na obrazovanje.
- ◆ Sprovodile su se aktivnosti na realizaciji mjera iz Nacionalnog akcionog plana za zaštitu od hemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih prijetnji i rizika (HBRN) za period 2016-2020.
- ◆ Realizovan je veliki broj prezentacija u osnovnim i srednjim školama radi podizanja svijesti učenika o smanjenju rizika od katastrofa.
- ◆ Ministar unutrašnjih poslova je Rješenjem 01 broj: 050/16-34130 od 10.06.2016. godine, obrazovao Komisiju za provjeru znanja lica koja učestvuju u utovaru i istovaru opasnih materija, kao i vozača za prevoz opasnih materija. Komisija je, tokom 2017. godine, organizovala 7 polaganja, pri čemu je ispit polagalo 221 lice koje učestvuje u utovaru i istovaru opasnih materija i 106 vozača za prevoz opasnih materija.
- ◆ Ministar unutrašnjih poslova Rješenjem 01 broj: 134/15-66012/1 od 6.11.2015. godine, obrazovao je Komisiju za polaganje stručnog ispita za vršenje poslova rukovođenja službom zaštite i stručnog ispita za rad na poslovima zaštite i spašavanja. Komisija je, tokom 2017. godine, organizovala dva polaganja stručnog ispita za rad na poslovima zaštite i spašavanja, koji su položila 43 kandidata, kao i jedno polaganje stručnog ispita za rad na poslovima rukovođenja službom zaštite, koji je položio 21 kandidat.

4.4. Sprovođenje mjera zaštite i spašavanja

4.4.1. Zaštita i spašavanje od požara

U okviru priprema za požarnu sezonu 2017. godine, Direktor za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova realizovao je niz aktivnosti preventivnog karaktera kako bi se ukazalo na značaj zaštite od požara i potrebu ispoljavanja savjesnog odnosa prema ovom pitanju.

Direktorat za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti i spašavanju redovno je ažurirao Nacionalni plan za zaštitu i spašavanje od požara. Kada su u pitanju opštinski planovi za zaštitu i spašavanje od požara do sada je 15 opština izradilo ove planove (Glavni grad Podgorica i opštine: Pljevlja, Herceg Novi, Tivat, Nikšić, Mojkovac, Andrijevica, Berane, Rožaje, Kotor, Cetinje, Žabljak, Bijelo Polje, Gusinje i Šavnik). Izrađeno je i preko 100 preduzetnih planova.

Prije požarne sezone održani su sastanci sa komandirima službi zaštite i spašavanja na kojima je izvršena detaljna analiza raspoloživih ljudskih i materijalnih resursa koji će biti angažovani tokom požarne sezone, kao i definisane sve procedure oko njihovog angažovanja. Takođe, definisane su aktivnosti, obaveze i način međusobne saradnje i komunikacije tokom požarne sezone, kako među pripadnicima opštinskih službi zaštite i spašavanja, tako i sa službenicima Direktorata za vanredne situacije. Istaknuta je potreba da opštine donesu naredbe o preduzimanju preventivnih mjera zaštite od požara za period pojačane požarne opasnosti (jun-oktobar) od strane organa lokalne uprave, službi zaštite i spašavanja, privrednih društava, drugih pravnih lica, preduzetnika i građana. Na sastanku je istaknut zajednički stav rukovodilaca opštinskih službi zaštite i spašavanja, da se zbog loše materijalne situacije u kojoj se nalazi većina lokalnih samouprava, sagleda mogućnost obezbjeđivanja određenih količina nafte i naftnih derivata na državnom nivou, koji bi se koristio u slučaju požara velikih razmjera. Takođe, upozorene su opštine da izrade, odnosno ažuriraju opštinske planove za zaštitu i spašavanje od požara i obrazuju opštinske timove za zaštitu i spašavanje shodno Zakonu o zaštiti i spašavanju.

Jedna od aktivnosti bila je i kampanja pod nazivom „Mjesec zaštite od požara“. Kampanjom su obuhvaćene 23 opštine u kojima je građanima u neposrednoj komunikaciji ukazano na opasnosti koje donosi požar, a upoznati su i sa bezbjednosnim uputstvima u slučaju požara. Takođe, putem štampanih medija podijeljeno je oko 36.000 letaka sa uputstvima kako postupati prije, za vrijeme i nakon požara¹².

Izvršena je i priprema za korišćenje resursa Avio-helikoterske jedinice Direktorata za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova, i to: 2 aviona tipa Fire Boss (Air Tractor) kapaciteta po 3200 litara, jedan avion tipa Dromader kapaciteta 2000 litara i tri helikoptera tipa A-BELL koji između ostalog služe za osmatranje terena u slučaju požara, ali mogu poslužiti i za prevoz spasilačkih ekipa. Obučavanje i usavršavanje pilota za upravljanje vazduhoplovima za gašenje požara iz vazduha je takođe jedna od aktivnosti koja se sprovodi kontinuirano. Izrađeno je i opštinama distribuirano Uputstvo za korišćenje vazduhoplova.

Organizovan je sastanak sa predstavnicima Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i Uprave za šume i tom prilikom dogovorene su zajedničke aktivnosti, radi adekvatne koordinacije i postupanja u požarnoj sezoni. Dogovoreno je da Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja izda uputstva Upravi za šume, da u skladu s obavezama iz člana 46 Zakona o šumama obezbijedi

¹² Više informacija o sprovedenoj kampanji „Mjesec zaštite od požara“ nalazi se u podpoglavlju 5.4.5. Projekat „Štabna vatrogasna vježba – SVAROG 2017“.

pojačanu aktivnost reonskih lugara na osmatranju i javljanju u slučaju pojave požara, kao i dežurstvo, kako u Upravi za šume u sjedištu u Pljevljima, tako i u područnim jedinicama, radi blagovremenog prenosa informacija o pojavi požara. Takođe, zadužena je Uprava za šume da dostavi pismeno upozorenje koncesionarima o obavezi postupanja u skladu s članom 46 Zakona o šumama, u vezi sa sprovođenjem preventivnih aktivnosti i obaveza gašenja šumskih požara na „svom“ koncesionom području.

Organizovan je sastanak sa predstavnicima JP Nacionalni parkovi Crne Gore na kome je dogovoren način saradnje i koordinacije aktivnosti tokom požarne sezone. Utvrđeno je da će svi ljudski resursi sa kojima raspolažu, u slučaju požara na prostoru nacionalnih parkova biti na raspolaganju operativnim jedinicama na terenu, ali da budžetom za 2017. godinu nije predviđena nabavka opreme za opremanje interventnih timova Nacionalnih parkova. Takođe, istaknuta je potreba povećanja pozornosti osoba koje vrše poslove sa aspekta rane najave požara i definisan je način komunikacije između tih lica i Direktorata za vanredne situacije preko Operativno-komunikacionog centra 112. Zaključak sastanka je bio da je neophodan zajednički angažman na pripremi i realizaciji projekata koji će za cilj imati podizanje svijesti i znanja građana o požarima, kao i izradu propagandnog materijala koji bi se dijelio na ulaznim punktovima u Nacionalne parkove Crne Gore.

Vršen je i inspekcijski pregled i obilazak potencijalno ugroženih područja od požara od strane inspektora Direkcije za inspekcijski nadzor Direktorata za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova. Naložene su mjere koje je neophodno sprovesti u cilju smanjenja rizika od požara i dat je rok za otklanjanje uočenih nedostataka fizičkim i pravnim licima koja gazduju ugroženim prostorima na terenu. Ukupno je izvršen 71 inspekcijski pregled, od kojih je 57 pregleda otvorenih prostora (parkovi, park šume, dvorišta i dr.), a 14 opštinskih i preduzetnih planova.

Ipak i pored preduzetih mjera koje su sproveli državni organi i lokalne samouprave, dugotrajna suša i ekstremno visoke temperature uslovile su da relativno rano, početkom jula 2017. godine Crnu Goru zahvate požari širih razmjera, posebno centralni i južni region.

Prvi veći požar izbio je 3. jula 2017. godine na području opštine Tivat u dijelu Novog naselja Radovići. Požar je zahvatio površinu od nekoliko hektara guste borove šume i makije sjeverozapadno od plaže Plavi horizonti, odakle ga je vjetar širio prema kompleksu Luštica Bay i Radovićima. Nepovoljni vremenski uslovi i vjetar koji je duvao otežavao je gašenje požara zbog čega su se vatrogascima iz Tivta pridružile i kolege iz DVD Krtoli, Službe zaštite i spašavanja Kotor, Službe zaštite i spašavanja Budve i Službe zaštite i spašavanja Herceg Novog, kao i više privatnika iz Tivta, Kotora i Luštice koji su svojim cistijernama dovozili vodu. Na terenu su bili i službenici iz Uprave policije koji su regulisali odvijanje drumskog saobraćaja u ugroženom području. Stanovništvo i kuće su u nekoliko navrata bili ugroženi, pa su čak stanovnici u naselju Luštica Bay bili evakuisani.

Na osnovu Informacije i upozorenja Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore kojim se navodi da će područje Crne Gore, u periodu od 6. do 13. jula 2017. godine, biti pod uticajem toplog tropskog talasa koji će usloviti visoke tropske temperature vazduha što uzrokuje da indeks požarne opasnosti bude ekstremno visok, Direktorat za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova, poslao je svim nadležnim institucijama i službama na lokalnom i nacionalnom nivou upozorenje da podignu nivo operativne spremnosti kako bi što kvalitetnije odgovorili na eventualne požare.

Sljedeći talas većih požara koji je zahvatio Crnu Goru, započeo je 7. jula 2017. godine kada su nastali požari u centralnom dijelu na području Katunske nahije i Glavnog grada Podgorica, da bi eskalirali u vrijeme državnih praznika 13. i 14. jula i dalje, u Podgorici, Danilovgradu, Cetinju i Nikšiću, a zatim u primorskom dijelu u Tivtu, Kotoru, Herceg Novom i Baru.

Prvi odgovor na gašenje požara i spašavanju lica i imovine, kao i kulturnih i materijalnih dobara pružili su pripadnici službi zaštite i spašavanja, dobrovoljnih vatrogasnih društava i Direktorata za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova, nakon čega su uključeni Uprava policije, Vojska Crne Gore, veliki broj volontera, privrednika i građana.

Zbog složenosti situacije i nedovoljnih kapaciteta u opštinama zahvaćenih požarima Direktorat za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova je u više navrata koordinirao angažovanje dijela resursa iz opština sjevernog regiona Crne Gore, i to iz: Mojkovca (jedno vozilo sa dva vatrogasca-spasioca), Rožaja (jedno vozilo sa tri vatrogasca-spasioca), Pljevalja (dva vozila sa šest vatrogasca-spasilaca), Berana (jedno vozilo sa tri vatrogasca-spasioca), Plava (jedno vozilo sa dva vatrogasca-spasioca) i Bijelog Polja (dva vozila sa šest vatrogasca-spasilaca), Petnjica (jedno vozilo i dva vatrogasca) koji su angažovani na gašenje požara u Podgorici, Cetinju, Tivtu, Kotoru, Herceg Novom i Baru.

Ukupan broj angažovanih vatrogasca-spasilaca u centralnom i primorskom dijelu koji je bio zahvaćen požarima bio je 484 od kojih su 24 došla na ispomoć iz sjevernih opština, dok je ukupan broj vatrogasno-spasilačkih vozila koji su bili angažovani 97, od čega je 9 iz opština sa sjevera Crne Gore.

Takođe, na gašenje požara bilo je angažovano oko 200 pripadnika Vojske Crne Gore, dok je Uprava pomorske sigurnosti bila angažovana sa tri plovila i 12 lica koji su učestvovali u evakuaciji građana. Sve aktivnosti zaštite i spašavanja koje su vršene, između ostalog i evakuacija 120 osoba sa Rta Veslo, protekle su bez povrijeđenih ili stradalih građana i spasilaca.

Izuzetan doprinos gašenju požara dala je Avio-helikopterska jedinica Direktorata za vanredne situacije, koja je najčešće gašenje požara vršila u uslovima ekstremno visokih temperatura i slabe vidljivosti zbog velike količine dima. Takođe, treba istaći da je konstantno vršeno osmatranje ugroženog područja uz pomoć helikoptera ove jedinice, čime se doprinijelo efikasnosti djelovanja službi zaštite i aviona za gašenje požara.

JUL 2017. godine		
Tip vazduhoplova	Broj letova	Nalet
Avion AT 802 A s/n 0294	263	84:05
Avion AT 802 A s/n 0611	342	100:00
Avion Dromader M18B s/n 1Z028-04	39	14:40
AVGUST 2017. godine		
Tip vazduhoplova	Broj letova	Nalet
Avion AT 802 A s/n 0294	283	112:25
Avion AT 802 A s/n 0611	324	133:55
Avion Dromader M18B s/n	23	12:23

1Z028-04		
U periodu jul-avgust za potrebe obilaska reona i požarišta		
Tip vazduhoplova	Broj letova	Nalet
Helikopter AB 212	Oko 100 letova	Oko 50:00 sati naleta

Tabela broj 1: Broj letova i naleta protivpožanih aviona i helikoptera u julu i avgustu 2017. godine.

Tip vazduhoplova	Ukupan broj letova	Nalet
Helikopter: AB 206, AB 212, AB 412¹³	777	248:18
Protivpožarni avioni: AT 802 A s/n 0294, AT 802 A s/n 0611, Dromader M18B, s/n 1Z028-04	1449	478:48

Tabela broj 2: Ostvareni nalet vazduhoplova u 2017. godini.

Zbog požara koji su poprimili ekstremni karakter, a nakon angažovanja lokalnih i nacionalnih kapaciteta koji su bili nedovoljni, upućen je zahtjev za međunarodnu pomoć Mehanizmu za civilnu zaštitu Unije, NATO-u i bilateralno. Pomoć Crnoj Gori, u periodu od 18. do 25. jula 2017. godine, pružile su Ukrajina (protivpožarni avion AN 32P kapaciteta 8000 litara vode), Švajcarska (višenamjenski helikopter „Super puma“ kapaciteta 2000 litara vode), Bugarska, (helikopter „MI 17“), Izrael (dva aviona tipa „air-tractor“) i Hrvatska (dva kanadera). Protivpožarni avioni tipa „air tractor“ iz Hrvatske su tokom avgusta u više navrata pomagali u gašenju pograničnog pojasa. Slanje zahtjeva za pomoć i prihvatanja međunarodne pomoći su koordinirali službenici Direktorata za vanredne situacije MUP-a u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova. Troškovi međunarodne pomoći Crnu Goru su koštali oko 70.000 €, i oni su se uglavnom odnosili na smještaj, ishranu i gorivo. Tim iz Švajcarske je sve aktivnosti realizovao o svom trošku.

U Crnoj Gori je tokom ljeta registrovano 3125 požara na otvorenom prostoru, koje je najvećim dijelom izazvao ljudski faktor, što je zahtijevalo intenziviranje rada bezbjednosnih službi koje su identifikovale i procesuirale 8 počinitelja zbog izazivanja opšte opasnosti po bezbjednost stanovništva.

Požari su se javljali u isto vrijeme na različitim lokacijama, i obavezno kada su nepovoljni uslovi za gašenje požara (jak vjetar i visoke temperature).

U gašenju požara i spašavanju lica i imovine, kao i kulturnih i materijalnih dobara učestvovali su svi učesnici sistema zaštite i spašavanja koji su pokazali veliku odgovornost, poštovanost i profesionalnost.

Dakle, u okviru sistema zaštite i spašavanja, u označenom periodu, preduzete su adekvatne preventivne mjere i radnje kako bi se smanjio rizik od nastajanja požara, a takođe, istovremeno je pružen i adekvatan odgovor kroz angažovanje ljudskih i materijalnih resursa i raspoloživih kapaciteta ukupnog sistema.

¹³ Helikopterima su izvršavani zadaci za potrebe: prevoza lica i stvari MUP-a, izviđanja, kontrole saobraćaja; prevoza štićenih ličnosti; traganja i spašavanja i hitnog medicinskog transporta.

4.4.2. Zaštita i spašavanje od poplava i drugih elementarnih (prirodnih) nepogoda

Pored aktivnosti na zaštiti i spašavanju od požara, Direktor za vanredne situacije sprovodio je i aktivnosti na zaštiti i spašavanju stanovnika, materijalnih i kulturnih dobara i životne sredine i u slučaju poplava i drugih elementarnih (prirodnih) nepogoda, kako slijedi:

- ◆ Period božićnih i novogodišnjih praznika (4–15. januar 2017. godine) obilježile su nepovoljne vremenske prilike (sniježne padavine, ledene temperature, poledica i olujni udari sjevernog vjetrova) koje su zahvatile cijelu Crnu Goru, što je zahtijevalo 24-oro satnu pripravnost i angažovanje zaposlenih u Direktoratu za vanredne situacije i područnim jedinicama za vanredne situacije, kao i pripadnika službi zaštite i spašavanja i drugih subjekata sistema kako bi se pružila pomoć ugroženom stanovništvu i smanjile posljedice od ekstremnih meteoroloških nepogoda.
- ◆ Ekstremne kišne padavine koje su tokom novembra i decembra 2017. godine zahvatile područje Crne Gore i stvorile brojne probleme, posebno u centralnom i primorskom dijelu, takođe su zahtijevale višednevnu punu pripravnost i angažovanje ljudskih i materijalnih kapaciteta Direktorata za vanredne situacije, pripadnika službi zaštite i spašavanja i drugih subjekata sistema neposredno na ugroženim područjima. Ove nepovoljne vremenske prilike nisu izazvale veće probleme na teritoriji Crne Gore, i sve neophodne aktivnosti na ublažavanju posljedica obilnih padavina preduzete su na lokalnom nivou. Izuzetak je Prijestonica Cetinje, koja je zbog posljedica obilnih padavina tražila pomoć od Direktorata za vanredne situacije MUP-a, i kojoj je Direktorat uputio traženu pomoć u vidu agregata, pumpi i crijeva za crpljenje vode iz stambenih i poslovnih objekata.
- ◆ Sproveden je i niz preventivnih aktivnosti radi što bolje pripreme za zimsku sezonu 2018. godine. Izvršeno je ažuriranje postojećeg Nacionalnog plana za zaštitu i spašavanje od poplava, upućeni su dopisi lokalnim samoupravama kojima se podsjećaju na neophodnost izrade planske dokumentacije u oblasti zaštite i spašavanja¹⁴, održan je sastanak sa komandirima opštinskih službi zaštite i spašavanja, kao i sjednica Koordinacionog tima za zaštitu i spašavanje i dvije sjednice Operativnog štaba za zaštitu i spašavanje. Intenzivirane su aktivnosti inspekcijskog nadzora u smislu kontrole izrade planske dokumentacije u oblasti zaštite i spašavanja i formiranja opštinskih timova za zaštitu i spašavanje u opštinama u kojima rješenja o formiranju timova još uvijek nisu donešena. Tokom 2017. godine, 18 opština formiralo je Opštinski tim za zaštitu i spašavanje (Glavni grad Podgorica i opštine: Danilovgrad, Herceg Novi, Tivat, Kotor, Budva, Bar, Ulcinj, Šavnik, Kolašin, Mojkovac, Berane, Rožaje, Andrijevica, Petnjica, Plav, Pljevlja i Žabljak). Tokom decembra 2017. godine izvršena je i edukacija 8 opštinskih timova za

¹⁴ Iako lokalne samouprave imaju obavezu da izrade opštinske planove za zaštitu i spašavanje od različitih vrsta rizika, do sada su izrađeni sljedeći opštinski planovi za zaštitu i spašavanje (od kojih neki još uvijek nisu doneseni u skupštinama opština), i to: **18 opštinskih planova za zaštitu i spašavanje od poplava** (za teritoriju Glavnog grada Podgorica (gradske opštine Golubovci i Tuži), Prijestonicu Cetinje i opština: Ulcinj, Bar, Nikšić, Danilovgrad, Bijelo Polje, Berane, Plav, Andrijevica, Kolašin, Mojkovac, Kotor, Budva, Herceg Novi, Pljevlja, Rožaje i Žabljak), **15 opštinskih planova za zaštitu i spašavanje od požara** (za teritoriju Glavnog grada Podgorica, Prijestonicu Cetinje i opština: Pljevlja, Herceg Novi, Tivat, Nikšić, Mojkovac, Andrijevica, Berane, Rožaje, Kotor, Žabljak, Bijelo Polje, Gusinje i Šavnik), **5 opštinskih planova za zaštitu i spašavanje od zemljotresa** (za teritoriju opština: Berane, Rožaje, Herceg Novi, Pljevlja i Plužine) i **jedan opštinski plan za zaštitu i spašavanje od klizišta i odrona** (za teritoriju opštine Herceg Novi, međutim ovaj plan još uvijek nije usvojen u lokalnoj skupštini).

zaštitu i spašavanje (Petnjica, Mojkovac, Danilovgrad, Herceg Novi, Kotor, Tivat, Rožaje i Andrijevice). Ove aktivnosti će se nastaviti i u narednom periodu.

4.4.3. Uništavanje neeksplozivnih ubojnih sredstava

Službenici Odsjeka za neeksplozivna ubojna sredstva (NUS) Direktorata za vanredne situacije MUP-a realizovali su 245 aktivnosti na zaštiti od neeksplozivnih ubojnih sredstava i tom prilikom prikupljeno je oko 12 tona, od čega je veći dio uništen, dok su oko 4 tone NUS-a koje će biti uništene u narednom periodu, privremeno uskladištene u magacinu¹⁵. Na osnovu Zaključka Vlade Crne Gore pregledano je oko 70.000 m² površine za potrebe kompanije Plantaže. Aktivnost će se nastaviti i u 2018. godini dok se ne završi kompletna površina od oko 600.000 m².

Pored redovnih aktivnosti realizovana je 21 akcija transporta NUS-a i eksplozivnih sredstava koja su predmet krivičnih djela, za potrebe Forenzičkog centra i tužilaštva, radi vještačenja.

Za potrebe izgradnje autoputa pregledano je oko 350.000 m², a pronađena neeksplozivna ubojna sredstva su uklonjena sa površine, kako bi se mogli nesmetano izvoditi radovi na izgradnji objekata na autoputu.

Pored prikupljanja NUS-a sa kopna, od 2017. godine, službenici ovog odsjeka su po prvi put samostalno izvršavali sve akcije prikupljanja NUS-a ispod vodenih površina (11 aktivnosti i oko 2 tone NUS-a).

Vršile su se i aktivnosti na pripremi realizacije dva projekta, i to uz podršku Norveške narodne pomoći (NPA) i Međunarodnog fonda povjerenja (ITF). Projekat sa NPA čija je vrijednost oko 1.115.000 eura odnosi se na čišćenje teritorije Crne Gore od kasetne municije. Projekat sa ITF-om obuhvata 4 zadatka, i to: rekonstrukciju magacina za NUS u mjestu Rogame, istraživanje-čišćenje tunela Potkop u mjestu Petrovići u opštini Herceg Novi, uništavanje prikupljenog NUS-a, kao i uspostavljanje poligona za uništavanje NUS-a na lokaciji koju odredi Vlada Crne Gore. Vrijednost ovog projekta je oko 1.200.000 eura.

5. MEĐUNARODNA SARADNJA I EVROPSKE INTEGRACIJE

Realizovan je veliki broj aktivnosti na polju međunarodne saradnje i ispunjavanja obaveza u okviru pregovaračkih poglavlja za pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji. Ove aktivnosti odnosile su se, prije svega, na pripremu sporazuma o bilateralnoj saradnji, učešće u radu radnih grupa za pregovaračka poglavlja, izradu izvještaja o napretku i drugih dokumenta, učešće na raznim seminarima, konferencijama, kursevima, obukama, štabnim i terenskim vježbama, realizaciju velikog broja programa i projekata koji su podržani od strane EU, NATO-a i drugih međunarodnih organizacija itd.

5.1. Proces pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji

Službenici Direktorata za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova aktivno su učestvovali u radu radnih grupa za sljedeća pregovaračka poglavlja: 1 – Slobodno kretanje roba,

¹⁵ Pregled angažovanja Grupe za NUS u periodu do 31.12.2017. godine dat je u Prilogu broj 3.

14 – Saobraćajna politika, 15 - Energetika, 21 – Transevropske mreže, 24 – Pravda, sloboda, bezbjednost, 27 – Životna sredina i klimatske promjene, 28 – Zaštita potrošača i zaštita zdravlja, 30 – Vanjski odnosi i 31 – Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika.

Izrađen je Prilog za I Prilog izvještaju Evropske komisije o napretku za period od 1. oktobra 2016. godine do 20. oktobra 2017. godine. Aktivno se učestvovalo u izvještavanju vezano za realizaciju Programa pristupanja Crne Gore EU za period 2017-2018, kao i u izradi Nacrta programa pristupanja Crne Gore EU za period 2018-2020 i određivanju relevantnosti CELEX-a. Vršena je i izrada tromjesečnih i polugodišnjih izvještaja o realizaciji mjera iz Strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranje novca i finansiranje terorizma za period 2015-2018.

Upriličena je posjeta eksperata kroz TAIEX misiju, u okviru Pregovaračkog poglavlja 27 – Životna sredina i klimatske promjene – podpoglavlje civilna zaštita, koja je tražena radi izrade predloga mogućeg modela reorganizacije sistema zaštite i spašavanja u Crnoj Gori, a koja je predviđena Nacionalnom strategijom za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom za period 2016-2020. Posjeta eksperata iz Slovenije, u vezi sa analiziranjem postojećeg stanja sistema zaštite i spašavanja sa ciljem izrade predloga mogućeg modela reorganizacije sistema, realizovana je, u periodu od 13. do 14. marta 2017. godine. U okviru ove misije slovenački eksperti održali su niz sastanaka sa predstavnicima Direktorata za vanredne situacije MUP-a, predstavnicima Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju, Instituta za javno zdravlje, Crvenog krsta Crne Gore, komandirima službi zaštite i spašavanja, predstavnicima specijalističkih jedinica itd. Izvještaj TAIEX misije još uvijek nije dostavljen.

5.2. Saradnja sa NATO-om

Crna Gora kao članica NATO saveza, od 5. juna 2017. godine, aktivno participira u različitim tijelima ovog saveza, tako da se, tokom 2017. godine, učestvovalo u radu Komiteta za civilno planiranje u vanrednim situacijama (CEPC) i Grupe za civilnu zaštitu (Civil Protection Group – CPG). Sarađivalo se i sa Evroatlantskim centrom za koordinaciju odgovora na katastrofe (EADRCC) i učestvovalo na sastanku generalnih direktora za vanredne situacije država članica NATO-a i Crne Gore, 10. i 11. maja 2017. godine, kao i na sastanku generalnih direktora za vanredne situacije članica NATO-a, koji se održao u sjedištu NATO-a u Briselu, 15. i 16. novembra 2017. godine. Na sastanku generalnih direktora za vanredne situacije članica NATO-a u novembru 2017. godine Crna Gora je prvi put učestvovala kao punopravna članica NATO-a, što je bila dobra prilika da se razmijene informacije i iskustva vezano za upravljanje civilnim vanrednim situacijama i precizira buduća saradnja u okviru NATO-a.

Značajno je istaći učešće na Konferenciji o naučenim lekcijama za EADRCC NATO međunarodnu terensku vježbu upravljanja posljedicama vanrednih situacija „CRNA GORA 2016“, koja se održala, u periodu od 25. do 27. januara 2017. godine, u Sofiji (Republika Bugarska). Konferencija je imala za cilj analizu, razmjenu informacija, najboljih praksi i stečenih znanja tokom organizacije i izvođenja međunarodne NATO EADRCC terenske vježbe upravljanja posljedicama vanrednih situacija „CRNA GORA 2016“. Na konferenciji je konstatovano da je vježba potvrdila da Crna Gora ima kapacitete da na adekvatan način sprovede procedure u slučaju prihvatanja međunarodne pomoći. Posebno je značajna činjenica da je vježba „CRNA GORA 2016“ imala izuzetan tretman, što potvrđuje podatak da su vježbu posjetili visoki

zvaničnici i Crne Gore i NATO-a. Na konferenciji je, između ostalog, ocijenjeno da je organizacijom ove vježbe Crna Gora pružila još jedan dokaz da je spremna za punopravno članstvo u NATO.

Direktorat za vanredne situacije je, u periodu od 1. do 2. februara 2017. godine, u Podgorici, u saradnji sa Agencijom NATO-a za podršku i nabavku (NATO Support Procurement Agency – NSPA) organizovao naučno-stručnu radionicu, na kojoj je učestvovalo 40 eksperata iz različitih institucija i organizacija iz Crne Gore i zemalja EU. Tema radionice je bila rješavanje miniranog-zarušenog tunela „Potkop“ u mjestu Petrovići, na poluostrvu Luštica.

Izrađeni su odgovori na pitanja iz Upitnika NATO-a o planiranju odbrambenih sposobnosti 2017. godine, koji je Crna Gora dobila prvi put od kako je punopravna članica NATO-a.

Prva velika aktivnost Crne Gore u okviru NATO-a nakon učlanjenja bila je velika NATO vježba upravljanja u kriznim situacijama „CMX 2017“, koja je održana u oktobru 2017. godine. Vježba je testirala sisteme odgovora na krize, kako unutar NATO-a, tako i na nacionalnom nivou u članicama. Vježbovne aktivnosti na nacionalnom nivou realizovao je međuresorni operativni tim pod koordinacijom Generalnog direktorata za NATO i politiku bezbjednosti Ministarstva vanjskih poslova i Ministarstva odbrane, a uz učešće ostalih nadležnih institucija.

Kada su u pitanju vježbe ističemo i da je crnogorski tim sastavljen od dva različita segmenta tj. tima/modula, i to: tima za zaštitu i spašavanje od poplava uz upotrebu čamaca i tima za djelovanje u slučaju hemijskog, biološkog, nuklearnog i radijacionog (HBRN) akcidenta sa zajedničkim menadžmentom koji su sačinjavali predstavnici Direktorata za vanredne situacije MUP-a, učestvovao na *NATO EADRCC međunarodnoj terenskoj vježbi upravljanja posljedicama vanrednih situacija pod nazivom „BOSNA I HERCEGOVINA 2017“*, u periodu od 24. do 29. septembra 2017. godine u Tuzli.

U okviru NATO programa „Nauka za mir i bezbjednost“ nastavilo se sa realizacijom projekata „Poboljšanje kapaciteta na polju pronalaženja, transporta i uništavanja NUS-a“ i projekta civilne napredne regionalne koordinacije u hitnim situacijama (ARCECP)¹⁶.

5.2.1. NATO EADRCC međunarodna terenska vježba upravljanja posljedicama vanrednih situacija pod nazivom „BOSNA I HERCEGOVINA 2017“

NATO EADRCC međunarodna terenska vježba upravljanja posljedicama vanrednih situacija „BOSNA I HERCEGOVINA 2017“ održana je u periodu od 24. do 29. septembra 2017. godine u Tuzlanskom kantonu u Bosni i Hercegovini, u organizaciji Evroatlantskog centra za koordinaciju odgovora na katastrofe (Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre – EADRCC) i Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine.

Terenskoj vježbi je prethodio planski proces tako da su predstavnici Direktorata za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova učestvovali na dvije konferencije, koje su održane u Tuzli, Glavnoj planskoj konferenciji, u periodu od 6. do 9. marta 2017. godine i Finalnoj planskoj konferenciji, u periodu od 16. do 19. maja 2017. godine.

Ova NATO terenska vježba imala je za cilj uvježbavanje pružanja podrške nacionalnim institucijama u cilju podizanja otpornosti na katastrofe kroz unapređenje planiranja, prevencije, pripremljenosti i odgovora na katastrofe. Provjeravana je pripremljenost djelovanja i saradnje u

¹⁶ Vidjeti podpoglavlja 5.4.9 NATO projekat „Poboljšanje kapaciteta na polju pronalaženja, transporta i uništavanja NUS-a“ i 5.4.10. NATO projekat civilne napredne regionalne koordinacije u hitnim situacijama – ARCECP.

slučaju poplava, klizišta, odrona, zemljotresa, hemijskog akcidenta, rudarske nesreće, udesa u saobraćaju i drugo.

Crna Gora je kao punopravna članica NATO-a, na ovoj vježbi učestvovala sa Nacionalnim timom sastavljenim od dva različita segmenta tj. tima/modula, i to: tima za zaštitu i spašavanje od poplava uz upotrebu čamaca i tima za djelovanje u slučaju hemijskog, biološkog, nuklearnog i radijacionog (HBRN) akcidenta sa menadžmentom koji su sačinjavali predstavnici Direktorata za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova.

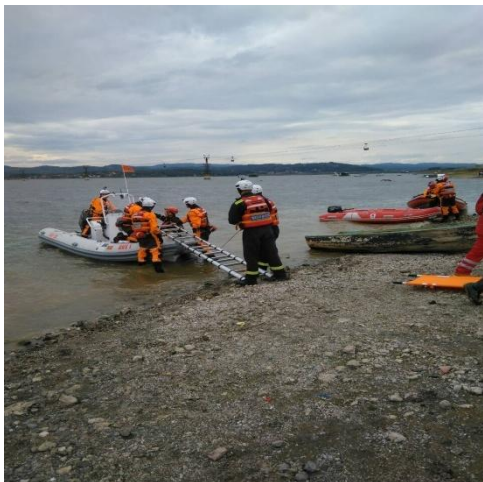
Prvog dana, nakon zvaničnog otvaranja vježbe, održana je pokazna vježba u kojoj je učestvovalo nekoliko država učesnica terenske vježbe. Tom prilikom, prisutni su se mogli upoznati sa znanjem i tehničkim mogućnostima sa kojima prijavljeni timovi raspolažu. U nastavku prvog a naročito drugog dana, pored raznih obuka učesnika vježbe po raznim osnovama crnogorski tim za zaštitu i spašavanje od poplava uz upotrebu čamaca na lokaciji jezera Kop je isprobao ličnu i kolektivnu opremu, dok je tim za djelovanje u slučaju hemijskog, biološkog, nuklearnog i radijacionog (HBRN) akcidenta sa trenerima iz Velike Britanije i Švedske radio trening u bazi operacije.

Takođe, prva dva dana, održane su štabna vježba (Table Top Exercise – TTX) i vježba komandnog mjesta (Command Post Exercise – CPX), koje su imale za cilj uvježbavanje procedura lokalnih službi/agencija za upravljanje u vanrednim situacijama (Local Emergency Management Authority (LEMA)), Centra za koordinaciju djelovanja na terenu (On-site Operation Co-ordination Centre – OSOCC) uspostavljenog po UN modelu i oficira za vezu, kao i vođa spasilačkih timova koji su učestvovali na vježbi.

Naredna dva dana uvježbavane su standardne operativne procedure po NATO modelu i UN modelu i razmjenjena znanja i iskustva između timova, ali i drugih učesnika vježbe, kao i unaprijeđene vještine i tehnike timova shodno scenariju vježbe i Instrukcijama za vježbu „BOSNA I HERCEGOVINA 2017“.

Važno je napomenuti da su na terenskoj vježbi učestvovala 72 tima (38 nacionalnih timova Bosne i Hercegovine i 34 međunarodna tima – Albanija, Jermenija, Austrija, Azejberdžan, Bjelorusija, Belgija, Bugarska, Hrvatska, Češka Republika, Finska, Francuska, Gruzija, Njemačka, Grčka, Mađarska, Italija, Irak, Japan, Jordan, Crna Gora, Holandija, Norveška, Pakistan, Rumunija, Srbija, Slovenija, Španija, Švedska, Tunis, Turska, Makedonija, Ukrajina, Velika Britanija, Sjedinjene Američke Države) na 8 radnih tačaka (jezero Modrac, Guming, rijeka Oskova, Maline, Terminali, rudnik Đurđevik, Sodaso i jezero Kop).

Crnogorski timovi su radili na lokaciji jezera Modrac, gdje je tim za zaštitu i spašavanje od poplava uz upotrebu čamaca prvog dana radio zajedno sa timom za urbano traganje i spašavanje (USAR) iz Bjelorusije a drugog dana samostalno, dok je tim za djelovanje u slučaju hemijskog, biološkog, nuklearnog i radijacionog (HBRN) akcidenta prvog radnog dana radio samostalno, dok je drugog dana radio sa timovima iz Azerbejdžana i Sjedinjenih Američkih Država.

Slike broj 1,2,3 i 4: Crnogorski tim na NATO EADRCC međunarodnoj terenskoj vježbi upravljanja posljedicama vanrednih situacija „BOSNA I HERCEGOVINA 2017“

Na NATO EADRCC terenskoj vježbi testiran je i NICS sistem – napredni sistem za komandovanje u slučaju incidenata (Next Incident Command System), koji treba da se uspostavi u okviru NATO projekta civilne napredne regionalne koordinacije u hitnim situacijama („Advanced Regional Civil Emergency Coordination Pilot“ – ARCECP) i koji se implementira u sklopu NATO programa „Nauka za mir i bezbjednost“. NICS sistem je predstavljen kao paralelna manja vježba u kojoj su učestvovala četiri nacionalna tima za zaštitu i spašavanje od poplava, Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Republike Makedonije i Crne Gore, jer navedene države učestvuju i sarađuju u navedenom NATO SPS projektu i implementaciji NICS sistema. Posebnu podršku i pažnju projektu je posvetio William N. Bryan, zamjenik sekretara Nacionalne bezbjednosti SAD-a. Na sastanku koji je organizovan zbog njegove posjete, a kojem su prisustvovali kodirektori projekta navedenih zemalja, kao i predstavnici Masačusetskog tehnološkog instituta, privatne firme iz SAD „Spin Global“ i NATO predstavnici, zaključeno je da će Crna Gora dobiti podršku i sugestije za razvoj i implementaciju NICS sistema u Crnoj Gori.

Na terenskoj vježbi je pored značajnog broja pripadnika nacionalnih i međunarodnih timova učestvovao i veliki broj učesnika koji su bili uključeni u raznim segmentima vježbe. To se, prije svega, odnosi na učešće u rukovodstvu vježbe i Radnoj grupi Tima za vođenje vježbe

(DISTAFF), Centru za koordinaciju djelovanja na terenu (OSOCC) i lokalnoj agenciji za upravljanje u vanrednim situacijama (LEMA). Na vježbi su učestvovali i ocjenjivači, kao i veliki broj posmatrača, treneri, mediji itd. Crna Gora je imala predstavnika u Radnoj grupi Tima za vođenje vježbe – DISTAFF i u Centru za koordinaciju djelovanja na terenu – OSOCC, kao i evaluatora/ocjenjivača i dva posmatrača vježbe.

Vježbu je pratio i velikih broj predstavnika međunarodnih organizacija i tijela, kao što su NATO Međunarodni sekretarijat, Generalni direktorat Evropske komisije za evropsku civilnu zaštitu i aktivnosti humanitarne pomoći – DG ECHO, Save the Children, UN OCHA, UNICEF, Svjetska zdravstvena organizacija (WHO), OEBS, Inicijativa za pripremljenost i prevenciju katastrofa u jugoistočnoj Evropi (DPPI SEE) itd.

Imajući u vidu da je Crna Gora od 5. juna 2017. godine punopravna članica NATO-a, učestvovanje na ovoj vježbi bila je prilika da potvrdimo našu spremnost da budemo ravnopravan partner sa drugim državama članicama NATO-a, kao i da pokazemo našu pripremljenost da organizujemo i efikasno koordiniramo operacijama upravljanja posljedicama u slučaju prirodnih, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća, a koje uključuje i slanje međunarodnih timova za odgovor na nesreće i njihovo angažovanje u drugim državama.

Ova vježba je podrazumijevala i promovisanje vrijednosti i značaja zajedničkog regionalnog udruživanja u odgovoru na moguće prirodne, tehničko-tehnološke i druge nesreće.

Ocjena relevantnih predstavnika NATO-a je da je crnogorski tim pokazao visok stepen profesionalnosti i da je na sve postavljene zadatke odgovorio na stručan i kvalitetan način u skladu sa procedurama, što kao krajnji cilj ima unapređenje kapaciteta za reagovanje u slučaju prirodnih, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća i jačanje regionalne i međunarodne saradnje iz ove oblasti.

Vježba je promovisala ulogu Ministarstva unutrašnjih poslova – Direktorata za vanredne situacije, kao i ostalih učesnika sistema zaštite i spašavanja u Crnoj Gori i pokazala našu spremnost u sprovođenju vježbe, pripremi i slanju timova ispunjavajući vrlo zahtjevne međunarodne i NATO procedure. Vježba je, takođe, omogućila i uvježbavanje interoperabilnosti, koordinacije i saradnje timova na terenu, kao i omogućila uvježbavanje međunarodnih procedura i standarda slanja međunarodnih timova za spašavanje itd.

Nakon dobijanja statusa punopravnog člana u NATO- u, Crna Gora je u obavezi da participira odnosno snosi troškove učešća svojih timova na ovakvim i sličnim vježbama. Ministarstvo unutrašnjih poslova, je na osnovu Zaključka Vlade Crne Gore broj 07-2748 od 14. 09. 2017. godine obezbijedilo finansijska sredstva za troškove učešća na terenskoj vježbi. Ukupni troškovi za učešće tima su iznosili 13.158,09 eura što je podrazumijevalo opremanje, troškove puta i ishrane tima. Treba napomenuti da je trošak Ministarstva unutrašnjih poslova iznosio 5825,42 eura.

Iznos od 1205,08 eura finansiran je kroz projekat obuke i opremanja timova za spašavanje u slučaju poplava u jugoistočnoj Evropi (JERU projekat) koji se realizovao u okviru Inicijative za pripremljenost i prevenciju katastrofa u jugoistočnoj Evropi (DPPI SEE) i koji je pokrio troškove prevoza i ishrane tima za zaštitu i spašavanje od poplava uz upotrebu čamaca, dok je iznos od 6127.59 eura pokriven iz NATO SPS projekta.

U sklopu iznosa od 6127.59 eura koji je odvojen za vježbu iz NATO SPS projekta, 4582,69 eura potrošeno je za nabavku opreme koju je na vježbi koristio tim za zaštitu i spašavanje od poplava sa upotrebom čamaca.

5.3. Sporazumi

U toku 2017. godine rađeno je na usaglašavanju teksta Sporazuma između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o saradnji i uzajamnoj pomoći u slučaju prirodnih i drugih katastrofa, koji je usaglašen s albanskom stranom, i teksta Sporazuma sa Republikom Turskom. Usaglašeno je i Pismo o namjeri o saradnji u oblasti zaštite i spašavanja između Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Francuske.

Shodno Sporazumu između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Slovenije o saradnji u oblasti zaštite od prirodnih i drugih katastrofa („Službeni list CG – međunarodni ugovori“, broj 11/10), potpisan je Program bilateralne saradnje za 2018. godinu u oblasti zaštite i spašavanja između Direktorata za vanredne situacije MUP-a Crne Gore i Uprave za civilnu zaštitu i humanitarnu pomoć Republike Slovenije, kojim su definisane oblasti saradnje u 2018. godini i način sprovođenja zajedničkih aktivnosti.

5.3.1. Mehanizam za civilnu zaštitu Unije

Crna Gora je potpisivanjem Sporazuma između Evropske unije i Crne Gore o učešću Crne Gore u Mehanizmu za civilnu zaštitu Unije, 2014. godine¹⁷, postala članica saveza koji je usmjeren na jačanje saradnje između Unije i država članica i olakšavanje koordinacije u području civilne zaštite kako bi se poboljšala efikasnost sistema za prevenciju, pripremljenost i odgovor na prirodne katastrofe i katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem¹⁸. U okviru ovog mehanizma sem aktivnog stručnog osposobljavanja i usavršavanja službenika kroz učešće na seminarima, kursevima, štabnim, terenskim i modulskim vježbama, razmjenama eksperata itd., i saradnje sa Generalnim direktoratom Evropske komisije za evropsku civilnu zaštitu i aktivnosti humanitarne pomoći (European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations Directorate-General – DG ECHO), veoma bitno je istaći uspostavljenu komunikaciju sa Centrom za koordinaciju odgovora na vanredne situacije (Emergency Response Coordination Centre – ERCC).

U okviru Mehanizma za civilnu zaštitu Unije, tokom 2017. godine, učestvovalo se na sastanku Komiteta za civilnu zaštitu, 28. i 29. juna 2017. godine u Briselu (Kraljevina Belgija), jednom seminaru za eksperte civilne zaštite (*Seminar for Mechanism Experts – SME*), jednoj razmjeni eksperata i jednom posmatračkom programu za terensku vježbu, kao i na 11 kurseva u okviru 15. ciklusa Trening programa.

U pitanju su sljedeći kursevi na kojima je obučeno ukupno 11 službenika Direktorata za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova:

1. Kurs o osnovama Mehanizma za civilnu zaštitu Unije (*Union Civil Protection Mechanism Introduction Course – CMI*), u periodu od 26. februara do 3. marta 2017. godine, u Volteri (R. Italija);

¹⁷ Sporazum između Evropske unije i Crne Gore o učešću Crne Gore u Mehanizmu za civilnu zaštitu Unije, potpisan je 29. septembra 2014. godine, na sastanku generalnih direktora za civilnu zaštitu zemalja članica EU, Evropskog ekonomskog prostora (EEA) i zemalja kandidata i potencijalnih kandidata, zemalja Zapadnog Balkana i Turske, koji je održan u Rimu. Crna Gora je zvanično postala članica Mehanizma 21. aprila 2015. godine nakon obavještanja Evropske komisije o ratifikaciji Sporazuma između Evropske unije i Crne Gore o učešću Crne Gore u Mehanizmu za civilnu zaštitu Unije u crnogorskom parlamentu.

¹⁸ Odluka br. 1313/2013/EU Evropskog parlamenta i Savjeta EU od 17. decembra 2013. godine o Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu, član 1, stav 1.

2. Tehnički ekspertski kurs (*Technical Experts Course – TEC*), u periodu od 4. do 10. marta 2017. godine, u Laubeggu (R. Austrija);
3. Osnovni kurs za module civilne zaštite (*Modules Basic Course – MBC*), u periodu od 25. do 31. marta 2017. godine, u Igu (R. Slovenija);
4. Tehnički ekspertski kurs (*TEC*), u periodu od 22. do 28. aprila 2017. godine, u Laubeggu (R. Austrija);
5. Štabni kurs za upravljanje u vanrednim situacijama (*Staff Management Course – SMC*), u periodu od 6. do 12. maja 2017. godine u Revinge-u (Kraljevina Švedska);
6. Tehnički ekspertski kurs (*TEC*), u periodu od 27. maja do 2. juna 2017. godine, u Revinge-u (Kraljevina Švedska);
7. Osnovni kurs o modulima civilne zaštite (*MBC*), u periodu od 17. do 23. juna 2017. godine, u Igu (Republika Slovenija);
8. Kurs o osnovama Mehanizma za civilnu zaštitu Unije (*CMI*), u periodu od 25. do 30. juna 2017. godine, u Insbruku (Republika Austrija);
9. Osnovni kurs o modulima civilne zaštite (*MBC*), u periodu od 2. do 8. septembra 2017. godine, u Igu (Republika Slovenija);
10. Kurs o osnovama Mehanizma za civilnu zaštitu Unije (*CMI*), u periodu od 8. do 16. oktobra 2017. godine, u Insbruku (Republika Austrija);
11. Kurs za operativno upravljanje (*Operational Management Course – OPM*), u periodu od 27. oktobra do 2. novembra 2017. godine, u Neuhausenu (SR Njemačka).

5.4. Programi i projekti

5.4.1. Višekorisnički IPA Program koji se odnosi na prevenciju, pripremljenost i reagovanje u slučaju poplava u zemljama Zapadnog Balkana i Turskoj

Realizovan je *Višekorisnički IPA program koji se odnosi na prevenciju, pripremljenost i reagovanje u slučaju poplava u zemljama Zapadnog Balkana i Turskoj (IPA Multi-Beneficiary Programme on Floods Prevention, Preparedness and Response in the Western Balkans and Turkey – IPA FLOODS)*¹⁹ koji je imao za cilj jačanje i unapređenje kapaciteta za upravljanje rizikom od poplava kroz formiranje, opremanje i obučavanje tri tima/modula za spašavanje od poplava na nacionalnom i regionalnom nivou, kao i podršku u implementaciji EU Direktive o poplavama. Program je počeo sa realizacijom 1. januara 2015. godine (LOT 1), a države korisnice programa bile su: Albanija, BiH, Hrvatska (samo LOT 1), Makedonija, Kosovo, Crna Gora, Srbija i Turska. U Konzorcijumu koji je realizovao program bili su: Odsjek za civilnu zaštitu Republike Italije, Uprava Republike Slovenije za civilnu zaštitu i humanitarnu pomoć (URSZR), Federalna agencija za tehničku pomoć SR Njemačke (THW), Državna uprava za zaštitu i spašavanje Republike Hrvatske (DUZS), Švedska agencija za vanredne situacije (MSB), italijanska istraživačka fondacija za praćenje stanja životne sredine (CIMA Research Foundation) i italijanska firma Studiare Sviluppo. Ukupan budžet projekta iznosio je oko 6 miliona eura od čega je za LOT 1 bilo opredijeljeno 1,998,386 eura (24 mjeseca, *početak: januar 2015*), a za

¹⁹ Program se zvanično završava 18. januara 2018. godine, ali sve planirane aktivnosti završene su u 2017. godini.

LOT 2 – 3,759,539 eura (30 mjeseci – početak: jul 2015). Implementacija LOT 1 dijela programa završena je u decembru 2016. godine.

Program se sastojao iz dva dijela (LOT-a), i to:

- ✚ **LOT 1** – imao je za cilj jačanje kapaciteta država korisnica programa radi uspostavljanja standarda, koji se propisuju EU Direktivom o poplavama, kao i uspostavljanje nacionalnih/multinacionalnih modula civilne zaštite za poplave, njihovo opremanje i obučavanje, kao i održavanje terenskih vježbi sa ciljem njihovog uvježbavanja (u pitanju je modul civilne zaštite: spašavanje od poplava sa korišćenjem čamaca (Flood Rescue using Boats – FRB)).
- ✚ **LOT 2** – fokusirao se na pripravnost i odgovor na poplave. Podržao je osnivanje dva modula civilne zaštite, koji se odnose na poplave, njihovo opremanje i obučavanje, kao i održavanje terenskih vježbi sa ciljem njihovog uvježbavanja (u pitanju su dva modula civilne zaštite: za zaštitu od poplava upotrebom brana (Flood Containment – FC) i modul visokog kapaciteta crpljenja vode (High Capacity Pumping – HCP)).

Rezime najvažnijih realizovanih aktivnosti u 2017. godini:

- ◆ Održan je Treći sastanak Upravljačke grupe koja implementira program, dana 24. januara 2017. godine, u Skoplju (Republika Makedonija). Na sastanku su se sagledali dosadašnji postignuti rezultati u okviru programa, identifikovali nedostaci, kao i definisali najvažniji koraci u implementaciji LOT 2 dijela IPA FLOODS programa u narednom jednogodišnjem periodu.
- ◆ Realizovana je obuka za međunarodne module za zaštitu od poplava upotrebom brana i za zaštitu od poplava upotrebom pumpi visokog kapaciteta crpljenja vode, u periodu od 29.03. do 1.04.2017. godine u Degendorfu u SR Njemačkoj.

Slike broj 5 i 6: Obuka za zaštitu od poplava upotrebom brana i pumpi visokog kapaciteta crpljenja vode

- ◆ Potpisan je Ugovor o donaciji spasilačke opreme za timove/module za zaštitu od poplava upotrebom brana i za zaštitu od poplava upotrebom pumpi visokog kapaciteta crpljenja vode.
- ◆ Realizovana je radionica o prekograničnim protokolima i podršci zemlje domaćina (HNS), u periodu od 16. do 18.05.2017. godine u Zagrebu (Republika Hrvatska).

- ◆ Održana je Glavna planska konferencija za terensku vježbu „IPA FLOODS – VARAŽDIN 2017“, dana 27. juna 2017. godine u Varaždinu, u Republici Hrvatskoj.
- ◆ Izvršena je obuka pripadnika dva nacionalna tima/modula za zaštitu i spašavanje od poplava upotrebom brana i za pumpe visokog kapaciteta crpljenja vode, 9. i 10. septembra 2017. godine u Službi zaštite Glavnog grada u Podgorici.
- ◆ Nabavljena je oprema za zaštitu i spašavanje od poplava za dva nacionalna tima/modula za zaštitu i spašavanje od poplava upotrebom brana i za pumpe visokog kapaciteta crpljenja vode. Nabavljena oprema je vrijednosti 215.000 eura i sadrži dvije pumpe visokog kapaciteta crpljenja vode i pet pumpi nešto manjeg kapaciteta, kao i 400m brana za zaštitu od poplava, 14 šatora i pripadajuću opremu i alate za održavanje nabavljene opreme i samoodrživost tima. Prezentacija ove opreme održana je u Službi zaštite i spašavanja Glavnog grada, dana 11. septembra 2017. godine.
- ◆ Održana je Finalna planska konferencija za terensku vježbu „IPA FLOODS – VARAŽDIN 2017“, dana 14. septembra 2017. godine u Varaždinu.
- ◆ Sprovedena je terenska vježba „IPA FLOODS – VARAŽDIN 2017“, u periodu od 9. do 13. oktobra 2017. godine, u Varaždinu na kojoj su učestvovala dva crnogorska tima za spašavanje od poplava upotrebom brana i za pumpe visokog kapaciteta crpljena vode. Na vježbi se uvježbavalo spašavanje, evakuacija i zbrinjavanje ugroženih osoba i materijalnih dobara iz poplavama ugroženog područja, kao i aktiviranje i mobilizacija međunarodnih operativnih snaga civilne zaštite kroz Mehanizam za civilnu zaštitu Unije. U okviru vježbe učestvovalo se i u Programu za posmatrače i posjetioce vježbe.

5.4.2. Projekat „Jačanje kapaciteta za prvi odgovor u CBRN-u i regionalna saradnja zemalja jugoistočne Evrope, južnog Kavkaza, Moldavije i Ukrajine“

Projekat „Jačanje kapaciteta za prvi odgovor u CBRN-u i regionalna saradnja zemalja jugoistočne Evrope, južnog Kavkaza, Moldavije i Ukrajine“ (Ref: Europe Aid/IFS/2014/347634), Project 44 “Strengthening CBRN first response capabilities and regional cooperation in South East Europe, Southern Caucasus, Moldova and Ukraine”) koji finansira Evropska unija, počeo je sa implementacijom u maju 2015. godine, a trajaće do maja 2018. godine. Konzorcijum koji implementira projekat čine: Belgijski nuklearni istraživački institut (CSK-CEN), Slovački institut za prvi odgovor (ISEMI), Holandski nacionalni institut za javno zdravlje i životnu sredinu (RIVM), Poljski institut za organsku hemiju (IPO) i Belgijski institut za radio elemente (IRE). Partneri na ovom projektu su UNICRI – Međuregionalni istraživački institut za kriminal i pravdu i CoE-Regionalni sekretarijat za izuzetno upravljanje. Zemlje korisnice projekta su: Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Srbija, Makedonija, Jermenija, Moldavija i Ukrajina, kao i region Kavkaza. Cilj projekta je unapređenje kapaciteta institucija i službi koje se bave zaštitom i spašavanjem od HBRN. Kao glavna aktivnost u projektu navodi se nabavka – donacija opreme za timove koji obezbjeđuju prvi odgovor, kao i organizovanje obuka i jačanje institucionalne i regionalne saradnje. Najveći benefit projekta jeste da će se obezbijediti oprema i odgovarajuća obuka za jedan tim spasilaca.

Rezime najvažnijih realizovanih aktivnosti u 2017. godini:

- ◆ Nabavljena je oprema za zaštitu u slučaju hemijskog, biološkog, nuklearnog i radijacionog (HBRN) akcidenta u vrijednosti od 76.000 eura. Oprema se sastoji od:

hemijskih zaštitnih odijela, zaštitne maske za potpunu zaštitu lica i oči, ličnih dozimetara, O₂ detektora, kolorimetarske tube, fotojonizujućeg detektora, ručnog radiološkog detektora, alata za uzorkovanje i dokumentaciju, alata za testiranje imunizacije (immunoassay test kits), papira za testiranje hemijskih agenasa (CWA paper), alata za obilježavanje ugrožene zone, alata za dekontaminaciju kože, pribora za neutralizaciju i jedinice za dekontaminaciju od HBRN-a.

- ◆ Održana je *Planska konferencija – sastanak* u vezi pripreme i održavanja nacionalne terenske vježbe – FTX (field exercise), dana 24. aprila 2017. godine u Podgorici. Sastanku su pored predstavnika Direktorata za vanredne situacije prisustvovali i predstavnici iz službi zaštite i spašavanja Glavnog grada Podgorica i opštine Danilovgrad, Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, Centra za ekotoksikološka ispitivanja, Crvenog krsta Crne Gore, Instituta za javno zdravlje i Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju. Tokom sastanka predstavnici svih institucija i službi su aktivno učestvovali u diskusiji i razradi samog scenarija vježbe.
- ◆ Realizovan je trening za trenere za prvi odgovor na CBRN akcident u zemljama jugoistočne Evrope („Train-the-trainers and training activities on CBRN incident response for the countries in the Balkan”) koji je održan, u periodu od 8. do 12. maja 2017. godine, u Budvi. Treningu su prisustvovali članovi CBRN tima, predstavnici Direktorata za vanredne situacije i pripadnici službe zaštite i spašavanja Glavnog grada Podgorica, kao i predstavnici ostalih zemalja učesnica projekta.
- ◆ Održan je sastanak u prostorijama Službe zaštite Glavnog grada Podgorica sa predstavnicima Službe zaštite Glavnog grada, Crvenog krsta Crne Gore, Službe zaštite i spašavanja Danilovgrad, Instituta za javno zdravlje i dr., dana 19. maja 2017. godine, a u vezi sa organizovanjem vježbe „CBRN LAZINE 2017“. Tom prilikom je prezentovana i oprema koja je donirana u okviru ovog projekta.
- ◆ Koordinacioni sastanak za nacionalnu terensku vježbu „CBRN LAZINE 2017“ održan je 25. maja 2017. godine u Službi zaštite Glavnog grada Podgorica na kojem su prisustvovali predstavnici svih institucija koje su učestvovali u vježbi (Direktorat za vanredne situacije, Služba zaštite Glavnog grada, Služba zaštite i spašavanja Danilovgrad, Institut za javno zdravlje, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju, Crveni krst Crne Gore i drugi). Na sastanku je predstavljen scenario vježbe, bezbjednosne i sigurnosne procedure, logistika i medicinska pomoć. Sastanak je završen posjetom lokacije u Lazinama na kojoj je planirano da se održi nacionalna terenska vježba „CBRN LAZINE 2017“.
- ◆ Realizovana je terenska vježba „CBRN LAZINE 2017“, dana 26. maja 2017. godine, na kojoj je učestvovao Nacionalni tim za reagovanje u slučaju hemijskog, biološkog, nuklearnog i radijacionog akcidenta – CBRN akcidenta i predstavnici Direktorata za vanredne situacije, Centra za ekotoksikološka ispitivanja, Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, Instituta za javno zdravlje, Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju, Crvenog krsta Crne Gore, Uprave policije, Medicinskog centra Ministarstva unutrašnjih poslova i službi zaštite i spašavanja Podgorica i Danilovgrad. Scenario terenske vježbe je bio realističan i imao je za temu hemijski akcident u magacinu koji koristi fabrika za proizvodnju mlijeka i mliječnih proizvoda u Lazinama. Vježba je započela pozivom Operativno-komunikacionom centru 112 Direktorata za vanredne situacije, koji je primio obavještenje da se u magacinu hemijskih materija u Lazinama dogodio akcident i da je

došlo do požara. Odmah nakon prijema poziva OKC 112 je aktivirao opštinsku službu za zaštitu i spašavanje Danilovgrad koja je pružila prvi odgovor u gašenju požara. Međutim, pošto nisu mogli da pruže adekvatan odgovor zbog složenosti situacije i neadekvatne opreme za hemijske akcidente, aktiviran je tim za odgovor u slučaju CBRN akcidenta iz Službe zaštite Glavnog grada, a koji je po dobijenoj informaciji izašao na mjesto događaja sa svom neophodnom ličnom i kolektivnom opremom. Nakon toga, preko OKC 112 informisane su i aktivirane i ostale službe, i to: Centar za ekotoksikološka ispitivanja, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, Institut za javno zdravlje, Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju, Crveni krst Crne Gore, Uprava policije itd. Na vježbi je korišćena oprema za zaštitu u slučaju HBRN akcidenta, koja je donirana u okviru projekta. Opšti zaključak sa održane vježbe je da je država pokazala da ima kapacitete da odgovori na ovu vrstu akcidenta, ali i da treba nastaviti sa jačanjem kapaciteta nadležnih institucija u slučaju CBRN akcidenta kroz organizovanje obuka i nabavku adekvatne lične i kolektivne opreme.

- ◆ Održan je sastanak projektnih partnera, 28. i 29. avgusta 2017. godine, u Sarajevu (Bosna i Hercegovina), na kojem se diskutovalo o realizovanim aktivnostima i problemima koji su pratili nabavku opreme za timove za prvi odgovor u slučaju CBRN akcidenta, kao i o aktivnostima koje je potrebno sprovesti u narednom periodu, radi uspješne realizacije preostalog dijela projektnih aktivnosti. Akcenat je dat na organizaciju regionalne štabne vježbe na temu CBRN akcidenta u cilju provjere regionalne saradnje i koordinacije, bilateralnih sporazuma, procedura za prelazak granica i provjere EU smjernica za podršku zemlje domaćina kao i provjeru znanja i vještina timova za prvi odgovor u slučaju CBRN akcidenta kroz organizovanje regionalne terenske vježbe.
- ◆ Dati su komentari i sugestije na Izvještaj o međuagencijskoj i regionalnoj saradnji koji su predstavnici Konzorcijuma pripremili i uputili svim zemljama korisnicima u okviru radnog plana paketa WP5 („WP5 Report“). WP5 paket radnog plana ovog projekta ima za cilj da identifikuje zajedničke izazove i potencijalne nedostatke u regionalnoj saradnji, i sadrži konačan Nacrt protokola i dokumenata koji bi mogli uticati na jačanje regionalne saradnje.
- ◆ Realizovana je regionalna štabna vježba (TTX) za testiranje standardnih operativnih procedura u slučaju hemijskog akcidenta, na kojoj se putem elektronske komunikacije uvježbavala koordinacija na regionalnom nivou, dana 5. decembra 2017. godine. Štabna vježba se održala u Operativno-komunikacionom centru 112 Direktorata za vanredne situacije, a istovremeno i u centrima za komunikaciju u slučaju prirodnih, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća (OKC 112) svih zemalja korisnica projekta: u Srbiji, Makedoniji, Bosni i Hercegovini i Albaniji. Pored predstavnika Direktorata za vanredne situacije na vježbi su učestvovali i predstavnici sljedećih institucija: Centra za ekotoksikološka ispitivanja, Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, Instituta za javno zdravlje, Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju i Službe zaštite Glavnog grada. Cilj regionalne štabne vježbe bio je da se testira: međudržavna saradnja za uspješan i brz odgovor na prekogranične efekte izazvane hemijskim akcidentom; komunikacija između postojećih centara za komunikaciju u slučaju prirodnih, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća – OKC 112; razmjena informacija između centara za vanredne situacije u različitim zemljama o rezultatima mjerenja, opremi koja se koristi za detekciju, razmjena informacija o analizi hemijskog zagađenja i dr.; korišćenje standardnih operativnih

procedura Operativno-komunikacionog centra 112, kao i zahtjeva za pomoć, i pravilno aktiviranje bilateralnih i multilateralnih sporazuma. Regionalna štabna vježba je završena video konferencijom na kojoj su učestvovalе sve zemlje korisnice projekta, kao i predstavnici Belgijskog nuklearnog istraživačkog instituta (CSK-CEN) i članovi Konzorcijuma.

5.4.3. Višekorisnički IPA program koji se odnosi na procjenu rizika od katastrofa i mapiranje (IPA Disaster Risk Assessment and Mapping – IPA DRAM)

Višekorisnički IPA program koji se odnosi na procjenu rizika od katastrofa i mapiranje (IPA Disaster Risk Assessment and Mapping – IPA DRAM) ima za cilj da omogući unapređenje nacionalnih sistema za prikupljanje podataka o gubicima u slučaju katastrofa i pruži podršku pri izradi procjene rizika od katastrofa i mapiranju radi dostizanja neophodnih standarda i integracije u Mehanizam za civilnu zaštitu Unije. Program je zvanično počeo sa realizacijom, 1. decembra 2016. godine i trajaće do 30. novembra 2019. godine (36 mjeseci), a države korisnice programa su: Albanija, Bosna i Hercegovina, Makedonija, Kosovo, Crna Gora, Srbija i Turska. Konzorcijum koji implementira program čine: Švedska agencija za vanredne situacije (MSB), Odsjek za civilnu zaštitu Republike Italije (DPC), Uprava Republike Slovenije za civilnu zaštitu i humanitarnu pomoć (URSZR), Državna uprava za zaštitu i spašavanje Republike Hrvatske (DUZS) i italijanska istraživačka fondacija za praćenje stanja životne sredine (CIMA Research Foundation).

Rezime najvažnijih realizovanih aktivnosti u 2017. godini:

- ◆ Održan je sastanak sa predstavnicima Konzorcijuma koji sprovodi program, u Direktoratu za vanredne situacije u Podgorici, dana 24. januara 2017. godine, kao i sastanak, dana 21. marta 2017. godine, u hotelu Centre Ville u Podgorici na kome je prisustvovalo ukupno 25 predstavnika iz Direktorata za vanredne situacije MUP-a, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Uprave za šume, Uprave za nekretnine i Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore i predstavnik Delegacije EU u Crnoj Gori. Učesnici ovog sastanka su se upoznali sa ciljevima, projektnim aktivnostima i željenim rezultatima IPA DRAM programa, kao i sa najznačajnijim međunarodnim i evropskim smjernicama i dokumentima koji će se koristiti pri izradi nacionalne procjene rizika od katastrofa, baze podataka o štetama u slučaju katastrofa i mapiranju. Kroz prezentacije, diskusije i grupni rad zajednički se sagledalo trenutno stanje u Crnoj Gori kada je u pitanju izrada procjene rizika od katastrofa, mapiranje rizika, kao i uspostavljanje baze podataka o štetama u slučaju katastrofa i predložili prioriteti i naredni koraci u okviru ovog programa.
- ◆ Direktorat za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova bio je domaćin prvog sastanka Upravnog odbora ovog programa, koji je održan 12. i 13. juna 2017. godine, u Podgorici. To je ujedno bila i prva prilika da se okupe svi nacionalni koordinatori IPA DRAM programa iz zemalja korisnica programa, članovi konzorcijuma, predstavnici Evropske komisije uključujući i Generalni direktorat za evropsku civilnu zaštitu i aktivnosti humanitarne pomoći (DG ECHO), Zajednički istraživački centar (JRC), kao i predstavnici ključnih međunarodnih aktera iz ove oblasti (Regionalna kancelarija Ujedinjenih nacija za smanjenje rizika od katastrofa u Evropi – UNISDR; Program za prevenciju, pripremljenost i odgovor na prirodne i katastrofe izazvane ljudskim faktorom u istočnim partnerskim zemljama – PPRD EAST 2; Program za prevenciju,

pripremljenost i odgovor na poplave u zapadnom Balkanu i Turskoj – IPA FLOODS itd.) u cilju podrške i nadgledanja sveukupnog napretka pomenutog programa. Tokom sastanka detaljno su prezentovane sve aktivnosti koje su sprovedene u državama partnerima u toku početne faze projekta. Poseban akcenat stavljen je na preporuke koje su rezultat posjeta nadležnim institucijama zemalja koje su korisnice programa u cilju utvrđivanja trenutnog stanja po pitanju procjene rizika od katastrofa, baze podataka o štetama i mapiranja rizika. Takođe, usvojen je plan aktivnosti predviđenih u fazi implementacije projekta za naredni period. Nakon sastanka Upravnog odbora održana je i **regionalna ekspertska radionica** u periodu od 13. do 15. juna, takođe, u Podgorici. Ovaj događaj okupio je nacionalne eksperte za tri oblasti, i to: za procjenu rizika od katastrofa, za prikupljanje podataka o štetama i gubicima u slučaju katastrofa i za mapiranje rizika iz svih zemalja korisnica programa. Radionica se fokusirala na razmjenu dobrih praksi, diskusiju i razumijevanje regionalnih potreba i nedostataka. Ova radionica jedna je u nizu aktivnosti za izgradnju kapaciteta koje IPA DRAM promoviše u cilju podrške i usmjeravanja država u adekvatnoj implementaciji Programa.

- ◆ Održan je sastanak, sa predstavnicima IPA DRAM programa, u Direktoratu za vanredne situacije u Podgorici, dana 27. septembra 2017. godine. Na sastanku je dovršen Akcioni plan i dogovoren sastanak Upravljačkog odbora u Sarajevu na kome će se usvojiti Nacionalni akcioni plan.
- ◆ Realizovana je studijska posjeta Agenciji za vanredne situacije Kraljevine Švedske, u periodu od 3. do 4. oktobra 2017. godine, u Karlstadu.
- ◆ Održan je Drugi sastanak Upravnog odbora IPA DRAM programa, u periodu od 20. do 22. novembra 2017. godine, u Sarajevu (Bosna i Hercegovina).

5.4.4. Projekat „ADRIATIC 2018“

Projekat „ADRIATIC 2018“ koji se odnosi na organizovanje terenske vježbe civilne zaštite implementira Konzorcijum koji sačinjavaju Državna uprava za zaštitu i spašavanje Republike Hrvatske (koordinator), Direktor za vanredne situacije MUP-a Crne Gore, Uprava za civilnu zaštitu i humanitarnu pomoć Republike Slovenije i Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture Republike Hrvatske. Ukupan budžet projekta je 718.174 eura, od čega Evropska komisija pokriva 85% cjelokupnih troškova.

Glavni cilj projekta je jačanje regionalne i prekogranične saradnje u oblasti civilne zaštite, upoznavanje sa procedurama i funkcionisanjem Mehanizma za civilnu zaštitu Unije, testiranje i uvježbavanje standardnih operativnih procedura, razmjena informacija, znanja i najbolje prakse između spasilačkih timova, poboljšanje odgovora na incidente na moru koji zahtijevaju zajednički odgovor na zagađenje mora i obale uz pomoć Mehanizma za civilnu zaštitu Unije.

Projekat je pripremljen u okviru finansijskog instrumenta Mehanizma za civilnu zaštitu Unije, Poziv za podnošenje predloga projekata – vježbe Mehanizma za civilnu zaštitu Unije, a sprovodi se u periodu od 1. januara 2017. godine do 30. juna 2018. godine (18 mjeseci).

„ADRIATIC 2018“ će služiti kao platforma koja ima za cilj da uključi sve raspoložive resurse na lokalnom, nacionalnom, regionalnom i međunarodnom nivou, identifikuje moguće nedostatke, područja interesa, kao i najefikasnija rješenja za poboljšanje spremnosti i odgovora u slučaju pomorske nesreće. Osim terenske vježbe civilne zaštite, koja je planirana za maj 2018. godine na lokaciji Splitskog akvatorijuma, planirane su i dvije radionice, jedna na temu „Gašenja

požara na velikim brodovima i podvodnim aktivnostima“, a druga na temu „Odgovora na zagađenje otvorenog mora i obale“. Projektom je planirano objavljivanje priručnika *Oiled Shoreline Clean-up Manual*, koji sadrži uputstva za čišćenje obale zagađene naftom, a moći će ga koristiti svi uključeni u navedenu problematiku i po završetku projekta.

U okviru projekta održana su dva sastanka projektnih partnera, i to: inicijalni sastanak (kick-off meeting) u Briselu sa predstavnicima Generalnog direktorata za evropsku civilnu zaštitu i aktivnosti humanitarne pomoći Evropske komisije (DG ECHO), 2. februara 2017. godine i inicijalni sastanak partnera u Zagrebu, 28. februara 2017. godine. Takođe, održani su i Inicijalna planska konferencija (IPC) za planiranje terenske vježbe u okviru ovog projekta, u periodu od 5. do 7. juna u Splitu (Republika Hrvatska), radionica na temu „Gašenje požara na velikim brodovima i podvodne aktivnosti“, u periodu od 2. do 5. oktobra 2017. godine u Termama Tuhelj, u Republici Hrvatskoj i Glavna planska konferencija (MPC), 5. oktobra 2017. godine, takođe, u Termama Tuhelj, u Republici Hrvatskoj.

5.4.5. Projekat „Štabna vatrogasna vježba – SVAROG 2017“

Projekat „Štabna vatrogasna vježba – SVAROG 2017“ implementira Konzorcijum koji sačinjavaju Državna uprava za zaštitu i spašavanje Republike Hrvatske (koordinator), Direktor za vanredne situacije MUP-a Crne Gore, francuska škola za civilnu zaštitu – ENTENTE i Regionalni centar za praćenje požara Republike Makedonije. U projektu su učešće uzeli i predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Austrije (Odsjek za operacije i koordinaciju u slučaju kriza i katastrofa).

Ukupan budžet projekta je 377.432 eura, od čega Evropska komisija pokriva 85% cjelokupnih troškova, dok učesnici projekta preostalih 15%. Glavni cilj projekta je jačanje regionalne i prekogranične saradnje u oblasti zaštite od požara, upoznavanje sa procedurama i funkcionisanjem Mehanizma za civilnu zaštitu Unije, testiranje i uvježbavanje standardnih operativnih procedura u slučaju požara, razmjena informacija, znanja i najbolje prakse između timova za zaštitu i spašavanje od požara itd. Projekat je počeo 1. februara 2017. godine i realizovaće se do 31. januara 2018. godine (12 mjeseci).

U okviru projekta održana su dva sastanka projektnih partnera, i to: inicijalni sastanak (kick-off meeting) u Briselu sa predstavnicima Generalnog direktorata za evropsku civilnu zaštitu i aktivnosti humanitarne pomoći Evropske komisije (DG ECHO), 15. februara 2017. godine i inicijalni sastanak partnera u Zagrebu, 10. marta 2017. godine. Takođe, održane su tri radionice, i to: radionica za rukovođenje i komandovanje u slučaju šumskih požara, u periodu od 9. do 12. maja 2017. godine, u Valabreu, u Republici Francuskoj, radionica o Mehanizmu za civilnu zaštitu Unije i podršci zemlje domaćina, u periodu od 12. do 14. septembra 2017. godine, u Podgorici i radionica o korišćenju GIS-a, u periodu od 11. do 13. oktobra 2017. godine, u Divuljama, u Republici Hrvatskoj. Uporedo sa radionicama održana su tri sastanka projektnih partnera u vezi sa planiranjem, organizacijom i sprovođenjem štabne vatrogasne vježbe na kojima se dogovarao scenario štabne vatrogasne vježbe i organizacioni detalji vježbe.

Urađena je zajednička analiza trenutnog stanja u oblasti zaštite od požara u zemljama korisnicama programa (Crna Gora, Hrvatska, Francuska, Makedonija i Austrija) i realizovana kampanja „Mjesec zaštite od požara“ u svim državama učesnicama projekta.

Direktorat za vanredne situacije započeo je sa kampanjom 4. maja na Međunarodni dan vatrogasaca na brdu Gorica u Podgorici. Kampanja je imala za cilj podizanje svijesti građana o

smanjenju rizika od požara sa akcentom na preventivno djelovanje i zaštitu šuma od požara. Za vrijeme kampanje, koja se realizovala u svim opštinama u Crnoj Gori, u periodu od 4. maja do 6. juna 2017. godine, predstavnici Direktorata za vanredne situacije MUP-a i službi zaštite i spašavanja građanima su ukazivali, između ostalog, na važnost preventivnog djelovanja na smanjenju rizika od svih vrsta požara, kao i na značaj zaštite šuma od požara. Tom prilikom građanima je podijeljen i promotivni materijal – letak sa bezbjednosnim uputstvima putem kojeg se građani mogu informisati kako se treba ponašati u slučaju požara (ponašanje prije, za vrijeme i nakon požara) a koji je urađen u okviru projekta.

Slike broj 7 i 8: Kampanja „Mjesec zaštite od požara“ u Plavu i Herceg Novom

U okviru kampanje, u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja, pripremljen je i poster „Zaštitimo šume od požara“ radi postavljanja na mjestima sa povećanim rizikom od nastanka šumskog požara. Takođe, letak sa bezbjednosnim uputstvima je distribuiran 20.05.2017. godine građanima kroz dnevnu štampu (Vijesti, Dan, Dnevne novine i Pobjeda). Pored crnogorskog urađen je letak na engleskom i albanskom jeziku (za opštine sa albanskim stanovništvom). Pripremljena je i animacija-spot u vezi sa smanjenjem rizika od požara i važnosti preventivnog djelovanja, koja je distribuirana putem društvenih mreža. Promotivni materijal je postavljen na sajt Ministarstva unutrašnjih poslova.

U okviru projekta učestvovalo se i na radionici za evaluaciju vježbi civilne zaštite, u periodu od 1. do 3. novembra 2017. godine, u Skoplju (Republika Makedonija) i na **štabnoj vatrogasnoj vježbi**, u periodu od 14. do 17. novembra 2017. godine, u Dubrovniku (Republika Hrvatska).

Na **štabnoj vatrogasnoj vježbi** testirani su operativni koncepti, saradnja između zemalja i zajedničko odlučivanje, izvježbani postupci i alati Mehanizma civilne zaštite Unije, koordinacija, interoperabilnost i saradnja između timova i upotreba opreme, kao i saradnja sa Centrom za koordinaciju odgovora na vanredne situacije (ERCC) u Briselu, sve u realnom vremenu i stvarnom okruženju. Scenario vježbe bio je veliki šumski požar uzrokovan prirodnom katastrofom (zemljotresom) na području Istarske županije. Zbog nedostatka domaćih snaga poslat je poziv za međunarodnu pomoć. Na vježbi je učestvovalo preko 80 učesnika, među kojima su bili kopneni i vazduhoplovni vatrogasni moduli za gašenje šumskih požara iz Austrije, Francuske, Crne Gore i Makedonije (i domaćina Hrvatske), predstavnici Evropske komisije i 22 posmatrača iz raznih zemalja Evropske unije i šire.

5.4.6. Projekat DIRECT – Budimo otporni na nepogode

Direktorat za vanredne situacije MUP-a Crne Gore i FORS Montenegro su 1. januara 2017. godine započeli realizaciju novog projekta *DIRECT – Budimo otporni na nepogode*, koji finansira Generalni direktorat za evropsku civilnu zaštitu i aktivnosti humanitarne pomoći Evropske komisije (DG ECHO). Projekat se realizuje u partnerstvu sa Vatrogasno-spasilačkom službom opštine Kranj iz Slovenije, Vatrogasno-spasilačkom brigadom Moravsko-Šleskog kraja i Udruženjem vatrogasaca iz Češke.

Projekat ima za cilj unapređenje pripremljenosti lokalnih zajednica, institucija i službi za efikasniji odgovor na prirodne i druge nepogode. Najvažnije projektne aktivnosti uključuju treninge za spasioce na teme vezane za zaštitu i spašavanje u slučajevima požara, poplava, zemljotresa i dr., terenske vježbe spašavanja, treninge na temu smanjenja rizika od katastrofa, izradu evakuacionih planova za škole i lokalne zajednice, vježbe evakuacije, kampanju informisanja stanovništva o rizicima od katastrofa, studentsku posjetu EU, međunarodne konferencije na temu smanjenja rizika od katastrofa itd. Važan segment projekta je međunarodna saradnja u ovoj oblasti koja će dovesti do razmjene iskustava i modela dobrih praksi, kako između institucija i službi koje se bave zaštitom i spašavanjem, tako i samih spasilaca koji se u svom poslu često suočavaju sa istim zadacima i izazovima.

Ukupna vrijednost projekta iznosi 736.257,34 eura, od čega je doprinos Evropske unije 552.131 euro, ili 75% ukupnih projektnih troškova. Za Crnu Goru je opredijeljeno 288.795 eura, od čega EU finansira 218.582 eura. Realizacija projekta će trajati 24 mjeseca.

Rezime najvažnijih realizovanih aktivnosti u 2017. godini:

- ◆ Održan je inicijalni sastanak projektnih partnera, dana 21. marta 2017. godine, u Direktoratu za vanredne situacije u Podgorici, dok je 22. marta 2017. godine, takođe, u Direktoratu za vanredne situacije održana konferencija za medije na kojoj je predstavljen ovaj projekat.
- ◆ Izrađena je brošura „Sistem zaštite i spašavanja u Crnoj Gori“.
- ◆ Realizovani su trening i vježba za spasioce (pripadnike opštinskih službi zaštite i spašavanja) iz Crne Gore, Slovenije i Češke na temu „Spašavanje u slučajevima saobraćajnih nezgoda“, u Ostravi, u Češkoj, u periodu od 18. do 22. juna 2017. godine, na kojima je obučeno 10 vatrogasaca-spasilaca i jedan službenik Direktorata za vanredne situacije. Obuka na ovu temu je uključivala predavanja i praktičan rad sa simulacijama stvarnih situacija saobraćajnih nezgoda, kao i praktična vježba na kojoj su spasioci testirali i pokazali znanja i vještine koje su stekli tokom treninga. Učešće u obuci i vježbi im je omogućilo upoznavanje sa savremenim tehnikama spašavanja iz vozila, provjeru nivoa pripremljenosti za reagovanje, kao i razmjenu znanja i iskustava sa kolegama iz drugih zemalja.
- ◆ Održan je sastanak projektnih partnera, u periodu od 21. do 24. juna 2017. godine, u Ostavi, u Češkoj.
- ◆ Realizovana je obuka i vježba na temu zaštite od požara na otvorenom prostoru u organizaciji Vatrogasno-spasilačke službe opštine Kranj iz Slovenije, u periodu od 15. do 19. oktobra 2017. godine u Kranju, u Republici Sloveniji. U obuci i vježbi je učestvovalo deset spasilaca-vatrogasaca i jedan predstavnik Direktorata za vanredne situacije iz Crne Gore. Posljednjeg dana obuke održana je vježba na temu „Zaštita od požara“, tokom koje

su učesnici pokazali znanja i vještine stečene tokom četvorodnevne obuke, kao i nivo pripremljenosti za zaštitu od požara i koordinaciju sa kolegama iz drugih zemalja.

- ◆ Nakon vježbe, predstavnici projektnih timova iz sve tri zemlje učesnice projekta održali su sastanak projektnih partnera.
- ◆ Održana je međunarodna konferencija na temu „Značaj regionalne i međunarodne saradnje u smanjenju rizika od katastrofa“, u periodu od 23. do 24. oktobra 2017. godine, u Ostravi, u Češkoj Republici. Ova konferencija je omogućila razmjenu informacija i iskustava u oblasti smanjenja rizika od katastrofa sa akcentom na zajedničke prekogranične i međunarodne projekte, inicijative i aktivnosti u ovoj oblasti.
- ◆ Realizovane su obuka i vježba na temu zaštite i spašavanja od poplava, u periodu od 20. do 24. novembra 2017. godine, na Skadarskom jezeru, u Crnoj Gori. Vježba je sprovedena, dana 24. novembra 2017. godine, na Skadarskom jezeru i na njoj su spasioci iz Crne Gore, Slovenije i Češke provjerili i pokazali spremnost za reagovanje u slučaju poplava uz korišćenje brana i pumpi visokog kapaciteta. Vježbi je prethodila četvorodnevna obuka spasilaca iz tri zemlje na ovu temu koja je uključivala teoretski i praktični dio i tokom koje su učesnici imali priliku da od instruktora iz Slovenije sa značajnim iskustvom u ovoj oblasti uče o savremenim metodama zaštite od poplava. Obučeno je 15 vatrogasaca-spasilaca i jedan službenik Direktorata za vanredne situacije.
- ◆ Održan je i sastanak projektnih partnera, dana 24. novembar 2017. godine, u Podgorici.

5.4.7. Projekat obuke i opremanja timova za spašavanje u slučaju poplava u Jugoistočnoj Evropi (Joint Emergency Response Unit in Case of Floods in South Eastern Europe) u okviru Inicijative za pripremljenost i prevenciju katastrofa u Jugoistočnoj Evropi (DPPI SEE) – JERU projekat

Realizovao se *JERU projekat – Projekat obuke i opremanja timova za spašavanje u slučaju poplava u Jugoistočnoj Evropi (Joint Emergency Response Unit in Case of Floods in South Eastern Europe)* u okviru Inicijative za pripremljenost i prevenciju katastrofa u Jugoistočnoj Evropi (DPPI SEE). U okviru projekta sprovedena je obuka za spašavanje na brzim vodama (SWIFT obuka) za crnogorski tim za spašavanje od poplava sa upotrebom čamaca, u periodu od 4. do 9. juna 2017. godine, u Donjem Vidovcu, u Republici Hrvatskoj. Obuku je pohađalo 8 vatrogasaca-spasilaca i jedan predstavnik Direktorata za vanredne situacije (tim lider). Ovaj tim učestvovao je na NATO EADRCC međunarodnoj terenskoj vježbi upravljanja posljedicama vanrednih situacija „BOSNA I HERCEGOVINA 2017“, koja se održala u periodu od 24. do 29. septembra 2017. godine u Tuzlanskom kantonu.

5.4.8. Projekat „Program obuke za treće zemlje“

U okviru regionalnog projekta „*Program obuke za treće zemlje*“ koji se odnosi na razvoj integrisanog sistema za prevenciju šumskih požara i sistema rane najave u slučaju događanja šumskih požara, a koji se realizuje uz podršku Japanske agencije za međunarodnu saradnju (JICA) učestvovalo se u izradi Studije vezano za stanje u oblasti zaštite i spašavanja u Crnoj Gori, kao i učestvovalo na drugoj tehničkoj obuci, u periodu od 5. do 8. marta 2017. godine, u Skoplju (Makedonija).

5.4.9. NATO projekat „Poboljšanje kapaciteta na polju pronalaženja, transporta i uništavanja NUS-a“

Direktorat za vanredne situacije MUP-a realizovao je projekat „*Poboljšanje kapaciteta na polju pronalaženja, transporta i uništavanja NUS-a*“, u okviru NATO programa „Nauka za mir i bezbjednost“ (2014-2017) vrijednosti 370.000 eura, koji je imao za cilj opremanje Odsjeka za NUS Direktorata za vanredne situacije.

Ovaj NATO projekat, bio je fokusiran na unapređenje kapaciteta u oblasti neeksplozivnih ubojnih sredstava i sprovodio se u skladu sa Međunarodnim standardima za uklanjanje NUS-a, koji se odnose na pronalaženje, čišćenje i siguran transport ovih sredstava, te izvještavanje o sprovedenim akcijama.

U 2017. godini, izvršena je nabavka 3D rendgen uređaja za skeniranje NUS-a, a realizovana je i obuka za rukovanje pomenutim uređajem. Nabavljen je tripod sistem za podizanje NUS-a veće težine. Izrađeni su završni izvještaji i sprovedene ostale administrativne aktivnosti oko zatvaranja projekta i izvršenja primopredaje opreme i sredstava.

5.4.10. NATO projekat civilne napredne regionalne koordinacije u hitnim situacijama – ARCECP

Projekat civilne napredne regionalne koordinacije u hitnim situacijama (Advanced Regional Civil Emergency Coordination Pilot – ARCECP), predstavlja projekat u okviru NATO programa „Nauka za mir i bezbjednost“. Cilj ovog projekta je povezivanje državnih operativno-komunikacionih centara 112 (Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Makedonije) zbog efikasnije prekogranične saradnje, zahtjeva za pomoć, razmjene podataka o prekograničnom incidentu itd. Takođe, ovim projektom se mogu uvezati sve jedinice prvog odgovora i ostale relevantne institucije u sistemu zaštite i spašavanja u jedinstven sistem za komunikaciju, koordinaciju i razmjenu podataka. Ovaj sistem, prije svega, omogućava bolju logistiku na terenu, tj. mogućnost da spasioци, mimo komunikacije, raspolažu sa svim neophodnim informacijama za aktuelnu nesreću/zbivanje. Budžet projekta za potrebe sistema zaštite i spašavanja u Crnoj Gori je 831,600 €.

ARCECP je mobilan, web-bazirani sistem (internet sistem) za komandovanje i kontrolu svih vrsta nesreća, od prvog odgovora – prilikom redovnih događaja, do ekstremnih situacija, katastrofalnih nesreća čak i vanrednog stanja, koje zahtijevaju angažovanje cijelog državnog aparata, kao i angažmana jedinica za zaštitu i spašavanje drugih država sa kojima su sklopljeni ugovori o bilateralnoj saradnji.

U 2017. godini realizovano je sljedeće:

- ◆ U sklopu NATO EADRCC međunarodne terenske vježbe upravljanja posljedicama vanrednih situacija „BOSNA I HERCEGOVINA 2017“, koja se održala u Tuzli, organizovano je da nacionalni timovi za zaštitu i spašavanje od poplava država učesnica u projektu (Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Makedonije i Crne Gore) koriste NICS sistem. Podaci koji su prikupljeni sa vježbe bili su od velikog značaja za dalje aktivnosti u projektu, jer je definisano da tadašnja verzija NICS-a nije stabilna i da ne zadovoljava i ispunjava zahtjeve sistema zaštite i spašavanja navedenih zemalja. Na osnovu prikupljenih podataka definisano je da je neophodno ući u dalji proces razvijanja NICS sistema i njegovog prilagođavanja potrebama i zahtjevima sistema

zaštite i spašavanja navedenih država što je ujedno i dodatni zahtjev za angažman mladih istraživača u projektu koji će u saradnji sa predstavnicima MIT LL instituta u Bostonu, učešćem u aktivnostima koje postavljaju nacionalni timovi projekta, pomoći uspješnu realizaciju projekta i dobijanje najmodernijeg informaciono-komunikacionog sistema za upravljanje u kriznim situacijama.

- ◆ U cilju realizacije ovog projekta od novembra 2017. godine organizovani su timovi za razvijanje i testiranje NICS sistema koji jednom mjesečno imaju sastanke na kojima se iznose rezultati testiranja i zahtjevi za razvijanje određenih stavki i potreba u NICS sistemu. Javlja se i dosta problema koji moraju biti riješeni da bi se projekat uspješno realizovao, a koji su u startu, kada je projekat prihvaćen, predstavljeni ministarstvu i definisani kao obaveza:

- ✓ U projektnom timu moraju biti angažovana profesionalna IT lica (informatičari) iz MUP-a koja sprovode projekat na državnom nivou, a koja će i kasnije održavati sistem.
- ✓ Mladi istraživači u projektu se moraju angažovati potpisivanjem ugovora između MUP-a i njih i početi sa radom (zahtjev još uvijek u procesu realizacije).
- ✓ Obezbeđivanje kancelarije/laboratorije za mlade istraživače koja će biti opremljena iz budžeta projekta.
- ✓ Sala za edukaciju sa minimum 15 radnih stanica (opremljena iz budžeta projekta).
- ✓ Proširenje rek prostorije (serverska prostorija OKC 112) da bi mogli da se koriste servisi NICS sistema (podaci se ne mogu stavljati na tuđe servere – cloud zbog specifičnosti poslova MUP-a, a postojeći kapaciteti rek prostorije ne dozvoljavaju korišćenje dodatne neohodne opreme i servera za NICS sistem) itd.

5.5. Ostale aktivnosti na polju regionalne i međunarodne saradnje

Kada je u pitanju regionalna saradnja, tokom 2017. godine, Direktorat za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova aktivno je učestvovao u aktivnostima u okviru Inicijative za pripremljenost i prevenciju katastrofa u Jugoistočnoj Evropi (DPPI SEE), tako da se učestvovalo na dva regionalna sastanka, koji su se održali, u periodu od 3. do 5. aprila 2017. godine, u Bukureštu (Rumunija), odnosno, u periodu od 21. do 23. novembra 2017. godine, u Sarajevu (Bosna i Hercegovina), kao i na jednoj konferenciji/panelu, jednom seminaru, programu za posmatrače i posjetioce za terensku vježbu RO-MODEX i dvije radionice, koji su organizovani u okviru Godišnjeg plana aktivnosti (Disaster Management Training Programme – DMTP 2017) Inicijative za pripremljenost i prevenciju katastrofa u Jugoistočnoj Evropi (DPPI SEE)²⁰. U okviru DMTP 2017 organizovana je i jedna obuka za operativne jedinice za zaštitu i spašavanje, koja se odnosila na spašavanje iz pećina i na kojoj su učestvovala dva speleologa iz Asocijacije speleoloških društava Crne Gore.

²⁰ Detaljne informacije o svim realizovanim aktivnostima u okviru DMTP 2017 su na sajtu: <http://www.dppi.info/programmes-activities>

Aktivnosti u okviru Godišnjeg plana aktivnosti (Disaster Management Training Programme – DMTP 2017) Inicijative za pripremljenost i prevenciju katastrofa u Jugoistočnoj Evropi (DPPI SEE) na kojima su učestvovali predstavnici iz Crne Gore su:

- ◆ Radionica na temu implementacije Sendai okvira za smanjenje rizika od katastrofa, u periodu od 17. do 19. januara 2017. godine, u Sofiji (Republika Bugarska). Cilj radionice bio je razmjena informacija, iskustava, znanja i najbolje svjetske prakse u oblasti smanjenja rizika od katastrofa i sticanje neophodnih znanja i vještina za primjenu Sendai okvira za smanjenje rizika od katastrofa za period 2015-2030 na već postojeće nacionalne planove. Radionica je, takođe, pružila pomoć i dala smjernice učesnicima kako da izrade nacrt akcionih planova za integraciju smanjenja rizika od katastrofa u razvojne politike. Učestvovala su dva predstavnika iz Direktorata za vanredne situacije MUP-a
- ◆ Seminar na temu „Pripremljenost lokalnih zajednica za odgovor u slučaju vanrednih situacija”, u periodu od 28. februara do 2. marta 2017. godine, u Beogradu (Republika Srbija). Seminar je imao za cilj da omogući predstavnicima država članica DPPI SEE da međusobno razmjenju iskustva vezana za uspostavljanje sistema zaštite i spašavanja na lokalnom nivou, da sagledaju aktivnosti koje je potrebno sprovesti u cilju podizanja kapaciteta lokalne zajednice za brzo, organizovano i plansko učešće u zaštiti i spašavanju i da na osnovu razmjenjenih iskustava utiču na bolja rješenja za pripremu i podizanje kapaciteta lokalnih zajednica za reagovanje u slučaju elementarnih (prirodnih) nepogoda, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća. Na seminaru su učestvovali predstavnik Direktorata za vanredne situacije MUP-a i predstavnik opštine Bar – Sekretarijata za stambeno-komunalne poslove, urbanizam i zaštitu životne sredine.
- ◆ Program za posmatrače i posjetioce za terensku vježbu RO-MODEX, u periodu od 9. do 12. marta 2017. godine, u Temišvaru (Rumunija). Učestvovao je jedan predstavnik iz Direktorata za vanredne situacije MUP-a
- ◆ Radionica za obuku trenera za implementaciju Sendai okvira za smanjenje rizika od katastrofa (DRR), u periodu 25. do 27. aprila 2017. godine, u Zagrebu (Republika Hrvatska). Cilj radionice bio je razmjena informacija, iskustava, znanja i najbolje svjetske prakse u oblasti smanjenja rizika od katastrofa, kao i značaja uključivanja smanjenja rizika od katastrofa i politike klimatskih promjena u nacionalne razvojne procese (npr. u nacionalne razvojne planove, politike, strategije i druga dokumenta), kao i u prioritetne sektore (npr. javna uprava, finansije, kritična infrastruktura, prostorno planiranje, životna sredina, obrazovanje, zdravstvo itd.) koristeći UNISDR metodologiju, alate i obrasce. Radionica je, takođe, pružila pomoć, dala smjernice i obučila učesnike kako da izrade nacrt akcionih planova za integraciju smanjenja rizika od katastrofa u razvojne politike, a shodno Sendai okviru za smanjenje rizika od katastrofa za period 2015-2030, kao i kako da prenesu svoja stečena znanja i iskustva. Učestvovala su dva predstavnika iz Direktorata za vanredne situacije MUP-a
- ◆ Obuka za spašavanje iz pećina, u periodu od 16. do 24. septembra 2017. godine, u Sežani (Republika Slovenija) na kojoj su učestvovala dva speleologa iz Asocijacije speleoloških društava Crne Gore. Cilj obuke je bio da se unaprijede znanja i vještine rada sa konopcem, procedure u slučaju nesreća u pećinama, pregled žrtve, evakuacija i transportni sistemi, kao i testiraju razni manevri spašavanja.

- ◆ Panel na temu „Utvrdjivanje i ublažavanje rizika u slučaju tehničko-tehnoloških katastrofa”, u periodu od 25. do 27. oktobra 2017. godine, u Antaliji (Republika Turska). Cilj panela je bio razmjena dobre prakse među državama, obezbjeđivanje razmjene informacija, rasprava o najnovijim događajima, znanjima i partnerstvu država, ukazivanje pravaca za budući rad na utvrđivanju rizika, prevenciji i ublažavanju tehničko-tehnoloških nesreća (industrijskih akcidenata, akcidenata pri prevozu opasnih materija, klimatskih promjena i dr.). Učestvovala su dva predstavnika iz Direktorata za vanredne situacije MUP-a.

Usaglasio se Sporazum između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i vlada ostalih država članica Inicijative za pripremljenost i prevenciju katastrofa u jugoistočnoj Evropi o opisu poslova države domaćina za osoblje Sekretarijata Inicijative za pripremljenost i prevenciju katastrofa u jugoistočnoj Evropi (Host Country Agreement – HCA) između predstavnika država članica DPPI SEE. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je donijelo Odluku o pokretanju postupka za vođenje pregovora radi zaključivanja ovog sporazuma, a započele su i interne procedure u vezi sa zaključivanjem Sporazuma u ostalim državama članicama DPPI SEE. U okviru DPPI SEE realizovao se projekat obuke i opremanja timova za spašavanje u slučaju poplava u jugoistočnoj Evropi (JERU projekat).

U okviru međunarodne saradnje u oblasti smanjenja rizika od katastrofa učestvovalo se na Otvorenom forumu Evropskog foruma za smanjenje rizika od katastrofa, u periodu od 26. do 28. marta 2017. godine, u Istanbulu (Republika Turska) i Konferenciji Globalne platforme za smanjenje rizika od katastrofa, u periodu od 22. do 26. maja 2017. godine, u Kankunu (Meksiko).

U cilju nastavka saradnje sa Njemačkom organizacijom za međunarodnu saradnju (GIZ) i eventualnog produžetka projekta „Adaptacija na klimatske promjene na Zapadnom Balkanu“, održana su dva radna sastanka sa predstavnicima projektnog tima, i to: 9. oktobra 2017. godine u Baru i 18. oktobra 2017. godine u Virpazaru i na Plavnici.

Kada je u pitanju saradnja u vezi sa prevencijom industrijskih nesreća, ističemo da je u periodu od 21. do 23. februara 2017. godine, u Zagrebu (Republika Hrvatska) održana subregionalna radionica za zemlje jugoistočne Evrope o prevenciji industrijskih udesa na kojoj su učestvovali predstavnici Direktorata za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva održivog razvoja i turizma i ekološki inspektori. Radionica je imala cilj: jačanje stručnih i administrativnih kapaciteta zemalja jugoistočne Evrope u oblasti identifikacije i obavješćavanja o opasnim aktivnostima u skladu sa Aneksom I Konvencije o prekograničnim efektima industrijskih udesa i zahtjeva Seveso III Direktive; jačanje svijesti u zemljama jugoistočne Evrope o održivom razvoju i Sendai okviru za smanjenje rizika od katastrofa 2015-2030, kao i smanjenje broja industrijskih udesa. Radionicu je organizovala Ekonomska komisija Ujedinjenih nacija za Evropu (UNECE) u okviru TAIEX podrške. Pored predstavnika iz Crne Gore na radionici su učestvovali i predstavnici zemalja iz regiona, koje su potpisnice Konvencije o prekograničnim efektima industrijskih udesa: Republike Hrvatske, Republike Makedonije, Bosne i Hercegovine, Republike Albanije i Kosova.

U saradnji sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju iz Beča (IAEA) nastavila se realizacija projekta RER 9130 „Unapređenje nacionalnih kapaciteta za pripremu i odgovor u slučaju radijacionog udesa“. Cilj ovog projekta je jačanje nacionalnih aranžmana za odgovor u slučaju događanja radijacionog i nuklearnog udesa, implementacija najnovijih standarda i razmjena iskustava sa zemljama u regionu.

U okviru tehničke saradnje sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju (IAEA), u periodu od 13. do 17. marta 2017. godine, u Beču (Republika Austrija) održana je regionalna radionica za trenere o spremnosti i odgovoru na vanredne situacije izazvane radijacionim akcidentom na kojoj su učestvovala dva službenika Direktorata za vanredne situacije MUP-a. Regionalna radionica za trenere bila je namijenjena unapređenju nacionalnih mehanizama za odgovor na vanredne situacije kroz obuku zaposlenih koji rade na poslovima izrade i sprovođenja programa obuke za odgovor na vanredne situacije izazvane radijacionim akcidentom. Ova radionica je imala za cilj da integriše relevantne principe obrazovanja odraslih (na osnovu trenutne obrazovne teorije, filozofije i prakse) u nacionalne programe obuke za odgovor na vanredne situacije.

Takođe, održana je radionica na temu „Obavješćavanje, izvješćavanje i zahtjev za pomoć u slučaju radijaciono-nuklearnih nesreća“, u periodu od 28. do 31. avgusta 2017. godine, u Beču. Radionica je imala je za cilj unapređenje znanja zaposlenih lica koja rade na poslovima planiranja i odgovora na nuklearno-radijacione događaje, a koje imaju ulogu kontaktnih tačaka, o načinima komunikacije između država članica Konvencije o ranom izvješćavanju i Centra IAEA za incidente IEC (Incident and Emergency Centre) uključujući i načine međunarodnog oglašavanja i slanja zahtjeva za pomoć. Na radionici je učestvovao jedan službenik Direktorata za vanredne situacije MUP-a.

U okviru saradnje sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju (IAEA) održana je i međunarodna radionica na temu „Aranžmani za okončanje vanredne situacije izazvane prekomjernim zračenjem uslijed nuklearnih ili radijacionih događaja“, u periodu od 18. do 21. decembra 2017. godine, u Beču, sa ciljem unapređenja znanja zaposlenih lica i osoblja nadležnih organizacija za vanredne situacije na nacionalnom, regionalnom i međunarodnom nivou o načinu i koracima za reagovanje nakon dogođenog akcidenta, na kojoj je učestvovao jedan službenik Direktorata za vanredne situacije MUP-a.

Misija OEBS-a u Crnoj Gori donirala je 15. septembra 2017. godine opremu za zaštitu i spašavanje od požara Direktoratu za vanredne situacije u vrijednosti od 12.000 eura²¹.

6. ČETVRTA KONFERENCIJA NACIONALNE PLATFORME ZA SMANJENJE RIZIKA OD KATASTROFA

Odbor za smanjenje rizika od katastrofa organizovao je Četvrtu konferenciju Nacionalne platforme za smanjenje rizika od katastrofa, 20. decembra 2017. godine u Podgorici.

Platforma je okupila veliki broj predstavnika različitih struktura sistema zaštite i spašavanja u Crnoj Gori, državnih organa, organa državne uprave i organa lokalne samouprave, naučne i akademske zajednice, privatnih kompanija i preduzeća, nevladinih organizacija, lokalnih zajednica, međunarodnih i regionalnih organizacija, kao i brojne predstavnike medija.

Kroz brojne prezentacije i panel diskusije na temu šumskih požara, požara na otvorenom i u zatvorenom prostoru razmijenjena su mišljenja, informacije, iskustva i najbolje prakse između učesnika, kao i date preporuke za unaprijeđenje sistema zaštite i spašavanja u dijelu prevencije, pripremljenosti i reagovanja u slučaju požara i smanjenja rizika od ovog hazarda kroz prije svega intenziviranje sprovođenja preventivnih mjera za zaštitu od požara²².

²¹ Više: <http://www.mup.gov.me/rubrike/vanredne-situacije/176204/Misija-OEBS-a-u-Crnoj-Gori-donirala-vrijednu-opremu-Direktoratu-za-vanredne-situacije.html>

²² Zaključci Konferencije dati su u Prilogu broj 2.

Crna Gora je održavanjem Četvrte konferencije Nacionalne platforme za smanjenje rizika od katastrofa nastavila kontinuirano da radi na smanjenju rizika od katastrofa, u ovom slučaju požara, u svim područjima ljudskog djelovanja.

Za Četvrtu konferenciju nacionalne platforme pripremljeno je ukupno 14 stručnih radova iz oblasti smanjenja rizika od šumskih požara, požara na otvorenom i u zatvorenom prostoru, koji su objavljeni u Zborniku radova²³.

7. KOORDINACIJA HUMANITARNE POMOĆI

Direktorat za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova, Vojska Crne Gore i Crveni krst Crne Gore učestvovali su u realizaciji slanja humanitarne pomoći koja je upućena Republici Albaniji koju su pogodile poplave sa katastrofalnim posljedicama, dana 3. decembra 2017. godine. Pomoć koja je poslata Republici Albaniji sastojala se od 1.800 ćebadi, 100 kanistera, 200 jakni, 100 pari čizama, 40 šatora, 500 podmetača, 500 vreća za spavanje i 2 pumpe kapaciteta 800 litara. U koordinaciji slanja humanitarne pomoći Republici Albaniji značajnu ulogu imalo je i Ministarstvo vanjskih poslova.

8. BUDŽET

Budžetom Ministarstva unutrašnjih poslova za 2017. godinu, za potrebe Direktorata za vanredne situacije bio je obezbijeđen iznos od 2.631.447,64 eura.

Struktura utrošenih sredstava po pozicijama je:

- bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca.....	2.004.347,64 eura;
- ostala lična primanja.....	13.800,00 eura;
- rashodi za materijal	157.550,00 eura;
- rashodi za usluge	31.750,00 eura;
- rashodi za tekuće održavanje.....	228.000,00 eura;
- ostali izdaci.....	175.000,00 eura;
- transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru.....	11.000,00 eura
- kapitalni izdaci.....	10.000,00 eura.

Iz ovakve strukture utrošenih sredstava jasno se vidi da nije bilo dovoljno novca za potrebe razvoja sistema zaštite i spašavanja, odnosno za stručno osposobljavanje i usavršavanje pripadnika operativnih jedinica, nabavku nove opreme i sredstava, angažovanje pripadnika operativnih jedinica u aktivnostima zaštite i spašavanja itd.

Kada su u pitanju budžeti jedinica lokalne samouprave u 2017. godini ukupno je bilo opredijeljeno 8.077.582,71 euro²⁴.

Ističemo da je budžetom Ministarstva unutrašnjih poslova za 2018. godinu za potrebe Direktorata za vanredne situacije obezbijeđen iznos od 5.644.012,72 eura, što je značajno uvećanje sredstava za potrebe sistema zaštite i spašavanja u odnosu na prethodne godine.

²³ Zbornik radova IV Konferencije Nacionalne platforme za smanjenje rizika od katastrofa dostupan je na sajtu MUP-a; <http://www.mup.gov.me/vodici/publikacije>

²⁴ Budžet – prihodi i rashodi službi zaštite i spašavanja u 2017. godini dat je u Prilogu broj 9.

9. OCJENA STANJA, ZADACI I PRIORITETI U 2018. GODINI

Funkcionisanje sistema zaštite i spašavanja u Crnoj Gori može se smatrati uspješnim i može se konstatovati da je dalo očekivane rezultate u 2017. godini, jer je učinjen značajan napredak na unapređenju sistema zaštite i spašavanja i stvaranju uslova za efikasno koordiniranje i rukovođenje u zaštiti i spašavanju, planiranju, pripremanju i jačanju ljudskih i materijalnih resursa na nacionalnom nivou, uprkos nepovoljnom ekonomskom ambijentu i nedostatku finansijskih sredstava za razvoj sistema.

Posebno ističemo značaj donošenja Strategije za smanjenje rizika od katastrofa sa Dinamičkim planom aktivnosti za sprovođenje Strategije za period 2018-2023. godine i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o eksplozivnim materijama, utvrđivanje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu opasnih materija, kao i donošenje velikog broja podzakonskih akata shodno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju, učestvovanja na NATO EADRCC međunarodnoj terenskoj vježbi upravljanja posljedicama vanrednih situacija „BOSNA I HERCEGOVINA 2017“ i drugim regionalnim i nacionalnim štabnim i terenskim vježbama, održavanja IV konferencije Nacionalne platforme za smanjenje rizika od katastrofa, uspješne implementacije velikog broja programa i projekata, organizovanja obuka i drugih vidova usavršavanja za operativne jedinice za zaštitu i spašavanje i ostale učesnike sistema zaštite i spašavanja, učestvovanja u aktivnostima u okviru Mehanizma za civilnu zaštitu Unije i NATO-a, kao i učešća u drugim aktivnostima vezanim za evroatlantske integracije itd.

Međutim, uočene su i određene slabosti sistema zaštite i spašavanja, i to tokom požarne sezone 2017. godine, koje su se ogledale u poteškoćama naročito prilikom angažovanja resursa lokalne samouprave radi pružanja pomoći drugim ugroženim opštinama, nepostojanje formiranih opštinskih timova za zaštitu i spašavanje, a i tamo gdje su formirani timovi nijesu funkcionisali u punom kapacitetu, vrlo često ne razumijevajući svoju ulogu.

Požarna sezona je pokazala da se kapaciteti sistema zaštite i spašavanja u cilju unapređenja odgovora na šumske i druge požare moraju dodatno jačati. Iako je Vlada nabavkom 59 vatrogasno-spasilačkih vozila za gašenje požara i kupovinom dva aviona tipa „air tractor“ kapacitete za odgovor na požare učinila kvalitetnim ipak se pokazalo da se ukoliko dođe do ekstremnih požara, kakvi su bili 2017. godine, moraju angažovati dodatni resursi. U ovom slučaju taj nedostatak je prevaziđen traženjem međunarodne pomoći, koja nam je i pružena.

Ono što je bilo evidentno tokom požarne sezone jeste nepostojanje adekvatnih resursa i planova za odgovor na požare u Upravi za šume i Nacionalnim parkovima. Ove i druge uočene slabosti treba rješavati sistematski, pravovremeno i na organizovan način kako bi sezonu 2018. godine dočekali još spremniji.

Vlada Crne Gore je sa 230.000,00 eura nagradila vatrogasce-spasioce za njihov doprinos i požrtvovanje u gašenju požara tokom ljeta 2017. godine.

Iako je sistem zaštite i spašavanja odgovorio kvalitetno na požare, jer ono što je najvažnije nije bilo ljudskih žrtava, a sačuvani su i stambeno-poslovni objekti i druga infrastruktura, uočene slabosti u smislu procedura, obaveze izrade planske dokumentacije i dodatnog opremanja sistema moraju se rješavati u što kraćem roku, jer klimatske promjene i ugroženost teritorije Crne Gore od raznih vrsta hazarda, kao i dešavanja elementarnih (prirodnih) nepogoda, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća predstavljaju realnu opasnost.

U svakom slučaju treba obezbijediti da svi subjekti u sistemu rade u skladu sa svojim nadležnostima i preuzmu odgovornost za realizaciju preventivnih i operativnih aktivnosti. Takođe, komunikacija inspeksijskih službi mora biti intenzivna i sistematska, kako sa lokalnog, tako i sa državnog nivoa. Po pitanju formiranja i adekvatnog učešća opštinskih timova za zaštitu i spašavanje u odgovoru na elementarne (prirodne) nepogode, tehničko-tehnološke i druge nesreće, kao i izrade planske dokumentacije iz oblasti zaštite i spašavanja mora se obezbijediti potpuna primjena zakonskih propisa.

Vlada Crne Gore je opredijelila sredstva u vrijednosti od 6.000.000,00 eura za Ministarstvo unutrašnjih poslova radi nabavke dva protivpožarna aviona, čijom će se nabavkom dodatno unaprijediti sistem zaštite i spašavanju u dijelu gašenja šumskih požara i požara na otvorenom prostoru. Takođe, nabavkom tri helikoptera za potrebe Ministarstva odbrane, vrijednosti 30.000.000,00 eura, sistem zaštite i spašavanja će biti dodatno ojačan.

Shodno navedenom, a u cilju nadogradnje uspostavljenog sistema zaštite i spašavanja identifikovane su prioritetne aktivnosti koje je neophodno realizovati u 2018. godini, i to:

1. uspostavljanje Nacionalnog trening centra za stručno osposobljavanje i usavršavanje pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje i drugih učesnika sistema zaštite i spašavanja;
2. dalje normativno uređenje sistema;
3. izrada Akcionog plana za sprovođenje Strategije za smanjenje rizika od katastrofa za period 2018-2019;
4. izrada Programa razvoja sistema zaštite i spašavanja u Crnoj Gori, Odluke o obezbjeđivanju materijalnih rezervi za potrebe sistema zaštite i spašavanja i nacionalnih planova za zaštitu i spašavanje od požara i zemljotresa;
5. nastavak realizacije projekata koji su započeti u prethodnoj godini, kao i realizacija novih projekata sa ciljem unapređenja stanja sistema zaštite i spašavanja u Crnoj Gori;
6. održavanje uspostavljene i dalji razvoj bilateralne i regionalne saradnje, implementacija preuzetih obaveza u skladu sa međunarodnim sporazumima, učestvovanje u aktivnostima i radnim tijelima Mehanizma za civilnu zaštitu Unije, učestvovanje u radu Komiteta za civilno planiranje u vanrednim situacijama (CEPC), Grupe za civilnu zaštitu (Civil Protection Group) i drugim aktivnostima u okviru NATO-a;
7. učestvovanje na štabnim i terenskim nacionalnim i međunarodnim vježbama;
8. sprovođenje stručnog osposobljavanja i usavršavanja pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje u skladu sa planom i programom;
9. održavanje V konferencije Nacionalne platforme za smanjenje rizika od katastrofa;
10. nastavak jačanja svijesti građana o značaju i potrebi organizovanog i efikasnog djelovanja u slučaju elementarnih (prirodnih) nepogoda, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća, kao i o jedinstvenom evropskom broju za hitne situacije 112;
11. jačanje kapaciteta lokalnih samouprava i podizanje svijesti nadležnih lokalnih subjekata na teme vezane za smanjenje rizika od katastrofa i zaštitu i spašavanje;
12. unapređenje saradnje između državnih organa, organa državne uprave, ustanova, institucija, preduzeća, predstavnika civilnog društva i drugih subjekata na planu preventivnog i operativnog djelovanja, s ciljem njihovog efikasnijeg uključivanja u slučaju dešavanja prirodnih i drugih nesreća.

PRILOZI

Intervencije opštinskih službi zaštite i spašavanja u 2017. godini

Vrsta intervencije		Br. intervencija	Napomena
Požari u zatvorenom prostoru	Stambeni objekti	556	
	Pomoćni objekti	142	UKUPNO 812
	Poslovni i industrijski objekti	114	
Požari na otvorenom prostoru	Šumski	1461	
	Nisko rastinje i srednjogorica	3895	
	Sijena	72	UKUPNO 7016
	Kontejneri - deponije	1588	
Požari na motornim vozilima	PMV	286	
	TMV	35	UKUPNO 327
	U željezničkom saobraćaju	6	
Požari na elektro instalacijama i uređajima	Dalekovodi - električni stubovi	84	
	Trafostanice	34	UKUPNO 118
Intervencije na putevima	Saobraćajne nesreće - izvlačenje povrijeđenih	188	
	Intervencije prilikom akcidenta sa opasnim materijama	0	UKUPNO 694
	Raščišćavanje i pranje puta nakon udesa	431	
	Pretraživanje terena u potrazi za nestalim licima	75	
Akcije spašavanja prilikom elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća	Požar	170	
	Poplava	169	
	Ruševina	7	
	Klizišta - Odroni	7	UKUPNO 396
	Spašavanja u planinama i kanjonima	43	
	Nezgode u civilnom vazduhoplovstvu	0	
Usluge – dostava vode	Građanima	2976	
	Preduzećima i ustanovama	540	UKUPNO 3516
Dežurstva prilikom javnih okupljanja	Sportske i kulturne manifestacije	342	
	Ostalo	95	UKUPNO

			437
Tehnička podrška prilikom akcija spašavanja	Spašavanje životinja	129	
	Ostalo	714	UKUPNO 843
Dežurstva prilikom uklanjanja bespravno podignutih objekata po pozivu nadležnih službi		9	UKUPNO 9
Ostalo	Lažne dojave građana, poziv za kontrolisano paljenje, punjenje goriva...	2487	UKUPNO 2487
Ukupno:		16655	

**ZAKLJUČCI ČETVRTE KONFERENCIJE NACIONALNE PLATFORME ZA
SMANJENJE RIZIKA OD KATASTROFA CRNE GORE**

Tokom Četvrte konferencije Nacionalne platforme za smanjenje rizika od katastrofa usvojeni su sljedeći **zaključci**:

1. Ekstremne meteo i hidrološke situacije su posljednjih nekoliko godina značajno povećale rizik, ekonomsku štetu i ugroženost ljudskih života od požara, što zahtijeva ulaganje sistematskog napora u podizanju nivoa svijesti građana o važnosti prevencije, kao i nužnosti unapređivanja mehanizma ranog obavješćavanja i uzbunjivanja.
2. Unaprijediti zakonodavni okvir u oblasti zaštite od požara na otvorenom prostoru u cilju bolje organizovanosti u sprovođenju preventivnih, ali i mjera na gašenju požara.
3. Kontinuirano sprovoditi sve propisane preventivne mjere, posebno one koje doprinose sprečavanju događanja požara na otvorenom prostoru kroz stalne kampanje o zaštiti od požara, kako bi se razvijala bezbjednosna kultura i podizao nivo svijesti građana o važnosti šumskih kompleksa, o opasnostima i štetama koje mogu nastati u slučajevima nesavjesnog postupanja, naročito za vrijeme povećanog rizika od nastanka požara.
4. Neophodno je, u okviru planiranih reformi sektora šumarstva, stvoriti pretpostavke za nabavku potrebne opreme i sredstava za gašenje požara na prostoru kojima gazduje Uprava za šume, izraditi preduzetne planove zaštite i spašavanja od požara, te organizovati stručno osposobljavanje i usavršavanje pripadnika preduzetnih jedinica.
5. Aktivno uključiti korisnike šuma u sprovođenju preventivnih, operativnih mjera zaštite i spašavanja od požara kao i sanacione mjere.
6. Intenzivirati saradnju sa vlasnicima privatnih šuma u vidu osnivanja javno-privatnih partnerstava, na osnovu čega bi vlasnici šuma učestvovali u prevenciji i preuzimanju odgovornosti za zaštitu šumskih posjeda.
7. Izraditi preduzetne planove zaštite i spašavanja od požara za područja nacionalnih parkova i drugih oblasti od posebne namjene i obezbijediti finansijska sredstva za nabavku nedostajuće opreme i sredstava koja će služiti za blagovremeno suzbijanje požara.
8. Radi realizacije strateških prioriteta i ciljeva **Sendai okvira za smanjenje rizika od katastrofa (2015-2030)**, potrebno je donijeti Strategiju za smanjenje rizika od katastrofa u Crnoj Gori sa Akcionim planom za period 2018-2023; izraditi lokalne strategije za smanjenje rizika od katastrofa; izraditi Nacionalnu procjenu rizika od katastrofa i lokalne procjene rizika od katastrofa; izraditi nacionalne, opštinske i preduzetne planova za zaštitu i spašavanje za različite

vrste rizika uključujući požare; nastaviti sa sprovođenjem programa i projekata u oblasti smanjenja rizika od katastrofa, kao i sa održavanjem različitih konferencija, seminara, obuka i vježbi u oblasti smanjenja rizika od katastrofa; nastaviti sa podizanjem svijesti svih zainteresovanih strana o smanjenju rizika od katastrofa; redovno održavati konferencije Nacionalne platforme za smanjenje rizika od katastrofa; realizovati programe stručnog osposobljavanja i usavršavanja pripadnika operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje; nastaviti sa ulaganjem u smanjenje rizika od katastrofa na lokalnom i nacionalnom nivou; sprovoditi i druge aktivnosti koje imaju za cilj jačanje otpornosti zajednica na katastrofe.

9. Sprovoditi neophodne aktivnosti na osnivanju dobrovoljnih vatrogasnih društava na ruralnim područjima i njihovoj uvezanosti u sistem zaštite i spašavanja.

10. Unaprijediti prekograničnu, regionalnu i međunarodnu saradnju u oblasti zaštite i spašavanja od požara.

11. Uspostaviti pouzdani izvor finansiranja sistema zaštite i spašavanja od požara na otvorenom prostoru.

12. Utvrditi opravdanost formiranja operativno-prognostičkog centra, koji će biti tehničko-tehnološki opremljen sa online produktima za ranu najavu opasnosti tj. rizika od postojanja požara.

13. U skladu sa potrebama jedinica lokalnih samouprava neophodno je kadrovski i materijalno osnažiti njihove nadležnosti i ulogu, kao i poboljšati znanja i vještine u procesu smanjenja rizika od požara.

14. Kontinuirano vršiti podizanje nivoa svijesti donosioca odluka na nacionalnom i lokalnom nivou (Koordinacioni tim za zaštitu i spašavanje i opštinski timovi za zaštitu i spašavanje) po pitanju adekvatnog postupanja u slučaju događanja požara na otvorenom prostoru.

Angažovanje tima za NUS u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine
PRILOG BROJ 3

Rbr.	Mjesto-lokacija	datum	Kilometraža	Opis posla	
Mjesec januar					
1.	Podgorica i Cetinje	01.01	130 km	1 rb, 3 metka, 1 mbm	
2.	Žabljak	02.01	290 km	25 rb, 1 rbr	+
3.	Podgorica i Danilovgrad	06.01	90 km	2 rb, 1 trm	
4.	Podgorica – Donji Kokoti	17.01	70 km	1 rb	
5.	Berane	19.01	360 km	2 rb	+
6.	Nikšić	20.01	130 km	1 rb, 1 mbm, 1 rb	+
7.	Podgorica	24.01	30 km	1 rb	
8.	Danilovgrad	24.01	50 km	1 rb	
9.	Tuzi	25.01	35 km	1 mbm	
10.	Danilovgrad	25.01.	60 km	1 rb	
11.	Podgorica	27.01.	40 km	1 rb, 1 mbm	
12.	Podgorica	30.01	40 km	Asistencija UP	
Ukupno:			1.325 km		
Mjesec februar					
13.	Podgorica-Tivat	01.02.	180 km	NATO konferencija, 1 rb	+
14.	Podgorica	02.02	40 km	Pirotehnika iz akcije Petarda	
15.	B. Polje*	04.02	260 km	5 rb	+
16.	Nikšić i Plužine	07.02	260 km	5 rb, det.štapin	
17.	B. Polje*	09.02	240 km	1 rb	+
18.	H. Novi*	10.02	330 km	4 rb, 1 tog	+
19.	Podgorica – Vrela ribnička	13.02	70 km	1 edk	
20.	Podgorica	14.02	20 km	Sastanak u FZO	
21.	Berane	15.02	340 km	3 rb	+
22.	Podgorica – Gornje Mrke	20.02	80 km	Pretraživanje trase autoputa	
23.	Budva - Skočidevojka	21.02	150 km	1 tog	
24.	Podgorica	21.02	20 km	Obuka rengen	
25.	Podgorica	22.02	30 km	2 rb	
26.	Berane – Plav	24.02	420 km	6 rb	+
27.	Podgorica	26.02	40 km	1 ttm	
28.	Tivat i H.Novi	27.02	410 km	Pregledanje terena	+

29.	Podgorica	28.02	40 km	1 rb	
Ukupno:			2.930 km		
Mjesec mart					
30.	Podgorica	01.03	40 km	1 rb	
31.	Tivat i Kotor	03.03	220 km	Identifikacija NUS-a i pretraživanje	
32.	Kolašin	06.03	140 km	pretraživanje	
33.	Nikšić	08.03	120 km	Izuzimanje 3 rb	
34.	Podgorica	09.03	-	Sastanak sa predstavnicima Azerbejdžana	
35.	Podgorica	10.03	30 km	1 rb	
36.	Podgorica	11.03	5 km	Sastanak sa MVP	
37.	Sarajevo	12-15.03	520 km	sastanak	
38.	Podgorica	13.03	40 km	1 rb	
39.	Kolašin	14.03	150 km	Pretraga terena 1 tog	
40.	Podgorica	15.03	35 km	1 rb	
41.	Danilovgrad	16.03	60 km	1 rb	
42.	Ulcinj	16.03	170 km	1 tog	
43.	Berane, B. Polje i Plav	17.03	460 km	1 tog, 9 rb	
44.	B. Polje- Pavino polje-Biokovo	18.03	210 km	Pretraga terena 1 rb	
45.	Cetinje	19.03	70 km	1 ab	
46.	Podgorica	22.03	40 km	1 rb	
47.	H. Novi i Kotor	23.03	310 km	1 tog 100 kg	+
48.	Bar	24.03	150 km	1 tog	
49.	Danilovgrad	25.03*	50 km	1 rb	
50.	Bar i Nikšić	27.03	270 km	Pretraga terena 1 tog	+
51.	Podgorica – Kakaricka gora	28.03	40 km	1 mbm	
52.	Podgorica – OB Zeta	29.03	60 km	1 tog	
53.	Bar (NUS prilikom pretresa)	30.03	160 km	1 rb	
54.	Nikšić	31.03	120 km	Pretraga terena 2 rb	
Ukupno:			3470 km		
Mjesec april					
55.	Cetinje – Belveder	01.04	75 km	Pretraga terena 1 mbm	
56.	Berane	03.04	410 km	Uništavanje 1 rb	+
57.	Podgorica – magacin Elmag	04.04	25 km	Preuzimanje hemijskih puški	
58.	Podgorica – uprava carine	04.04	40 km	Preuzimanje pirotehnike	

59.	Zagreb, Ljubljana i Zadar	10-12.04	2150 km	sastanak	
60.	H.Novi	10.04	270 km	Transport za FC	
61.	Ulcinj	11.04	280 km	Pretraga terena 3 tog	
62.	B.Polje, Berane i Plav	13.04	440 km	4 rb	+
63.	Andrijevića i Plav	14.04	340 km	uništavanje	+
64.	B.Polje	15.04	260 km	1 rb	+
65.	H.Novi i Tivat	16.04	320 km	Pretraga terena 1 tog i 1 rb	+
66.	Pljevlja	17.04	380 km	Pretraga terena i 3 rb	+
67.	Nikšić	21.04	110 km	2 rb	
68.	Zadar – Biograd na moru	24-25	1050 km	sastanak SEEMACC	
69.	Nikšić – Vilusi	24.04	160 km	1 tog	
70.	Tivat i H.Novi	27.04	360 km	Ronjenje kod tunela	
71.	Podgorica	28.04	40 km	municija	
Ukupno:			6.710 km		
Mjesec maj					
72.	Herceg Novi	01.05	350 km	1 tog, 2 rb	
73.	Andrijevića, Berane i Nikšić	02.05	520 km	2 tog i 2 mbm	
74.	Podgorica	04.05	60 km	avio bomba 250 kg	
75.	Tivat i H.Novi	05.06	420 km	ronjenje	
76.	Budva – Jaz	08.05	150 km	3 pbb, 1 tog	
77.	Budva – Bečići	08-12	140 km	Obuka za trenere CBRN	
78.	Nikšić – Ozrinici	10.05	130 km	1 rb	
79.	Budva	11.05	150 km	Pretraživanje terena	
80.	Budva	10-12	170 km	Obezbeđenje 2Besecure	
81.	Podgorica	15.05	-	Sastanak sa monitorom za CCM	
82.	Podgorica	16.05	-	Sastanak u MVP	
83.	Podgorica – Mareza	16.05*	40 km	Privredni eksploziv	
84.	Budva – Bečići	17.05	140 km	Ronjenje 1 rb	+
85.	Berane	18.05	320 km	2 rb	+
86.	Podgorica	19.05	-	Izrada info za Vladu	
87.	Podgorica – Zabjelo	20.05	40 km	Asistencija za vještačenje	
88.	Herceg Novi	21.05	310 km	Protivgradna raketa	+
89.	Budva i Tivat	22.05	210 km	1 rb i 1 tog	+
90.	Podgorica	24.05	-	Sastanak sa ITF	
91.	H.Novi – Bijela	25.05	270 km	Pirotehnika sa brodova	
92.	Cetinje i Kotor	29.05	280 km	Izviđanje NUS-a	+

Ukupno			3.700 km		
Mjesec jun					
93.	Beograd	04-07.06	1070 km	Sastanak sa MAAVARIM	+
94.	Rogame	05.06	30 km	Priprema NUS za uništavanje	
95.	Budva – Ploče	08.06	160 km	110 kg NUS-a	+
96.	Mojkovac i Berane	09.06	320 km	2 rb, tog	+
97.	Kotor	09.06	285 km	Učešće na vojnoj vježbi	
98.	Nikšić	12.06	110 km	1 rb, eksploziv i inicijalna sredstva	+
99.	Danilovgrad	13.06	70 km	5 rb, 4 trm, eksploziv, municija	
100.	Bar	14.06	140 km	3 rb, 8tg	+
101.	BiH - Banja Luka	14-17.06	970 km	Sastanak	
102.	Kolašin – trasa auto puta	15.06	120 km	1 tog	
103.	Bar – Maljevik	15.06*	110 km	Sredstva za vještačenje	+
104.	Rožaje – više lokacija	16.06	360 km	26 rb	+
105.	Danilovgrad	19.06	60 km	Transport sredstava za vještačenje	
106.	Nikšić – Brezovik	20.06	120 km	Preuzimanje ES	
107.	Budva	23.06	130 km	1 rb	
108.	Danilovgrad	29.06	60 km	Transport sredstava za vještačenje	
109.	Podgorica – Rogame	30.06	40 km	Predaja NUS Polixu	
110.	Podgorica – Zabjelo	30.06	30 km	1 trm	
Ukupno			4185 km		
Mjesec jul					
111.	Podgorica – UP	03.07	30 km	13.356 kom municije	
112.	Berane i B.Polje	04.07	380km	1 rb, 1 trm	+
113.	Budva – Trsteno	05.07	140 km	29 tog	+
114.	Danilovgrad – Glavica	06.07	40 km	1 mbm	
115.	Berane	07.07	350 km	Kontrola uništavanja NUS	+
116.	Bar – Sotonići	07.07	80 km	Sredstva za forenzički	
117.	H. Novi	08.07	280 km	1 rb	+
118.	Podgorica	10.07	30 km	4 brs (suzavac)	
119.	Podgorica	11.07	40 km	1 rb i 2 brs	
120.	Podgorica	12.07	40 km	1 rb	

121.	Bar i Ulcinj	13.07	170 km	1 brs i 1 tog	+
122.	Budva – Pržno	14.07	150 km	KDZ pregled	+
123.	Podgorica – Bioče	15.07	50 km	1 tog	
124.	Ulcinj – Valdanos	17.07	220 km	1 rb	
125.	Rožaje i Plav	18.07	480 km	1 rb, 1 brs	
126.	Danilovgrad	19.07	60 km	Transport sredstava za vještačenje	
127.	Podgorica	20.07	30 km	8.047 kom metaka	
128.	Berane – Polica	21.07	340 km	Kontrola rada fabrike Poliex	+
129.	Tivat – Luštica	25.07	210 km	60 ppm	
130.	Ulcinj – Paljuškovo	30.07	190 km	1 rb i ronjenje	+
Ukupno			3310 km		
Mjesec avgust					
131.	Podgorica – Rogame	01.08	40 km	1 tog	
132.	Podgorica – Rogame	07.08	60 km	Ronjenje 12 tog i 1 brs	
133.	Podgorica – Rogame	08.08	60 km	Ronjenje 31 tog i 2 ab	
134.	Tivat i H.Novi	09.08	430 km	Ronjenje 2 rakete 128 mm	+
135.	Plav	10.08	340 km	3 rb	+
136.	Podgorica – Rogame	11.08	60 km	Ronjenje 65 tog + 2 ab	
137.	Tivat i H.Novi	12.08	380 km	Ronjenje 1 rb	
138.	Nikšić	13.08	140 km	Ronjenje 1 brs	
139.	Kolašin	14.08	220 km	1 ab 1.000 kg	
140.	Danilovgrad – Orašje	15.08	70 km	1 tog	
141.	Danilovgrad	16.08	50 km	Preuzimanje sredstava iz FC	
142.	Pljevlja	17.08	360 km	1 rb, eksploziv	+
143.	Mojkovac – Bistrica	18.08	240 km	1 ab	+
144.	R. Srbija – Beograd	21-25.08	1100 km	seminar	+
145.	Kolašin – auto put	22.08	170 km	pretraživanje trase autoputa	+
146.	Kolašin – auto put	23.08	170 km	pretraživanje trase autoputa	+
147.	Kolašin – auto put	24.08	170 km	pretraživanje trase autoputa	+
148.	Kolašin – auto put	25.08	170 km	pretraživanje trase autoputa	+
149.	Kolašin – auto put	26.08	170 km	pretraživanje trase	+

				autoputa	
150.	Danilovgrad – Spuž	26.08	50 km	1 tog	
152.	Podgorica – korito Morače	27.08	30 km	1 tog	
153.	Kolašin – auto put	28.08	170 km	pretraživanje trase autoputa	+
154.	H.Novi i Tivat	29.08	370 km	1 rb i 1 tog	
155.	Bar – Sotonići	30.08	80 km	Pretraživanje terena	
Ukupno			5.120 km		
Mjesec septembar					
156.	H. Novi	01.09	340 km	1 rb	+
157.	Podgorica – Vranići	03.09	30 km	2 rb	
158.	Podgorica – Blok VI	07.09	20 km	1 rb	
159.	Podgorica – D. Gorica	09.09	40 km	1 rb	
160.	Tivat – Porto Montenegro	10.09	180 km	1 ab	+
161.	Berane – Polica	12.09	320 km	Transport municije za uništavanje	+
162.	Bar i Nikšić	13.09	340 km	3 rb	+
163.	Andrijeвица	15.09	360 km	2 rb	+
164.	Kolašin – Mateševo	18.09	160 km	pretraživanje trase 2 tog	+
165.	Kolašin – Mateševo	19.09	160 km	pretraživanje trase 1 mbm i 1rb	+
166.	Kolašin – Mateševo	20.09	160 km	pretraživanje trase 1 tog	+
167.	Budva – Trsteni	20.09	140 km	Preuzimanje 164 kg NUS	
168.	Kolašin – Mateševo	21.09	160 km	pretraživanje trase 1rb 2 mbm	+
169.	Kolašin – Mateševo	22.09	160 km	pretraživanje trase 3 tog 1 mbm	+
170.	Berane – Polix	22.09	310 km	Uništavanje municije	
171.	Kolašin – Mateševo	23.09	160 km	pretraživanje trase 1 tog i 1rb	+
172.	Kolašin – Mateševo	24.09	160 km	pretraživanje trase 1mbm i 1 tog	+
173.	Kolašin – Mateševo	25.09	160 km	pretraživanje trase	+
174.	Kolašin – Mateševo	26.09	160 km	pretraživanje trase	+
175.	Kolašin – Mateševo	27.09	160 km	pretraživanje trase	+
176.	Kolašin –	28.09	160 km	pretraživanje trase	+

	Mateševo				
177.	Kolašin – Mateševo	29.09	160 km	pretraživanje trase	+
178.	Kolašin – Mateševo	30.09	160 km	pretraživanje trase	+
Ukupno			4020 km		
Mjesec oktobar					
179.	Kolašin – Mateševo	01.10	160 km	pretraživanje trase 2 tog	+
180.	Kolašin – Mateševo	02.10	160 km	pretraživanje trase	+
181.	Kolašin – Šljivovica	03.10	170 km	1 rb	
182.	Bar – Čeluga	04.10	140 km	1 rb	
183.	Kolašin - Uvač	05.10	170 km	1 mbm	
184.	H. Novi – Vrbanj, Orijen	08.10	410 km	1 rb	
185.	Podgorica – Uprava carine	09.10	40 km	Pirotehnika	
186.	Bar – Sutorman	10.10	150 km	1 mbm	
187.	Nikšić i H. Novi	12.10	410 km	2 rb	+
188.	Zagreb – R. Hrvatska	15-19.10	1620 km	sastanak RACVIAC	
189.	Kolašin – trasa auto puta	16.10	130 km	1 tog	
190.	Danilovgrad	17.10	50 km	1 tog	
191.	Bar i Ulcinj	18.10	210 km	Sredstva za vještačenja	
192.	H. Novi – Petrovići	19.10	190 km	Pretraživanje tunela	
193.	Ulcinj	20.10	160 km	sredstava za vještačenje	
194.	Cetinje – Gradani	23.10	90 km	sredstava za vještačenje	
195.	Danilovgrad – forenzički centar	24.10	50 km	Predaja sredstava za vještačenje i prijem sredstava koja su vještačena	
196.	H. Novi i Budva	25.10	320 km	Sredstva za vještačenja	
197.	Budva i Nikšić	30.10	270 km	Sredstva za vještačenja	
198.	Danilovgrad	31.10	50 km	Predaja sredstava u FC	
Ukupno			4850 km		
Mjesec novembar					
199.	Beograd – R Srbija	1-2.11	1045 km	Sastanak	
200.	Ženeva – Švajcarska	05-11.11	-	Sastanak i obuka	
201.	Zagreb – R Hrvatska	06-10.11	1550 km	Radionica	
202.	Sarajevo – Bosna i	07-	650 km	Sastanak	

	Hercegovina	10.11			
203.	Berane	08.11	320 km	1 rb	
204.	Podgorica	10.11	30 km	1 rb	
205.	Drač – Albanija	13-17.11	530 km	Obuka za trenere	
206.	Kotor	15.11	210 km	Za vještačenje	
207.	Podgorica	16.11	30 km	1 rb	
208.	Danilovgrad	18.11	70 km	1 rb	
209.	Ulcinj	20.11	190 km	1 tog	
210.	Petnjica i Berane	24.11	380 km	2 rb	+
211.	H.Novi	25.11	320 km	Nije bio NUS	
212.	Bar	26.11	150 km	1 rb	
213.	Podgorica – Plantaže	27.11	50 km	Rad na pretraživanju 1 ab	
214.	Podgorica – Plantaže	28.11	50 km	Rad na pretraživanju	
215.	Budva i H.Novi	28.11	325 km	Sa NATO tunel	
216.	Podgorica – Plantaže	29.11	50 km	Rad na pretraživanju 1 tog	
217.	Podgorica – Plantaže	30.11	50 km	Rad na pretraživanju 1 ab	
Ukupno			6000 km		
Mjesec decembar					
218.	Podgorica – Plantaže	02.12	50 km	rad na Plantaže 1 raketa	
219.	Rim – Italija	03-08.12	-	Studijska posjeta	
220.	Podgorica – Plantaže	03.12	50 km	Rad na pretraživanju	
221.	Podgorica – Plantaže	04.12	50 km	Rad na pretraživanju	
222.	Podgorica – Plantaže	06.12	50 km	Rad na pretraživanju	
223.	Bar – Luka	07.12	140 km	1 tog	
224.	Podgorica – Plantaže	07.12	50 km	Rad na pretraživanju	
225.	Podgorica – Plantaže	08.12	50 km	Rad na pretraživanju	
226.	Podgorica – Plantaže	10.12	50 km	Rad na pretraživanju	
227.	Podgorica – Plantaže	11.12	50 km	Rad na pretraživanju	
228.	Podgorica	12-15.12	-	Obuka sa NPA	
229.	Berane – više lokacija	15.12			
230.	Podgorica – Tužilaštvo	15.12		Sredstva za vještačenje	

231.	Podgorica – Plantaže	16.12		Rad na pretraživanju	
232.	Podgorica – Plantaže	17.12		Rad na pretraživanju	
233.	Podgorica – Plantaže	18.12		Rad na pretraživanju	
234.	Kotor – Kruševice	19.12		118 mbm, 24 trtm, 4 zolje, 3 rakete za osu i 2 tog	
235.	Podgorica – Plantaže	20.12		Rad na pretraživanju	
236.	Podgorica – Plantaže	21.12		Rad na pretraživanju	
237.	Podgorica – Plantaže	22.12		Rad na pretraživanju	
238.	Podgorica – Plantaže	23.12		Rad na pretraživanju	
239.	Podgorica – Plantaže	24.12		Rad na pretraživanju	
240.	Podgorica – Plantaže	25.12		Rad na pretraživanju	
241.	Podgorica – Plantaže	26.12		Rad na pretraživanju 1 raketa 127mm Hvar	
242.	Podgorica	27.12		municijska po zapisniku	
243.	Podgorica – Plantaže	28.12		Rad na pretraživanju	
244.	Podgorica – Plantaže	29.12		Rad na pretraživanju	
245.	Podgorica – Plantaže	30.12		Rad na pretraživanju	
Ukupno			1190 km		

- teg = tenkovska granata
- tog= topovska granata
- mbm= minobacačka mina
- rb= ručna bomba
- trtm=tromblonska mina
- ptm=protivtenkovska mina
- ppm=protivpješadijska mina
- kab=kasetna avio bomba
- pbb= protiv brodska bomba
- ppb=protivpodmornička bomba
- brs= bomba ručna specijalna (suzavac, fleška, dimna...)
- ab=avio bomba
- tm=trotilski metak

PRILOG BROJ 4

KADROVSKA STRUKTURA SLUŽBI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA U 2017. GODINI										
Opština	Broj zaposlenih u stalnom radnom odnosu-operativni dio		Broj zaposlenih u stalnom radnom odnosu-administrativni dio	Broj zaposlenih po ugovoru-operativni dio		Broj zaposlenih po ugovoru-administrativni dio	Ukupno		Broj nepopunjenih radnih mjesta prema sistematizaciji	
	Vatrogasci-spasioci	Ostali		Vatrogasci-spasioci	Ostali		Operativni dio	Administrativni dio	Vatrogasci-spasioci	Ostali
Andrijevica	11	/	/	/	/	/	11	/	/	/
Bar	40	/	5	/	/	/	40	5	/	/
Berane	27	5	2	3	/	/	35	2	4	/
Bijelo Polje	16	2	1	3	/	/	21	1	12	/
Budva	33	14	3	12	/	/	59	3	/	/
Cetinje	27	/	1	/	/	/	27	1	/	/
Danilovgrad	11	4	4	/	/	/	15	4	21	8
Gusinje	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Herceg Novi	33	2	2	/	/	/	35	2	3	8
Kolašin	10	2	/	/	/	/	12	/	/	/

Kotor	24	/	/	/	/	/	24	/	4	/
Mojkovac	7	1	/	1	/	/	9	/	4	/
Nikšić	62	4	2	1	/	1	67	3	3	8
Petnjica	/	/	/	3	/	1	3	1	3	1
Plav	20	/	3	/	/	/	20	3	4	3
Plužine	1	/	1	/	/	/	1	1	7	1
Pljevlja	31	/	2	1	5	/	37	2	6	1
Podgorica	74	12	9	25	/	/	111	9	7	3
Rožaje	19	7	3	1	1	1	28	4	/	1
Šavnik	5	/	3	/	/	/	5	3	/	1
Tivat	17	2	3	8	/	/	26	3	/	/
Ulcinj	33	/	/	8	/	/	41	/	/	/
Žabljak	9	/	/	/	1	/	10	/	/	/
UKUPNO	510	55	44	66	7	3	637	47	78	35

PRILOG BROJ 5

STEPEN OBRAZOVANJA PRIPADNIKA SLUŽBI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA U 2017. GODINI					
Opština	osnovna škola	III i IV nivo kvalifikacije obrazovanja	V, VI, VII nivo kvalifikacije obrazovanja	magistarske i doktorske studije	napomena:
Andrijevisa	/	10	1	/	/
Bar	/	32	11	2	/
Berane	1	31	5	/	/
Bijelo Polje	/	17	5	/	/
Budva	/	56	6	/	/
Cetinje	/	19	9	/	/
Danilovgrad	/	16	3	/	/
Gusinje	/	/	/	/	/
Herceg Novi	/	32	5	/	/
Kolašin	/	10	2	/	/
Kotor	/	21	3	/	/
Mojkovac	/	9	1	/	/
Nikšić	/	55	15	/	/

Petnjica	/	3	/	1	/
Plav	1	20	1	1	/
Plužine	/	/	2	/	/
Pljevlja	/	28	4	1	/
Podgorica	2	84	9	/	/
Rožaje	1	18	9	1	/
Šavnik	/	7	1	/	/
Tivat	/	27	3	/	/
Ulcinj	/	38	3	/	/
Žabljak	/	9	1	/	/
UKUPNO	5	542	99	6	652

PRILOG BROJ 6

STAROSNA STRUKTURA SLUŽBI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA U 2017. GODINI										
Opština	Do 25 godina		Od 25 godina do 45 god		Od 45 godina do 55god		Preko 55 godina		Ukupno	
	Službenici operativnog dijela	Službenici administrativnog dijela	Službenici operativnog dijela	Službenici administrativnog dijela	Službenici operativnog dijela	Službenici administrativnog dijela	Službenici operativnog dijela	Službenici administrativnog dijela	Službenici operativnog dijela	Službenici administrativnog dijela
Andrijevisa	/	/	9	/	2	/	/	/	11	/
Bar	/	/	25	2	11	1	4	2	40	5
Berane	1	/	21	1	8	/	5	/	35	2
Bijelo Polje	/	/	9	1	6	/	3	/	18	1
Budva	/	/	25	/	15	1	3	/	43	1
Cetinje	2	/	16	1	8	/	1	/	27	1
Danilovgrad	/	/	11	3	4	1	/	/	15	4
Gusinje	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Herceg Novi	2	/	22	1	11	1	/	/	35	2
Kolašin	/	/	1	/	6	/	5	/	12	/

Kotor	1	/	12	/	9	/	2	/	24	/
Mojkovac	1	/	4	1	3	/	1	/	9	1
Nikšić	/	/	38	3	21	/	8	/	67	3
Petnjica	2	/	1	1	/	/	/	/	3	1
Plav	/	/	12	1	7	/	1	2	20	3
Plužine	/	/	1	/	/	/	/	1	1	1
Pljevlja	/	/	19	1	11	1	1	/	31	2
Podgorica	/	/	31	1	36	4	19	4	86	9
Rožaje	/	/	14	1	10	2	2	/	26	3
Šavnik	/	/	3	2	1	1	1		5	3
Tivat	6	/	15	1	4	/	1	2	26	3
Ulcinj	4	/	22	/	4	/	3	/	33	/
Žabljak	/	/	10	/	/	/	/	/	10	/
UKUPNO	19	/	321	21	177	12	60	11	577	45

SMJEŠTAJNI KAPACITETI SLUŽBI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA U 2017. GODINI					
Opština	Površina (m ²)			Adekvatan/neadekvatan	Vlasnička struktura
	smještajni	garažni	magacinski		
Andrijevica	150	120	50	Adekvatan	Opština
Bar	1204.68	422.4	50	Adekvatan	Opština
Berane	743.5	371.3	85.20	Adekvatan	Opština
Bijelo Polje	500	268	23	Adekvatan	Opština
Budva	150	60	30	Neadekvatan	Opština
Cetinje	363	220	100	Adekvatan	Prijestonica
Danilovgrad	80	120	10	Neadekvatan	Opština
Gusinje	/	/	/	/	/
Herceg Novi	247	409	247	Adekvatan	Opština
Kolašin	90	72	30	Neadekvatan	Opština
Kotor	Ukupno: 1000			Neadekvatan	Opština
Mojkovac	200	250	20	Adekvatan	Opština

Nikšić	343	299	125	Neadekvatan	Opština
Petnjica	20	40	/	Adekvatan	Opština
Plav	150	160	20	Adekvatan	Opština
Plužine	/	/	396	Adekvatan	Opština
Pljevlja	223	233	23	Neadekvatan	Opština
Podgorica	550	3 000	1 500	Adekvatan	Opština
Rožaje	200	170	30	Neadekvatan	Opština
Šavnik	100	208	106	Adekvatan	Opština
Tivat	140	/	20	Neadekvatan	Zakup
Ulcinj	300	150	100	Adekvatan	Opština
Žabljak	200	200	50	Adekvatan	Opština

PRILOG BROJ 8

TEHNIČKA OPREMLJENOST SLUŽBI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA U 2017. GODINI					
Opština	Tehnički ispravna vatrogasno-spasilačka vozila	Ostala tehnički ispravna vozila	Broj tehnički neispravnih vozila	Ukupno	Nedostajuća vozila
Andrijevisa	1	2	/	3	1
Bar	7	2	1	10	/
Berane	8	2	2	12	1
Bijelo Polje	7	7	2	16	1
Budva	10	3	3	16	4
Cetinje	7	4	/	11	3
Danilovgrad	4	2	3	9	3
Gusinje	/	/	/	/	/
Herceg Novi	7	5	/	12	4
Kolašin	4	1	3	8	/
Kotor	10	1	/	11	2
Mojkovac	5	2	1	8	1
Nikšić	8	2	2	12	1

Petnjica	1	/	/	1	4
Plav	3	2	3	8	1
Plužine	1	/	/	1	4
Pljevlja	5	4	1	10	/
Podgorica	18	5	12	35	3
Rožaje	4	1	/	5	2
Šavnik	1	3	2	6	1
Tivat	8	4	/	12	2
Ulcinj	6	7	1	12	2
Žabljak	2	2	/	4	3
UKUPNO	127	61	36	224	43

Tehnički ispravna vatrogasno-spasilačka vozila	Ostala tehnički ispravna vozila
Mercedes UNIMOG- 31 vozila TAM – 13 vozila Zastava – 5 vozila Aktros – 15 vozila Iveco – 4 vozila Volvo – 5 vozila FAP – 25 vozila Štajer – 1 vozilo Scania – 2 vozila Atego – 6 vozila TOJOTA – 2 vozila Mercedes 18-30 – 1 vozilo Ford Cargo – 1 vozilo MAN – 4 vozila Dennis – 2 vozila Mercedes VARIO – 5 vozila Camiva – 1 vozilo Aksor – 4 vozila	Motorne sanke – 7 komada Putnička motorna vozila (terenska) – 37 vozila Putnička motorna vozila – 13 vozila Snjego čistač- 2 vozila Autocistijerne – 2 vozila

PRILOG BROJ 9

BUDŽET - PRIHODI I RASHODI SLUŽBI ZAŠTITE I SPAŠAVANJA U 2017. GODINI						
Opština	Planirani budžet za 2017. godinu	Bruto zarade	Prihodi od usluga	Rashodi		Planirani budžet za 2018. godinu
				Za održavanje opreme, vozila, objekata...	Za električnu energiju, gorivo...	
Andrijevica	71.122€	64.705.6€	/	848,55€	2 165,79€	Budžet nije još usvojen
Bar	529.000€	476.500€	/	13.000€	12.000€	529.000€
Berane	317.237,1€	249.023,03€	13.283,60€	3.475,8€	10. 561,27€	Budžet nije još usvojen
Bijelo Polje	251.800€	172.800 €	3.703€	10.000€	20.500€	Budžet nije još usvojen
Budva	670. 153,71€	608.153,71€	/	25.000€	40.000€	776.000€
Cetinje	264. 600€	227. 600€	/	46. 000€	48. 000€	Budžet nije još usvojen
Danilovgrad	308. 660€	209. 990€	/	12. 400€	17. 500€	355. 601€
Gusinje	/	/	/	/	/	/
Herceg Novi	280.000€	450.000€	5.500 €	20.000	12.300	1.100.000€

Kolašin	96. 772,5€	81. 922,5€	/	4 .700€	5. 800€	111. 430,48€
Kotor	450. 000€	368. 440,89€	15. 000€	12.500€	9.500€	500. 807,5€
Mojkovac	161. 430€	98. 070€	/	36. 500€	32. 000€	Budžet nije još usvojen
Nikšić	745. 415€	701. 915 €	33. 504,78€	/	34. 000€	776. 868€
Petnjica	9. 318,17€	Nema podatak	Nema podatak	Nema podatak	Nema podatak	Budžet nije još usvojen
Plav	150. 620€	95. 250€	/	2. 500€	4. 800€	Budžet nije još usvojen
Plužine	88. 000€	15. 178,81€	/	6. 560,2€	1. 765,65€	104. 500€
Pljevlja	359. 504€	289. 690€	5. 307€	4. 407,6€	16. 575,92€	392. 211€
Podgorica	2.075.391,65€	1.206.521,66€	29 067.95 €	67 880.29€	30.472,25€	1.572.330€
Rožaje	211.610€	197.110€	/	7.000€	7.500€	256.970€
Šavnik	62.840€	56.900€	/	2.069€	1.680€	62.890€
Tivat	498.108,56€	420.818,42€	90.000€	28.117,91€	26.346,01€	1.096.400€
Ulcinj	363.000€	314.000€	6.000€	15.000€	8.000€	383.000€
Žabljak	113.000€	60.000€	/	22.000€	10.000€	136.400€
UKUPNO	8.077.582,71€	6.364.589,62€	201.366,33€	339.959,35 €	351.467,59 €	8.154.407,98€